

Sandeviften

Fugle, natur & miljø i Vestjylland

Årsrapporten 2005

2. Kvartal 2006, nr. 2

Ringkøbing
Amt

Lokal afdeling

SANDEVIFTEN: udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling Ringkøbing Amt.

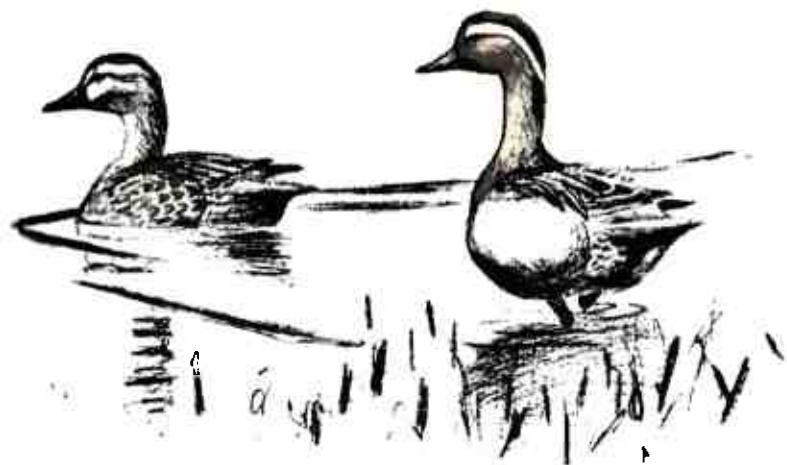
REDAKTION: Ulf Eschou Møller og Ole Amstrup

TRYKKERI: Søs Knudsen, Stoholm

CIRK: 9224904 v/Kasserer Erik Enevoldsen, Holmsland Klitvej 126, 6950 Ringkøbing

ABONNEMENT: For de 4 numre i 2006 60,- kr.
Løssalg Årsrapporten 40,- kr.
Øvrige numre 20,- kr.
Gamle numre 5-10,- kr. + porto

ILLUSTRATION: Ove Hestehave (forsiden), Peter Kristensen.

Indledning

Formålet med indeværende årsrapport, er at sammenstille de vigtigste registreringer af fugle i Ringkøbing Amt i året 2005. Datamaterialet til rapporten, er blevet til ved utallige timer tilbragt i felten, af frivillige kræfter, og de skal alle have en stor tak for deres bidrag til den viden vi har fået om amtets fugleliv. Registreringerne er sket i Dofbasen, der danner fundamentet for denne rapport sammen med Fuglenyt på lokalafdelingens hjemmeside: www.dof-ringkobingamt.dk/fuglenyt.asp og DMU's årlige rapport fra Tipperne.

Nogle af de mere interessante registreringer af ynglefugle omfatter: den største bestand af Sorthalset Lappedykker i perioden 1983-2005, Rørdrummen fortsætter sin fremgang til 32-34 par, bestanden af Skestork er igen steget til nu 7 par, Sløruglen satte ny rekord med 24 ynglepar, hvorimod Kirkeuglen skraber bunden med kun 2 sikre par! Biæderne ynglede ikke i 2005 men Vendehals havde det bedste år på Borris Hede siden 1987!

Året bød på en del SU-sjældenheder, der trak en del ornitologer til amtet: Fyrremejse ved Skjern Å-mundingen, Styltløber 4 og 2 ved hhv. Geddal Enge og Vest Stadil Fjord, Amerikansk Hjejle ved Vest Stadil Fjord (ny for amtet), Damklire på Geddal Enge, Stribet Ryle på Tipperne, Køhejre på Skjern Enge, Dværgværting i Hvide Sande, Jagtfalk ved Bøvling Klit, Tundrahjejse sp. og Ørkenstenpikker begge ved Vest Stadil Fjord og slutteligt Brun Løvsanger ved Nr. Lyngvig. Desuden var der fund af fåtallige arter som Islom, Silkehejre 6, Sølvhejre 2, Sort Stork, Grønlandsk Blisgås 2, Dværggås 2, Rodhalset gås 3, Sort Glente 4-5, Kongeørn, Thorshane 2, Hvidvinget Teme 4, Hærfugl 3, Lille Flagspætte, Storpiber 2, Flodsanger, Drosselrørsanger, Høgesanger 3, Hvidbrynet Løvsanger 6, Rosenstær, Gulirisk, Hvidsiskan og Hortulan.

En stor tak skal lyde til de skribenter, der har løftet den tunge opgave at bearbejde de mange data. Især Ole Amstrup har været villig til at tage en ekstra tørn, hvilket har været en medvirkende årsag til en præsentabel årsrapport, som vi håber læserne finder interessant og indbydende. God læselyst!

Bearbejdning af materialet 2005:

Klaus Kevin Kristensen
Ole Amstrup
Morten J. Hansen
Leif Novrup
Ulf Eschou Møller
Karl Erik Kristensen
Ole C. Olesen
Mogens Bak
Egon Østergaard
Lars Holm Hansen
Niels Peter Brøgger
Peder J. Pedersen

Lommer til Sule
Skarv til Knopsvane og Strandskade til Svartbag
Gæs
Svømmeænder, Fiskeørn og Vendehals
Dykænder, Lærker til Drossler
Rovfugle (eksl. Fiskeørn)
Hønsfugle til Trane
Terner
Alkefugle til Spætter (eksl. Vendehals)
Sangere til Pungmejse
Stor Tornskade
Piroler til Værtinger (eksl. Stor Tornskade)

Indsamling og fordeling: Ulf Eschou Møller
Redaktion: Ulf Eschou Møller og Ole Amstrup
Korrektur: Mogens Bak og Ole Amstrup

Anvendte forkortelser

Pull.	=	Pullus (ikke flyvefærdig ungfugl)
Juv.-Juvenil, dvs. ungfugl		i den første rigtige fjerdragt frem til den første vinterdragt opnås gennem fældning af kropsfjere
Imm.	=	Immature, dvs. ikke ynglende ungfugle fra første vinterdragt til kønsmodenhed
Ad	-	Adult, dvs. voksen, kønsmoden fugl
1k.2k	=	Alder i kalenderår. En fugl er i sit første kalenderår (1k) fra klækning om sommeren og frem til nytår, derefter 2k hele det følgende kalenderår osv.
R	-	Rastende fugl
T	=	Trækkende fugl
T, R nat	=	Trækkende til overnatning eller rast på overnatningsplads
FU, Fou.	=	Fouragerende, dvs. fødesøgende fugl
Sy, Syng	-	Syngende fugl
N,S,O,V	=	Angivelse af trækretning
Sdr.	-	Sommerdragt
Vdr.	-	Vinterdragt
H eller M	=	Han
H eller F	=	Hun
SU	=	Sjældenhedsudvalget under Dansk Ornitologisk Forening
•	=	Ved artsnavn betyder * at arten er på SU-listen, hvilket indebærer at en beskrivelse af fuglen skal godkendes af SU, før der kan refereres til fundet.
••	=	Ved artsnavn betyder det at arten er på den lokale SU-liste, og skal ligeledes godkendes af SU før der kan refereres til fundet.
	=	Antageligt undsluppen fangenskabsfugl

Bidragydere til Dofbasen / Årsrapporten 2005 (alle er ikke nødvendigvis nævnt i rapporten)

AB	Arne Bruun	FH	Finn Henriksen
ABB	Alex B. Bühring	FLS	Flemming Skjoldager
ABK	Andreas Bruun Kristensen	FNI	Flemming Nielsen
AEB	Aage Ebbesen	FRO	Frits Rost
AHO	Anders Horsten	FSH	Freddy Hansen
AKV	Allan Kjær Villesen	FT	Flemming Thomsen
ALM	Asger Lykkegaard Møldrup	GEK	Georg Kristensen
ANP	Andreas Petersen	GGU	Georg Guldvang
APN	Anni & Peter Nielsen	GM	Gerner Majlandt
APR	Anders Prehn	GRA	Gert Rasmussen
ASF	Alex Sand Frich	GTA	Gert Thorhauge Andersen
ASN	Anja Smøllær Nielsen	HAG	Andreas Hagerman
ASV	Agner Svenstrup	HAS	Hans Staal
AWM	Andreas Winding Mønsted	HBØ	Henrik Böhmer
BBA	Bent Bak	HEB	Henrik Brandt
BD	Bianca Dose	HET	Henning Eittrup
BEF	Bent Frederiksen	HHL	Hans Henrik Larsen
BGO	Bjarne Gølles	IITN	Henrik Ilaaning Nielsen
BJH	Bjarne Holm	HK	Henrik Rähr
BJS	Bjarne Boye Sørensen	HKO	Henrik Korsbæk
BKJE	Brian Kjølhede Jensen	HLL	Henning Lykke Larsen
BLN	Brian Lyngsøe Nilsson	IIP	Ians Pinstrup
BN	Bjarne Nielsen	HPS	Hans-Peter Svendsen
BOSK	Bo Skelmosø	HRC	Helge Røjle Christensen
BST	Benny Steinmejer	IIRS	Henning R. Sørensen
CGL	Carsten Gørges Laursen	IISC	Henning S. Christensen
CH	Christian Hjorth	HST	Henrik Stenholt
CLK	Claus Kobberø	IITM	Henriette Tøttrup Madsen
CPR	Christian Rørdam	IITØ	Henry Thøgersen
CS	Christian Strange	HWJ	Henning With Jensen
CSS	Carsten S. Sørensen	ILM	Inge-Lise Mortensen
CSv	Christian Svane	IM	Ingrid Madsen
DB	Dan Blohm	IST	Inge Stendorf Hansen
DBM	David Boertmann	JAE	Jakob Engelhard
DFS	Dorte og Flemming Sørensen	JaKi	Jan Kiel
DOF	DOF Fuglenes Hus	JB	Jens Ballegaard
Eag	Erik Agertoft	JBA	Jørgen Ballegaard
ED	Esben Donnerborg	JBO	Jens Boesen
EDY	Hans Erik Dylmer	JBR	Jesper Nielsen
EE	Erik Enevoldsen	JC	Jette Clemmensen
EEE	Erhardt Edmund Ecklon	JDK	Jan Drachmann Kristensen
ELII	Elly Hansen	JDU	Jan Durmeck
EMA	Erling Madsen	JFo	Jonna Forson
EMN	Erik Mørk Nielsen	JFR	Jens Fromsejer
eo	Erik Overlund	JG	Jens Giegelsen
EO	Erik Overgaard	JGT	Jan Gunkjer Thomsen
ERH	Ernst Hjöllund	JHH	Jens Hjeruldsen
ERK	Erling Krabbe	JIK	Jens Hasager Kirk
ET	Eigil Thomsen	JIM	Jesper Johannes Madsen
EØ	Egon Østergaard	JKH	Jan Kjeld Hansen
FEJ	Frands Jensen	JKK	Jens Kristian Kjergård

JKP	Jens Kristian Pedersen	MBA	Mogens Bak	SDy	Svend Dybkjær	TC	Tscherning Clausen
JLA	Johnny Laursen	MEK	Mathias Emil Kaae	SEE	Steen E. Engelbøl	TEH	Torben Egeberg
JLY	Jørn Lykkegård	MER	Mogens Erlandsen	SFP	Stig Frøjk Pedersen	THE	Thyge Enevoldsen
JMT	Jonas Morsing Thomsen	MHH	Martin Iløj Hansen	SFX	Steen Flex	TIIM	Thomas Maul
JMU	Jens Muff Hansen	MIK	John Mikkelsen	SHI	Søren Harding	THS	Thomas Siersbæk
JN	Jacob Niss	MJ	Martin Jessen	SKG	Skjern Gruppen	TK	Tommy Kaae
JNE	John Neumann	MJI	Morten Jenrich Hansen	SM	Stig Madsen	TM	Tage Madsen
JOC	Jens Overgaard Christensen	MK	Martin Kviesgaard	SP	Søren Petersen	TM	Troells Melgaard
JOG	Jonas Gadgaard	MKP	Michael Køie Poulsen	SPP	Søren Peter Pinnerup	TN	Torben Nielsen
JRP	Jens Ryge Petersen	MNE	Martin Nygaard Enevoldsen	SRW	Simon Rosenkilde Waagner	ToM	Tommy Maul
JS	Jakob Strand	MO	Mads Olsen	SSC	Simon S Christiansen	TRK	Tonny Ravn Kristiansen
JSA	Jacob Sterup	MSL	Morten Stampe Larsen	SSL	Stephan Lund	TS	Thorbjørn Sund
JNB	Jørn Schouboe Bech	NBJ	Niels Bomholt Jensen	ST	Søren Tanderup	TV	Thomas Vikstrøm
JSW	Jørgen Wiwe	NPB	Niels Peter Brøgger	STA	Stinne Aastrup	UEM	Ulf Eschou Møller
JTL	Jørgen Terp Laursen	OA	Ole Amstrup	StN	Sten Nielsen	UJE	Uffe Jensen
JTS	Jeppé Thornfeldt Sørensen	OAJ	Otto Arenkiel Jensen	SWA	Søren Wium-Andersen	USv	Ulrik Svane
JVS	Jørn Vinther Sørensen	OAS	Ole A. Søgaard	T	Tippernes Feltstation	VL	Villy Lauritsen
JOL	Jørn Lennart Larsen	OGJ	Ole Gylling-Jørgensen	TBN	Thomas Buus Nielsen	ÅGH	Åge Gejl Hansen
JOO	Jan Østerby Olesen	OH	Ove Hestehave	TBR	Thorkil Brandt		
JOP	Jørn Buasch-Pedersen	OLH	Ole Hansen				
KA	Kaj Abildgaard	OLI	Ole Lilleør				
KB	Kim Biledgaard	OLP	Ole L. Post				
KBC	Kenneth Bach Christensen	OLPE	Ole Pedersen				
KBF	Klaus Bertram Fries	OO	Ole C. Olesen				
KBH	Keld Bakken	OS	Ole Snerling				
KBC	Knud Erik Christensen	OTH	Ole Thorup				
KFG	Kell Grønberg	OZG	Ole Zoltan Gøller				
KHL	Keld Henriksen	PBB	Per B. Baden				
KFK	Karl Erik Kristensen	PBC	Poul Brandt Christensen				
KVV	Knud Erik Vinding	PBE	Peter Bonne Eriksen				
KHA	Kjeld Hansen	PDK	Poul D. Kæseler				
KHA	Kristoffer Hansen	PEN	Poul Erik Nicbuhr				
KIA	Kjeld Andersson	PF	Peder Flansmose				
KIM	Kim Mogensen	PGH	Per G. Henriksen				
KKK	Klaus Kevin Kristensen	PJP	Peder Pedersen				
KNM	Knud Mortensen	PKR	Poul Krag				
KNP	Knud Pedersen	PLA	Peter Lange				
KST	Keld Stougaard	PLAF	Peter Lafrenz				
KW	Kurt Willumsen	PNN	Peder Nygaard Nielsen				
KWF	Karsten Wessel Eriksen	PP	Peter R. Pedersen				
LAM	Lars H. Mortensen	PPO	Per Poulsen				
LBO	Lars Borup	PSJ	Peter Søgaard Jørgensen				
LFD	Lasse Fuglsang Dahlgaard	PU	Poul Ulrik				
LFR	Leif Frederiksen	PUR	Poul Ulrich Riis				
LH	Lars Holm Hansen	PVR	Poul V. Rasmussen				
LJO	Lisbeth Olesen	RBC	Rune Bisp Christensen				
LJH	Leo L. Hansen	RDN	Rasmus Due Nielsen				
LMR	Lars Maltha Rasmussen	RKØ	DOF Ringkøbing Amt				
LN	Leif Novrup	RNL	Rene Larsen				
LP	Lennart Petersen	RoC	Rolf Christensen				
LPA	Lars Paaby	ROR	Ronni Røjgaard				
LSN	Leif Schack-Nielsen	RPA	Rune Palmqvist				
LTP	Lars Tom-Petersen	RSN	Runc Sø Neergaard				

Sådan skal pensionen skæres

Kontakt Landbobanken og få overblik over dine pensionsmuligheder.

Pension er ikke kun tryghed, når du bliver gammel. Det handler også om at sikre din familie nu og her. Hvis du mister evnen til at tjene penge. Vi ved, hvordan pensionsopsparing skal skæres, og hvordan du skaber tryghed for hele familien - nu og i fremtiden.

 Ringkøbing Landbobank

Torvet 1 / 6950 Ringkøbing / Tlf. 9712 1166
post@landbobanken.dk / www.landbobanken.dk

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*): 00020

Følgende forekomst af denne almindelige lomart bør fremhæves: 16/2 2500 (ca. 2000 S og ca. 500 R) Bovbjerg Fyr (ASF). Flokken af trækkende lommer passerede i løbet af kun et kvarter! Observationen er ny amtsrekord!

Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*): 00030

19 af årets smålommer blev bestemt til denne art. Det afviger kun svagt fra gennemsnittet på 22 fugle pr. år for årene 1987-2005. Største iagttagelser var: 30/1 5 FU Husby Klit (JJM).

Sortstrubet Lom er betydelig mere fåtallig langs Vestkysten end Rødstrubet Lom, og er i langt højere grad tilknyttet østdanske farvande.

Islom (*Gavia immer*): 00040

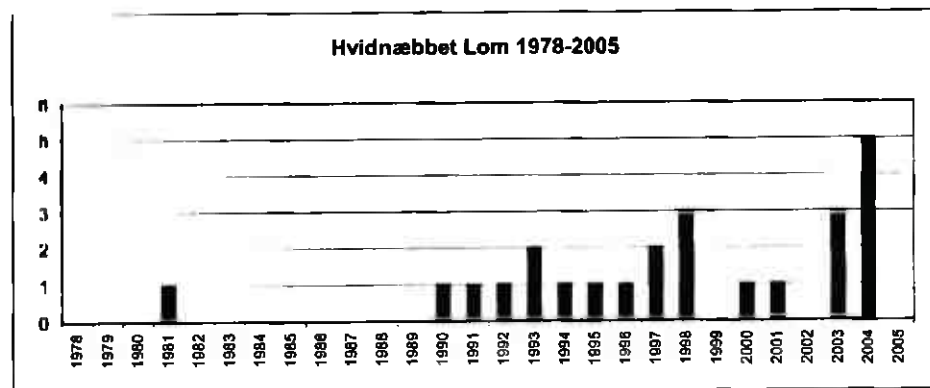
Denne sjældne lomart blev kun observeret 1 gang i 2005: 18/10 1 S Langerhuse (SP). At arten er sjælden ses af det årlige gennemsnit på kun 2 observationer pr. år for årene 1978-2005.

Islom / Hvidnæbbet Lom (*Gavia immer / adamsii*): 00049

To ubestemte storlommer blev observeret i efteråret: 28/10 1 S Bækbygård Strand (LN) og 5/11 1 N Nurre I. yngvig (KKK,KEK).

Hvidnæbbet Lom (*Gavia adamsii*): 00050

Denne meget fåtallige gæst fra den russiske Ishavskyst, Alaska og Canada blev ikke observeret i amtet i 2005. Arten er næsten årlig i amtet med et gennemsnit på mellem 1-2 observationer pr. år for årene 1978-2005. I 2004 blev der sat ny amtsrekord med hele 5 hvidnæbbede lommer.

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*): 00070

Opgørelse over de største forekomster i perioden 1/4-1/7 på egnede ynglelokaliteter: 19/4 op til 7 R og 1/6 3-4 YP Bølling Sø (JRP,NPB,UEM,PEN,BRS m.fl.), 2/4 og 4/4 1 R Geddal Enge (EØ,LN), 1/4 2 sy Gormose (PNN), 1/4 1 R Lille sø vest for Grønbjerg (LH), 1/4 2 sy Hallundbæk (OO), 18/5 op til 2 R Boutrup Sø ved Holstebro Øvelsesplads (LH,HK), 2/4 1 R Klinkeme ved Poldene (MBA), 16/4 1 sy Koldbøl P-plads (LST,EM,SKG), 16/4 1 R Poldene (HS,ÅGH,SKG), 23/4 2 R Solsø Hede (LH), 21/5 1 R Tarm Kær (JHK,EMN,PDK,JC,SKG), 4/6 1 R Tiphede (LH), 12/4 1 R Tranemose (HRS) og 2 R Jagtlytten, Vest Stadil Fjord (KEK,KKK,UEM), 19/6 1 par Borris Hede (EØ). Et forsigtigt skøn over antallet af ynglepar er ca. 15-20 ynglepar. Antallet af indsendte observationer i perioden 1. april til 1. juli er noget sparsomt. Artens meget skjulte tilværelse gør ynglefuglene svære at registrere bortset fra, når fuglene i yngletiden udstøder deres langtrukne bi-bi-bi. Hold øje med ynglefuglene i 2006.

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*): 00090

De indsendte iagttagelser vurderes til 178-345 ynglepar. På trods af usikkerheden ligger det reelle antal ynglepar sandsynligvis tættere på 345 end 178. Mindst 2 kortlægninger pr. lokalitet er nødvendig i perioden ultimo april-medio maj.

Observationer fra udvalgte ynglelokaliteter:

Bølling Sø: 0-10 par. I forbindelse med en optælling af ynglefugle d. 2/6 lykkedes det dog ikke at finde ynglefugle med reder (NPB).

Skjern Enge: 10-29 par (SKG m.fl.).

Flyndersø: 11-61 par, set 4 pullus (LN,HRS m.fl.).

Geddal Enge 1-2 par (HK,HRS m.fl.).

Bjerregård 2 par – 2 reder (OA).

Vest Stadil Fjord 13-18 par, set 12 pullus (OA,KEK m.fl.).

Skalle Sø 40-50 par, set 2 pullus (LN,PJP,KB).

Heile Sø: 17-19 par (LN,HRS,PK m.fl.).

Stubbergård Sø: 48-50 par (LN,HRS,PK m.fl.).

Stadil Fjord: 35-40 par (KEK).

Sønderlem Vig: 0-18 par (HRS,PJP m.fl.).

Husby Sø: 0-16 par (KW).

Harboøre Tange 1+ par (OA).

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*): 00100

Der er oplysninger om 11-21 ynglepar, og der er registreret 5 pullus. Som grafen viser, har antallet af par (maks-antallet) været støt stigende i perioden 2001-2004. Fra ynglelokaliteterne er observeret følgende:

Vest Stadil Fjord: 3-4 ynglepar og 3 pullus observeret (OA,EE,KKK,KEK m.fl.).

Bølling Sø: 6-8 ynglepar og 2 pullus observeret (AKV,SFP,NPB,KKK,CLK m.fl.).

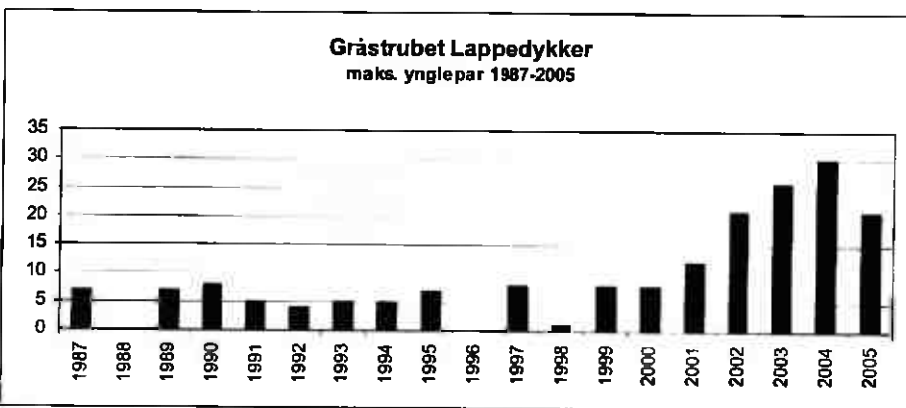
Skjern Enge: 2-4 ynglepar (KEK,OA,JHK,KEB,EE,SKG m.fl.).

Flansmose: 0-1 ynglepar (AKV).

Tranemose 0-2 ynglepar (HRS).

Gødstrup Sø: 0-1 ynglepar (OTM,LPA).

Strandeng ved Jegind 0-1 ynglepar (HHL).

Note: Ingen værdi for 1996

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*): 00110

Nok 6 forskellige fugle kunne det blive til – lidt under gennemsnittet. Årets første fugl var 15/1 1 FU Nissum Bredning (OA) og lidt senere 22/1 1 FU Harboøre Tange (MO) – regnet som samme. I efteråret 6/10 4 R Stadil Fjord (OA) og 7/10 2 R Stadil Fjord (KEK) samt årets sidste fugl 14/10 1 R Vest Stadil Fjord (JB).

Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*): 00120

Indberetningerne tyder på 128-140 ynglepar i amtet. Det er det højeste antal ynglepar, som er registreret i perioden 1983-2005.

Fra ynglelokaliteterne er der registreret følgende:

Skjern Enge: Op til 36 ynglepar og 10 pullus (OA,SKG,HHN,KEK m.fl.).
 Vest Stadil Fjord: Talt op til 9 ynglepar, ingen pulles rapporteret (UEM,OA,KEK,OOm.fl.).
 Veserne/Noret: 2-3 ynglepar, 2 pullus (AKV,MK).
 Bølling Sø: 75-80 ynglepar, 20 pullus rapporteret (KEH,NPB,JRP m.fl.).
 Skalle Sø: Talt op til 6 ynglepar (LN,JØ).
 Nørresø: 6/5 2 R, svarende til 0-1 ynglepar (JB,EE).
 Godstrup Sø: 15/6 talt op til 5 ad, svarende til 0-3 ynglepar (TM,LPA).
 Flyndersø: 16/4 talt op til 4 ad, svarende til 0-2 ynglepar (LN,BB,PJP).

Sodfarvet Skråpe (*Puffinus griseus*): 00430

Der er indrapporteret 15 forskellige observationer af Sodfarvet Skråpe, hvilket er lidt under gennemsnittet på 30 fugle pr. år for årene 1978-2005. 27/8 2 S Nørre Lyngvig (KEK,KKK,MO,RTN,RSN), 28/8 5 S Lyngvig (KEK,KKK,EE,JB), 14/9 2 Nørre Lyngvig (ASF), 15/9 1 S Vejlbj Klit (MFR), 18/9 3 N Husby Klit (JB,AWM), 18/9 1 N Langerhuse (GM) og årets sidste 22/10 Vejlbj Klit (SP).

Almindelig Skråpe (*Puffinus puffinus*): 00460

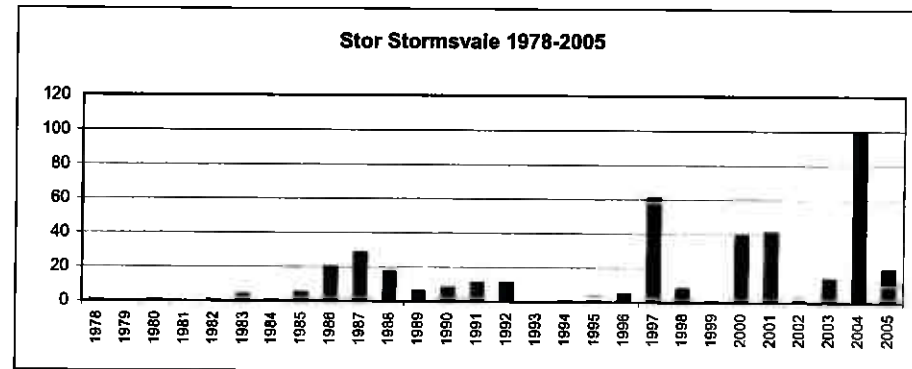
Den Almindelig Skråpe var 2005 et usædvanligt dårligt år. Kun to fugle blev observeret: 28/6 1 S Vejlbj Klit (SSL) og 14/9 1 Nørre Lyngvig (ASF). Et ringere resultat er ikke set siden 1982! De få fugle skyldes sandsynligvis, at året kun bød på få vejsituationer med kraftige lavtryk med sydvest og vestenvind. Gennemsnitligt ses 10 fugle om året. Vi må håbe på noget bedre havfuglevejr i sensommeren og efteråret 2006.

Lille Stormsval (Hydrobates pelagicus): 00520

Der blev ikke set nogen af denne meget eftertragtede art af stormsval i 2005. Arten ses typisk i månederne september til november i forbindelse med kraftige lavtrykspassager, hvor vestenvinden er kraftig i flere dage, men disse vejsituationer havde vi ikke mange af i efteråret 2005. Der foreligger 44 observationer i perioden 1978-2005, og der er kun indrapporteret 2 observationer siden 1998.

Stor Stormsval (Oceanodroma leucorhoa): 00550

Der blev set 19 forskellige fugle, hvilket ligger tæt på gennemsnittet på 20 fugle pr. år for årene 1978-2005. Det er langt fra så mange som i 2004, hvor der blev sat ny amtsrekord med hele 253 fugle. Alle obs nævnes og alle fra Lyngvig: 14/9 7s (KKK,KEK,OA), 22/10 2s (EE) og 5/11 3 (SDy).

Note: I året 2004 blev der observeret 253! Store Stormsvaler. I grafen er forekomsten nedskaleret af hensyn til sammenlignelighed af forekomsterne de øvrige år.

Sule (*Sula bassana*): 00710

Observationer fra vintermånederne januar, februar og december behandles i årsrapporten. 23 vinterobservationer af sule blev observeret i 2005. 30/1 1 N Husby Klit (JB) og samme dato 2 N Vejlbj Klit (SP), 21/2 1 N Harboøre Tange (JS), 2/12 1 FU Bøvling Klit (OA), 4/12 8 FU Bøvling Fjord og Klit (LTP,JPA). 10/12 6 S og 4 N Hvide Sande (EE). Det gennemsnitlige antal observationer er 4 vinterobservationer pr. år for årene 1987-2005.

Skarv (*Phalacrocorax carbo*): 00720

I følge rapporten "Skarver 2005. Naturovervågning". Arbejdsrapport fra DMU, nr. 220 af Jörn Eskildsen (2005) blev der optalt skarver følgende steder:

	Antal reder	Reguleret	Optæller
Ved Ringkøbing Fjord:			
Olsens Pold	1480	1336	(SNS)
Vinterleje Pold	39	39	(SNS)
Klægbanken	299	299	(SNS)
Høje Sande	86	86	(SNS)
Øster Hestholm, Skjern	16	0	(TM,OA m.fl.)
Rønland Sandø	1006	930	(SNS)
Flyndersø	84	?	(LN)

I Ringkøbing Fjord blev der foretaget 8 optællinger af reder. Det maksimale antal reder i hele fjorden blev registreret den 14/4. Det er disse tal som er nævnt ovenfor. De "regulerede" reder betyder at æggene er sprøjtet med paraffinolie med et blåt farvestof. Herved hindres æggene i at ånde, hvorved æggemasse eller foster dør. De voksne fugle fortsætter med at ruge.

Rørdrum (*Botaurus stellaris*): 00950

Der er i alt hørt 32-34 paukende hanner i Ringkøbing Amt i 2005, hvilket er 2-4 flere end i 2004. Antallet af paukende hanner ("ynglepar") på de enkelte lokaliteter er følgende:

Sønderlem Vig: 3 (LN,HRS,PJP m.fl.)
 Geddal Enge: 1 (LN,HRS m.fl.)
 Tværmose: 1 (HRS)
 Skalle Sø: 2 (LN,PJP m.fl.)
 Felsted Kog, nordlige del: 3-5 (JOC m.fl.)
 Bøvling Fjord: 1 (MO)
 Øvrige Nisum Fjord, hørt fra Nørhede: 1 (CGL)
 Husby Sø: 1 (PP)
 Vest Stadil Fjord: 7 (OA,EE m.fl.)
 Stadil Fjord, incl. Hindø: 4 (HWJ,EØ m.fl.)
 Stanning Havn, syd for: 1 (JHH)
 Skjern Enge: 4 (MBA m.fl.)
 Tipperne: 1 (T,JHH)
 Pøklene i Nymindestrømmen: 1 (OA,MBA)
 Værmengene: 1 (JHH m.fl.)

Der mangler oplysninger fra Indfjorden, sydlige del af Felsted Kog og fra Husby/Nørre Sø (kun en enkelt er hørt). Så måske nærmer amtets bestand sig 40 territorier. Hvis ikke de præcise paukelokaliteter er nævnt er max-tallet benyttet. Ved eksempelvis Vest Stadil Fjord, hvor der sandsynligvis er flere end de nævnte 7 (max. hørt 6 paukende fugle på én gang), vil det være en stor hjælp, hvis man i bemærkningsfeltet noterer, hvor de enkelte fugle er hørt fra og så godt som muligt angive, hvor de sidder og pauker.

Køllehejre* (*Bubulcus ibis*): 01110

En langtidsstationær fugl sås på Skjern Enge i perioden 29/7-9/8 (MSL* m.fl.). Fundet er fotodokumenteret og godkendt af SU og blev det 6. i amtet.

Silkehejre (*Egretta garzetta*): 01190

I alt 6 fugle er pænt, men stadig et stykke fra rekordåret 2002 med i alt 12 fugle. Obsene var: 9/5-25/5 1 Geddal Enge (HRS,GM m.fl.), 22/5 1 Vest Stadil Fjord (GEK,BBA), 5+7/6 1 Harbøre Tange (LPA,ABB,ASF m.fl.), 9/6 1 Værmengene (KJH), 22+24/7 1 Skjern Enge (JLA,OA) og 29-31/7 1 Vest Stadil Fjord (KEG m.fl.).

Sølvhejre (*Egretta Alba*): 01210

Kun 2 fugle blev registreret: 21-22/5 Sønderlem Vig/Geddal Enge (GM* m.fl.), 13-14/6 Tipperne (OA* m.fl.). Førstnævnte fugl var ringmærket som redeunge i Camarque i Frankrig.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*): 01220

I 2005 blev der kun optalt reder to steder. I alt blev det til 95 ynglepar. Disse fordelte sig således: Anebjerger Pl.: 75 reder (OA) og Stubbergård Sø: 20 (LN).

Sort Stork (*Ciconia nigra*): 01310

Det blev kun til en enkelt observation i 2005: 16/6 1 s Fabjerg (MK). De seneste 6 år har antallet af fugle været 1999 3, 2000 4, 2001 7, 2002 0, 2003 7+ og 2004 3.

Hvid Stork (*Ciconia ciconia*): 01340

Med 7 obs af højst 9 forskellige fugle igen et år under normalen. Observationerne omfatter 1-2 storke set: 12-20/4 1 Ånum/Skjern Enge Øst (via TM,JC), 14-15/4 2 Bølling v/Skjern (via TM), 20/4 1 Vegem Å og Ådal (via JET), 28/4 1 Tvis (via LH), 12/6 4 Tim Å og Ådal (Hanne & Jens Eriksen) og sidste 4/8 1v Skarrild (FT).

Sort Ibis (*Plegadis falcinellus*): 01360

Et ældre fund er godkendt af SU: 28/5-14/6 1981 1 Tipperne (EE,ASF m.fl.) Der er således 10 godkendte fund fra amtet og det seneste var i 2002. Tilfældig gæst fra Sydøsteuropa.

Skestork (*Platalea leucorodia*): 01440

Antallet af ynglepar steg igen, denne gang til 7 par mod 6 par i 2004 og 5 par i 2003. Den faste ynglelokalitet findes ved Skjern Å-munding, hvor de yngede for første gang i 2002 med 5 par. Dog yngede 1 par på Klægbanken i 2003.

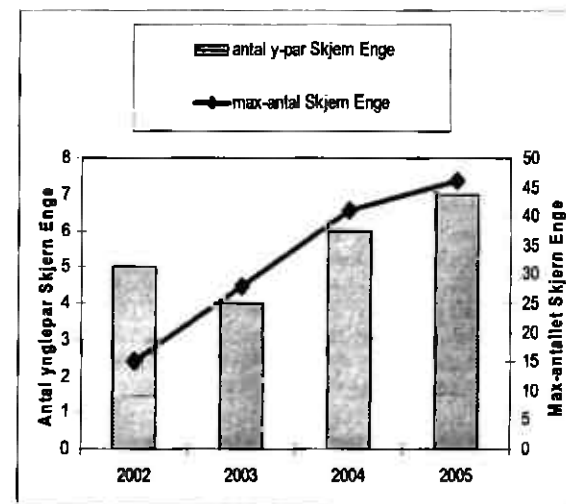
Ynglelokaliteten blev besøgt den 7/6, hvor der i løbet af få minutter blev registreret følgende:

Der optales 11-14 ad Skestørke. 11 fløj op da vi nærmede os kolonien. Inden vi gik over sås 3 fugle stående ved øen, heraf 2 med farveringe. De fløj bort. Desværre så vi ikke hvor de blev af.

Udover de voksne fløj 2 1K da vi nærmede os rederne, og 9 1K løb/ baskede væk ind i vegetationen.

Kolonien bestod af 7 reder. 3 reder var tomme, men brugte. 1 rede havde 4 små, nøgne trip-trap-træsko unger. En rede med 2 æg + 3 dununger, som forblev i reden under vores besøg. Der var 1 rede med 2 æg og en med 3 æg (JHH,MBA).

Efter yngletiden blev der igen set rekordmange skestørke på Skjern Enge med op til 46 fugle i juli (se neden for).

Årets første: 19/3 1 Harbøre Tange (HHN) og 20/3 1 Skjern Enge (HHL,LLH).

Årets sidste: 4/9 2 (ad+ 1k) Skjern Enge (MBA).

De største observationer fra de enkelte lokaliteter:

Skjern Enge incl. åmunden (alle obs >35):

29/6 36 (FT), 10/7 37 (OA,FT,KEK), 16/7 37 (SKG), 17/7 40 (KEK), 19/7 46 (JHH,OH), 20/7 40 (OH).

Tipperne/Værmengene (alle obs >5):

7/6 11 (JHH,KIA,OA), 20/6 14 (BOSK).

Vest Stadil Fjord: 7/5 1 2k (OGJ,HLÆ), 23/5 1 (KKK,KEK,KIA),
24/5 1 n (HRS,LN,CH), 9/6 1 (OA), 29/7 1 (via
JOC).

Øvrige obs var 21/5 1 Felsted Kog (CGL), 10/5 1 Geddal Enge (PKR,CH).

Eur. Flamingo (*Phoenicopterus ruber*): 01470
9-18/7 1 Ringkøbing Fjord, syd for Stauning (KEK,OA). Er ved flere lejligheder indsendt som Flamingo sp., da den sås på flere km's afstand. Men kunne altså artsbestemmes enkelte gange. Måske var det samme fugl der havde en afstikker til Værnsande den 13/7 (OA).

Knopsvane (*Cygnus olor*): 01520
Der er i 2005 kun registreret mindst 48 ynglepar i amtet. Flest Skjern Enge 18 (SKG m.fl.), Vest Stadil Fjord (kun nord for Skelmosevej) 5 (OA), Flyndersø 4-6 (LN), Bølling Sø 3 (NPB m.fl.), Stubbergård Sø 3 (LN). Dertil yderligere 11-12 par på små lokaliteter. Igen er tallet nok mest udtryk for at der ikke er indsendt oplysninger om antal ynglepar fra en række normalt vigtige lokaliteter. Der mangler igen i år oplysninger om poldene i Nymindestrømmen, Olsens Pold, Vinterlejpold samt på Klægbanken.
Max.-tal fra de fire største lokaliteter i amtet blev 6/8 1190 Klægbanken (KEK), 6/10 487 Stadil Fjord (OA), 30/10 500 Bøvling Fjord (ASV), 18/11 975 Harboøre Tange (OA).

[Sort svane] (*Cygnus atratus*): 01525
Denne undslupne fangenskabsfugl, der oprindeligt stammer fra Australien, er set året rundt. Er bl.a set flere forskellige steder i Ringkøbing Fjord, Bølling Sø-området, Skjern Enge og Harboøre Tange.

Pibesvane (*Cygnus colombianus*): 01530
Forårets sidste blev 29/3 35 Kryds ved Holtervej, Skjern Enge (EMN), medens efterårets første fugle blev 18/10 6 Tipperne (OA).
De største observationer blev 29/10 428 Indfjorden (JHH) og 21/11 471 Klægbanken (OA).

Sangsvane (*Cygnus cygnus*): 01540
Der var overraskende mange oversomrende fugle, så det blev svært at afgøre, hvilke var forårets sidste og efterårets første trækfugle. En opsummering af oversomrende fugle (maj-august): Bølling Sø 1, Skjern Enge 3 forskellige, Vest Stadil Fjord 2, Stubber Å/Skalle Sø 1, Felsted Kog 2 og Bøvling Klit 1.

De største observationer var fra Skjern Enge: 24/1 1501 (OA), 3/2 1680 kun vestlige del (OA), 14/2 1500 (EØ,OO), 19/2 1720 Fuglsand (JHH), 20/2 2251 (JHK), 20/3 1910 (JHH,LLH,HLL). Øvrige lokaliteter kunne huse (max.-tal nævnt): 16/1 496 Søby Sø (JØO), 5/3 384 Gestenge (KEK), 21/11 491 Klægbanken (OA), 21/12 885 Vest Stadil Fjord (OA).

Tundrasædgås (*Anser fabalis rossicus*): 01574
Et normalt år med fund af enkelte fugle blandt flokke af Kortnæbbede Gæs langs vestkysten. Årets første blev set 6/1 1 Fjand Grønne og Holme (OA).
Forårets største antal blev fundet i februar/marts med 19/2 6 Velling Mærsk, 28/2 6 Fuglsand, 5/3 6 Vosttrup Hede og 6/3 6 Vest Stadil Fjord (alle JHH).
Derudover var der igennem foråret 25 obs.-dage i perioden 6/1-5/5 med 1-3 individer på lokaliteter fra Bjerregård i syd til Harboøre Tange i nord (OA,JHH,JB,KKK,KEB,CGL,ABK,KBC).

I andet halvår var der 4 obs.: 20/9 1 Vest Stadil Fjord (OA), 19/10 2 Bjerregård (JHH), 21/11 2 Kryds ved Holtervej (OA) og nok de samme 22/11 2 Langkær Mærskvej (OA,KIA).
De 2 sidstnævnte Tundrasædgæs fouragerede sammen med svaner.

I øvrigt endnu et år uden sikre iagttagelser af den nære slægtning Skovsædgås (*Anser fabalis fabalis*).

Grønlandsk Blisgås (*Anser albifrons flavirostris*): 01592
For anden år i træk dukkede denne nordvestlige race op i amtet. Denne gang til et møde mellem øst og vest, da fuglefolket stod og nød en Rødhalsed Gås d. 30/10, hvor 2 Grønlandske Blisgæs kom tiltrækkende fra nord og landede ved Vest Stadil Fjord (UEM,KEK,PPO,RSN,KKK,KIA)
Racen er næsten årlig i amtet og er fundet i 7 af de seneste 10 år.

Dværgegås (*Anser erythropus*): 01600
Efter et fravær i 2003 og 2004 var der igen fund af Dværgegås, og med 2 iagt. i efteråret er der nu 20 fund af i alt 22 fugle i amtet.
Den 15/10 rastede 1 ved Lønborggård (SKG,ÅGH,BJH), mens der d. 20/10 var en overflyvende fugl ved Vest Stadil Fjord (SFX).

Grågås (*Anser anser*): 01610
Her nævnes kun ynglefund. Disse registreres ved antal af ungefamilier, så det er et absolut minimums antal, hvor fejlslagen yngel og evt. "adoption" af andre pars unger ikke bliver talt med.
Der er indsendt oplysninger om knap 80 ynglepar i amtet, men det skønnes ud fra ovenstående, og det faktum, at ikke alle lokaliteter er dækket, at amtets ynglebestand er tættere på 100 par.

Årets ynglefund

Geddal Enge:	13-15 par (HRS,LN)
Sønderlem Vig	4 par (GM)
Skalle Sø	1-2 par (LN)
Bølling Sø	9-13 par (NPB,SFP,AEB)
Vest Stadil Fjord:	46 par (OA,KKK)
Skjern Enge	3 par (SKG)
Klægbanken	adskillige par (JHH)
Værnengene	2 par (OA)

[Snegås] (*Anser caeruescens*): 01630
På ny et år med en række iagt. af 2 adulte Snegæs blandt de Kortnæbbede Gæs, mens der i 2004 kun blev set en enkelt mellem de mange tusinde gæs ved Vest Stadil Fjord.
I første halvår havde perioden 5/1-4/5 i alt 28 obs.-dage. Langt de fleste dage ved Vest Stadil Fjord, men der var også iagt. fra Fuglsand, Bork Mærsk, Hoimslund Klit og op til Høvsøre.
Alle fund regnes for de samme 2 fugle, da der ikke var fund på 2 lokaliteter fra samme dag. (EMN,EE,OA,MO,MER,KNM,SWA,JHH,KEK,KEG,KEB,LN,CGL,EMA,SPP,ABK,KKK,KA,JNE,JB,KIA).
De 2 fugle blev i øvrigt ringmærket af DMU i slutningen af marts i forbindelse med ringmærkning af Kortnæbbede Gæs. De blev kønsbestemt til hunner, så de burde ikke optræde med unger de kommende år!

I andet halvår var der kun fig. iagt.:
27+30/8 3 adulte samme med Grågæs ved Vest Stadil Fjord (RSN,OA) og et igen 2/9, hvor de 3 trak syd over Tipperne (OA).
Endelig de sidste iagt. 20/10 1 Vest Stadil Fjord (SFX) og 22/10 1 trk. vest med Kortnæbbede Gæs Stauning til overnatning ved Klægbanken (ET).

Rødhalsed Gås (*Branta ruficollis*): 01690

For sjette år i træk var der flot gåsebesøg fra øst.

Den 29+30/10 rastede 1 adult ved Vest Stadil Fjord (JHH,UEM,KEK,KIM,RSN,PPO,JOG, KKK,APN,KIA)

En uge senere d. 7/11 rastede formodentlig samme fugl på Tipperne (OA).

Igen en god uge senere 16/11 ved Vesterenge (EMA), for til sidst at blive set 17/11 på Tipperne (OA).

Dermed er der 20 fund af i alt 21 fugle i amtet.

Nilgås (*Alopochen aegypticus*): 01700

En art der spreder sig mere og mere fra de indførte bestande i Tyskland og Holland.

Første gang fundet ynglende ved Skjern enge i 2001 og trods forsøg med bortskydning på lokaliteten, ses der stadig flere Nilgæs på mange lokaliteter.

Året havde således fund i hele perioden 5/2-18/12 med i alt 67 observationer, fordelt på flg. lokaliteter:

Skjern Enge, Vest Stadil Fjord, Bøvling Klit, Vejlbj Grusleje, Bølling Sø, Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Geddal Enge.

Flere steder var der obs af 4 fugle, men årets første obs blev også den største med 5/2 5 fugle ved Fuglsand (EMN).

Rustand (*Tadorna ferruginea*): 01710

23/7 2 Skjern Enge (JHH) blev eneste.

[Hybrid Rustand x Grævand] (*Tadorna ferruginea x Tadorna tadorna*): 01714

1/7 1 hybrid Tipperne (JHH)

Grævand (*Tadorna tadorna*): 01730

Der er indrapporteret 56-63 ynglepar mod 38-45 ynglepar i 2004.

Ynglefund registreres ved ællingekuld, så de anslåede yngletal er absolut minimumstal. Desuden kan grævanden yngle ved små aneddamme, hvor ikke mange bliver registreret.

Skjern Enge 5 par (OA, TM), Fjandø 10-15 par (JOC), Felsted Kog 5-10 par (JOC), Geddal Enge 3-4 par (HRS), Bølling Sø 10-15 par (NPB), Værmengene 4 par (OA), Tipperne 14 par (T, JHH), Munkholm Odde 1 par (HHL), Grønbjerg 1 par (LH), Skalle Sø 1 par (LN), Ladegård Sø 1 par (LN), og Stubbergård Sø 1 par (LN).

Knarand (*Anas strepera*): 01820

Der er indrapporteret 27-29 ynglepar mod 42 par i 2004 og 48-65 ynglepar i 2003.

Igen i år er der ingen fund af pulli, så parrene må betragtes som sandsynlige eller mulige par.

Lit af de bedste steder er Skjern Enge med 3-4 par mod 5-10 par i 2004 og 15-18 par i 2003.

Ud fra metoden, at tælle obs. af hanner eller par i perioden 1/5 - 20/5, som så tæller for et sandsynligt par, ses følgende fordeling:

Bølling Sø 1 par (NPB),

Vest Stadil Fjord 3 par (OA)

Skjern Enge 3-4 par (OA, SKG)

Geddal Enge 3 par (HRS, LN)

Sønderlem Vig 1 par (HRS, LN)

Felsted Kog 5 par (JOC)

Fjandø 1-2 par (JOC)

Klægbanken 3 par (ET)

Værmengene 2 par (OA)

Tipperne 1 par (T)

Nymindestrømmen 1 par (OA)

Bjerregård 1 par (OA)

Det var tidligere en sjældenhed med vinterøbs. Men det forholdsvis milde vintervejr betyder, at der nu kan ses knarænder i februar, således fra 19/2 2 Skjern Enge (MBA) og resten af måneden ud. I december sås knarand på Skjern Enge 18/12 4 (TM) og 21/12 1M (OA), og 21/12 7 og 27/12 2 Vest Stadil Fjord (OA).

Krikand (*Anas crecca*): 01840

Der er indrapporteret 4-10 ynglepar mod 0-4 ynglepar i 2004 og 5-6 ynglepar i 2003.

Krikanden findes normalt ynglende i næringsfattige småsøer, f.eks. hedesøer, og i moser med ringe bredvegetation. Amtet skal derfor huse nogle ynglepar. I år er indberettet 2/6 1-5 ynglepar Bølling Sø (NPB), her blev der set 9 pull. den 7/7 (AEB), 19/5 2 ynglepar Nørlund Plantage (NPB), 29/6 1-3 ynglepar Skallesø (LN). Her sås pull 18/6 og 2 andre ad med afledningsadfærd.

Derudover blev der af mulige ynglefund indrapporteret 3/5 1 M Lønborg Hede (JHH), 3/5 7M Ovstrup Hede (OO), 19/6 3M Borris Hede (EØ). Også fra Skjern enge er der meldinger om mulige par ved Albæk Bro 14/6 1 par og Enggård Pumpestation 18/5 1 par (TM).

Amtet huser mange næringsfattige småsøer og moser, og ovenstående antal må antages at ligge langt under virkeligheden, da mange små lokaliteter ikke bliver besøgt.

Spidsand (*Anas acuta*): 01890

Der er indrapporteret 1 par mod 0-4 par i 2004 og 2-9 ynglepar i 2003.

Tipperne 1 par (T).

Arten lever fortrinsvis på kystlokaliteter som strandenge, strandsumpe eller på små ubeboede holme.

Her i amtet kan den have ynglet på Geddal enge 6/5 1 M (EDY) og Skjern enge med 1-3 par, idet der her i perioden 5/5 - 10/6 blev set rastende hanner i antal op til 3, men intet bevis foreligger.

Atlingand (*Anas querquedula*): 01910

Der er indrapporteret 10 - 26 ynglepar mod 9- 18 par i 2004 og 45 - 54 ynglepar i 2003.

Altså på linie med 2004. Skjern Enge havde i år 2-9 par mod 6-10 par i 2004 og hele 21-27 par i 2003. Der er desuden i 2005 ingen meldinger fra Harboøre Tange, som i 2003 havde 17 par.

Atlinganden yngler i lavvandede søer, moseområder og i enge og ådale med jævnlige forårsoversvømmelser. Den kan tillige træffes ynglende på brak- og strandenge.

Yngleoplysningerne kommer fra 5 lokaliteter, nemlig Skjern Enge 2-9 par (SKG, OA), Tipperne 2 par (T), Vest Stadil Fjord 2-6 par (OA, JB, KEK), Bølling Sø 2-4 par (NPB) og Geddal Enge/Sønderlem Vig 2-5 par (HRS, LN).

Der er ingen unger set, men gentagne iagttagelser i perioden 5/5-10/6 af hanner/par antages at repræsentere ynglepar.

Skeand (*Anas clypeata*): 01940

Der er indrapporteret 18-27 ynglepar mod 24-37 par i 2004 og 53-69 ynglepar i 2003.

Dette svarer til en lille tilbagegang.

På Skjern Enge taltes 14 par mod 16-17 par i 2004 og 30-37 par i 2003.

Skeanden yngler her i landet ved næringsrige, lavvandede ferskvandssøer eller moser med veludviklet bredvegetation og en rig fauna af vandinsekter, men også på fugtige strandenge med vandhuller, loer og strandsump.

Ved kortlægningen er brugt tal fra perioden 5/5 – 20/5, hvor gentagne iagttagelser af hanner/par antoges at repræsentere et ynglepar. Der er i år ikke fundet udførelse af hanner.

Tallene ser sådan ud:

Lokalitet	2005	2004	2003
Skjern Enge	14	16-17	30-37
Værnengene/Tippeme	1	0-1	4
Vest Stadil Fjord	0-1	2-5	7-11
Husby Sø	1-3		
Feldsted Kog	1-2	2-3	3
Færgeren		1-2	
Bowling Klit		2	
Harboøre Tange		1-2	9-12
Geddal Enge/Sønder	1-3	0-5	0-2
Lem Vig			
Bølling Sø	0-3		
	18-27	24-37	53-69

Årets første: 9/1 i M Lønborg Borgbanke (TM) og 15/1 i Skjern Enge (SKG).

Årets sidste: 18/12 i M Skjern Enge (KEB)

Nogle fugle blev i amtet i nov. + dec. Således sås 27/11 5 Vest Stadil Fjord (EE), 28/11 8 Vest Stadil Fjord (PEN), 10/12 12 Skjern Enge (SKG) og 14/12 5 Dige ved Lønborggård (TM).

Taffeland (*Aythya farina*): 01980

Der er indsendt rapport om ynglefugle fra følgende lokaliteter:

Skjern Enge, Hestholm Vest	2 par (SKG,AWM)
Vesterenge	1 par (OA,SKG)
Skalle Sø	1 par (LN)
Bølling Sø	1-3 par (SFP,NBP)

Troldand (*Aythya fuligula*): 02030

Der er ikke indsendt rapport om ynglefugle fra Skjern Å-området, der sidste år husede 9 observationer af formentlig 2 ynglepar. Til gengæld er der i år indsendt rapport om 3 ynglepar ved Bølling Sø (NPB,SFP). Troldanden er ikke så hyppig som ynglefugl i Vestdanmark pga. få egnede søer og moser.

Bjergand (*Aythya marila*): 02040

Året bød kun på 28 observationer mod 89 sidste år. Til gengæld var der pæne tal fra Harboøre Tange i lighed med tidligere år. Største observationer nævnes (≥10):

15/1 60 r Harboøre Tange (OA), 25/1 15 r Fjandø (ABK), 20/3 172 r Harboøre Tange (OA), 6/4 151 r Harboøre Tange (AKV), 28/4 50 r Harboøre Tange (AKV,ABK)

Ederfugl (*Somateria mollissima*): 02060

Af ynglefugle er meldt om 4 par ved Hindsel Fugleholm (HHL) mod 0 indrapporterede sidste år. Af større iagttagelser nævnes endvidere: 20/3 183 r Tappen, Jegindø (JBO), 29/3 210 Nissum Bredning (AKV) og 18/11 115 r Nissum Bredning (OA).

Havlit (*Clangula hyemalis*): 02120

Året bød på 10 observationer af 33 fugle. Til sammenligning er der i de seneste år observeret: 28 i 2004, 45 i 2003, 38 i 2002, 10 i 2001, 25 i 2000, 49 i 1999, 33 i 1998. Året adskiller sig således ikke markant fra tidligere år, men bød på en enkelt stor iagttagelse. Alle observationer nævnes:

Lem Vig	12/1 8 (AKV)
Hygum Nør	15/1 13 r (HWJ)
Fiskbæk (indlandsobs)	21/1 1 han r (JSB)
Thorsminde	23/1 1 n (EE), 6/11 1 han of (PJP,AKV), 27/11 3 fou (LLH,HLL)
Husby Klit	15/5 1 r (OA)
Nørre Lyngvig	23/10 2 s (EE,JB,KKK m.fl.), 26/10 1 s (OA,KKK,KEK), 14/11 2 s (KEK)

Fløjlsand (*Melanimitta fusca*): 02150

Største observationer nævnes (>40). Bemærk at der igen i år rastede en stor flok Fløjlsænder ved Tappen, Jegindø.

Tappen, Jegindø	28/7 177 r (JBO)
Trans	21/8 80 r (CGL)
Nørre Lyngvig	26/10 54 s (OA,KKK,KEK)
Tjaltring	2/12 63 r (OA)

Lille Skallesluger (*Mergus albellus*): 02200

Igen et flot år for arten med en anelse flere observationer end sidste år. Årets største observationer nævnes:

Skjern Enge, læhegn ved Præstholm	14/1 6 han og 5 hun r (TM), 19/3 2 han og 6 hun r (OA)
Skjern Enge, Lønborggård	31/1 15 han og 5 hun r (OA), 19/2 8 han og 7 hun r (MBA), 20/3 6 han og 8 hun r (MBA)
Skjern Enge, Hestholm-Vostrup	8/2 50 r (MSL)
Skjern Enge, Lønborg Borgbanke	21/3 5 han og 2 hun r (OZG)
Sønderlem Vig samt Fjorden ud for	3/2 9 han og 15 hun r (HRS,PJP,LN,HWJ,LHH), 14/3 3 han og 2 hun r (LN), 21/3 3 han og 7 hun r (HRS), 27/3 2 han og 6 hun r (HRS)
Geddal Enge	3/2 4 han og 4 hun r (HRS,HWJ,LHH), 14/3 4 han og 6 hun r (LN), 18/3 7 han og 8 hun r (LN)

Forårets sidste fugl: 24/4 1 han og 1 hun r Skjern Enge (PP,OLH,Steen B. Jensen)
Efterårets første: 30/10 4 hun typer r Skjern Enge, læhegn v. Præstholm (OA,EMN)

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*): 02210

Der er kun rapporteret om ét ynglepar af Toppet Skallesluger i 2005: Tippeme 1 par (T). Arten er tidligere registreret som ynglende ved Ringkøbing og ved Nissum Fjord samt ved Limfjorden, så hold venligst øje med arten.

Stor Skallesluger (*Mergus merganser*): 02230

Der er ingen rapporter om ynglende Stor Skallesluger i amtet i 2005. I lighed med tidligere år blev der gjort flere observationer i yngletiden, men der er ikke påvist yngel: 15/5 1 han r Skjern Enge, Hestholm (EMA), 5/6 2 Vestas Stien v. Ringkøbing (JB), 23/7 1 r Vestas Stien v. Ringkøbing (KEK),

28/7 1 han og 3 hun r Vestas Stien v. Ringkøbing (MBA) og 20/8 4 fou Vestas Stien v. Ringkøbing (KEK).

Årets største observationer: 2/2 926 r Flyndersø (HRS), 7/2 1100 r Flyndersø (HRS) og 14/12 476 r Flyndersø (LN)

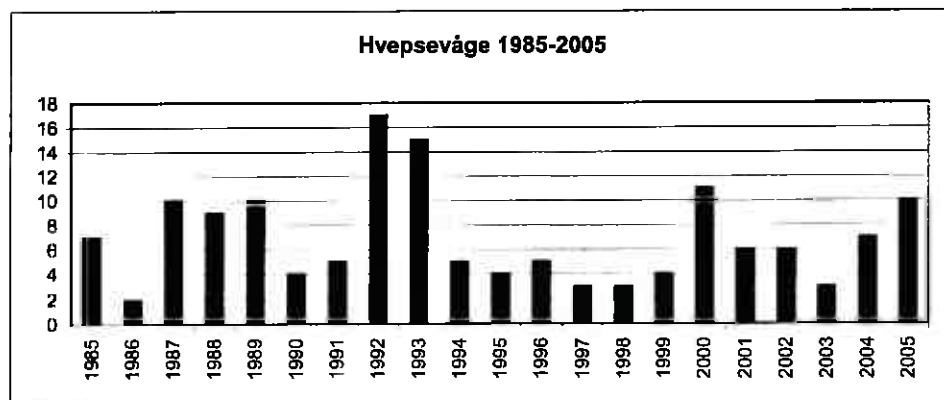
Hvepsevåge (*Pernis apivorus*) 02310

Det blev i 2005 til 13 observationer af 10 forskellige fugle. Det er over gennemsnittet for de sidste 21 år, det ligger på ca. 7 – 8 fugle.

Årets første i foråret blev 22/5 1 N Nørhede (CGL) og siden fulgte 26/5 1 OF Hoverdal Plantage (RSN,KKK,KBF), 27/5 1 S Vest Stadil Fjord (JB), 29/5 1 Bølling sø (AEB) og 14/6 1 AD F OF Værmengene (RBC,LBG).

I løbet af juni-juli og august ses formodentlig et ynglepar i flere omgange ved Bølling sø området af (NPB,BD,CGL,AEB,EBJ,EB,JBA), der er ingen indikationer for at der har været ynglesucces.

Efter ynglesæsonen ses de første for sydgående 29/7 1 AD S Fjand (KW), 6/8 1 OF NØ Værmengene (AWM), 9/8 1 AD Vesterenge (HLL) og 20/8 1 S Tipperne (MBA).

Sort Glente (*Milvus migrans*) 02380

Året 2005 bød på i hvert fald 4 måske 5 fugle. I de sidste 21 år er det kun sket en gang at der er set 5 fugle, nemlig i 1985.

Den første Sorte Glente blev opdaget 24/4 1 N af (SEP) et par km. syd for Strandgården/Vest Stadil Fjord og senere af (UEM,KKK) et par km længere nord på, advaret af en SMS fra SEP.

Den 25/4 1 Ø kl. 11.50 Lønborrgård, Dige ved (HWJ) og om aftenen samme dag 1 Tarm (MSL). Om det drejer sig om den samme fugl må stå hen i det uvisse.

30/4 ses mod 1 times mellemrum først 1 Skjern Å og Enge og Munding (BGO) og senere 1 SV Klinkerne v Poldene (MBA).

Året sluttede af den 6/10 1 T SØ nord for Ringkøbing (JB).

Rød Glente (*Milvus milvus*) 02390

I 2005 blev der set næsten lige så mange Røde Glenter som sidste år nemlig 27 observationer af 14 til 15 fugle. De mange observationer skyldes at der for første gang i amtet var en overvintrende fugl, den blev set i januar - marts i området omkring Hemmet.

Den overvintrende fugl sås i et par måneder fra midt i januar til midt i marts af (KIA,OA,MBA,LN,KJ11). Også ved Bølling Sø og områder omkr. søen ses den 29/1 1 meget tidlig Rød Glente gå til overnatning af (AEB).

I foråret ses 21/3 1 N Harboøre Tange (AKV), 22/3 1 T Skjern (MSL), 2/4 1 N Skjern Å og Enge og Munding (EE), 4/4 1 Arnborg (OAJ), 19/4 1 Ø Klosterheden (HWJ), 21/4 1 FU Hoven (JG), 30/4 1 S Grønbjerg (LH) og 22/5 1 N Vest Stadil Fjord (SA).

Der er ingen observationer fra sidst i maj til sidst i september.

I efteråret ses formodentlig den samme fugl både 25+26/9 1 IK i Bjerregård og Tipperne/Værmengene (OA). Den 6/10 ser (TM) 1 Rød Glente 3 forskellige steder ved Skjern Å området og formodentlig den samme fugl ses 7/10 1 OF Hemmet (LSN). Den 8/10 1 R NØ Troldhede (JHK) og årets sidste den 19/10 1 IK Vest Stadil Fjord (OZG,MMJ,ESE).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) 02430

Efter et flot år i 2004 blev det til mere end en halvering af observationerne, fra 292 til 119, men der blev set næsten lige så mange Havørne nemlig 14 – 16. I år blev der kun set Havørne i 11 af årets måneder, ingen observationer fra sidst i august til midt i oktober. Der blev set Havørn i 5 områder i amtet. Ved sammenstilling af årets forekomster ville eksakte tidsangivelser, aldersbestemmelse eller blot noter om dragt karakterer være at foretrække, idet det vil hjælpe til et mere retvisende billede af forekomsterne.

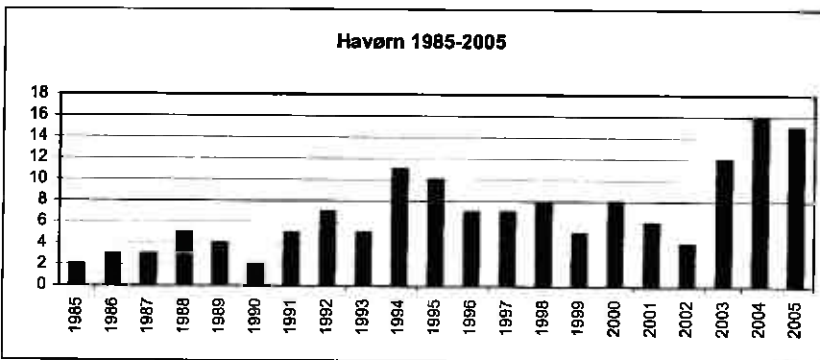
I området Tipperne og Værmengene ses i forårets løb 1 imm 14/1 + 28/2 1 2K R (JHH), 13/3 1 3K R (OA,JHH,PHK), 23/4 1 2K+ OF (TK), 27/4 1 3K R (OA). En 1-2K Havørn ses den 19+20/10 (OA, MBA).

I Skjern enge området ses 1 AD i et par måneder fra 15/1 til 8/3 af (SKG,EMN,ERO,ML, JBK, GEK,MBA). På Skjern Enge er der i perioden fra 4/3 til 29/8 50 observationer af en eller måske flere?? imm/juv/2K/2K+/3K/3K+ ses af (ERO,+mange,MBA). Den 29/10 ses igen 1 imm R SV Grønæltevej Falbækvej (EMA) og i Bork området ses 1 imm 21/12 1 Ø (KIA) og 27/12 1 SØ (JHH). En gammel havørn dukker op igen og ses i området 10/12 1 ad R Ø Amholmbroen (SKG,OH,OA, MBA), 11/12 1 AD V R Hestholm (KEK), 18/12 1 AD Vesterenge (OLH) og samme dag ses 1 ad og 2 yngre havørne FU Hestholm (KEB, HES) og årets sidste obs 30/12 1 ad Hestholm (JC). På Borris Hede er der mærkelig nok kun en observation i årets løb nemlig 26/12 1 imm der fløj Ø op gennem ådalen (KEK).

Ved Vest Stadil Fjord er der 24/3 1 2K/3K FU (KEG,JHH), ved Stadil Fjord den 26/4 en yngre Havørn (EE) og 26/6 1 2K R Vest Stadil Fjord (OA). Den 2/12 ses en 2K+ ved Vest Stadil Fjord (EMA,Jesper Blom-Hansen via EØ). Den 29/4 1 imm R Felsted Kog (ABK).

Ved Geddal Enge ses 9/4 1 2K+ R (LN) og dagen efter formodentlig samme fugl 1 2K + SV Flyndersø (JØ). I perioden 22/5 til 27/6 opholdt en 2K havørn sig ved Stubbergård Sø (LN,HRS,GM, OO,EØ,PK,PKR,HKR). I efteråret ses 18/8 1 AD S Flyndersø (Fritidsfiskere via LN) og i perioden 3/11 til 26/11 opholder 1 IK sig i området ved Flyndersø/Stubbergård sø (LN,JØ) og det lykkedes at se ringene på havørnens ben og konstateret, at den var ringmærket i Sverige.

Ved Bølling Sø og områder omkr. søen ses den 29/4 en aldersubbestemt Havørn FU (Niels Koefoed).

Note: Følgende er indregnet: 1994 11 (10-13 fugle), 1995 10 (9-12) og 1998 8 (7-10)

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*): 03010
Ingen ynglefremkomster.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*): 02600

Det er i 2005 blevet til 1105 observationer af Rørhøge i amtet, hvilket er mere end en fordobling af de 425 observationer i 2004. Der er mindst 12 ynglepar i amtet og formodentlig en del flere, men vi skal nok være bedre til at registrere yngleadfærd for at få et mere præcist billede af bestanden.

Længst i øst, i Bølling Sø og områder omkr. søen, fik et par 1 unge (NPB). Det var andet år i træk der var ynglesucces i det naturgenoprettede område.

Ved Geddal Enge ynglede 1 par og får 1 unge (LN,HRS).

I den nordlige del af Feldsted Kog er der 2 par (JOC).

Ved Vest Stadil Fjord er der sikkert 3 og måske helt op til 5 ynglepar (OA,KEK).

På Klægbanken er der 2-3 ynglepar (JOC).

I området Høje Sande/Skjern Å-munding er der 1 til 2 ynglepar (OA,TM).

På Tipperne+Værnengene er der 2 ynglepar (T).

Hedehøg (*Circus pygargus*) 02630

Året 2005 blev et ganske gennemsnitlig år for Hedehøgen. Der er igennem de sidste 21 år set i snit 13 Hedehøge svingende imellem 4 og 27 om året og 13 var også hvad der blev set 2005.

Årets første blev set midt i maj 13/5 1 F AD N Vest Stadil Fjord (EE,JB,CH) og dagen efter ses 1 2K FU Vest Stadil Fjord (ASF). Den 16/5 1 BR OF Skjern enge (RPA), 14/6 1 AD M S Værnengene (OA), 29/6 1 AD F OF Vest Stadil Fjord (SSL) og den 1/7 1 2K M FU Tipperne (JHH).

På Borris Hede var der i løbet af maj til juli 8 observationer: 27/5 1 F R (EØ), 12/6 3 AD M + 2 F (Erling Krabbe) og 19/6 1 F FU + 2 M AD FU (EØ). I juli ses 2/7 1 M FU + 1 F FU (EØ) og 15/7 1 M FU (ST). Der er desværre ingen observationer, der tyder på at der har været yngleaktiviteter.

Årets sidste observationer ses fortsat omkring Skjern Enge-området 28/7 1 BR FU Ø Hestholm (FT), 19/8 1 AD M R Skjern enge (PEN,BRS), 25/8 1 AD M FU Rahbek Falbækvej (EMN).

Årets sidste observation falder meget sent: 28/10 1 JUV FU Bøvling Klit (AKV). Det er faktisk den seneste der nogen sinde er indtastet i DOFBasen.

Kongørn (*Aquila chrysaetos*) 02960

For sjette år i træk blev der set Kongørn i amtet. Det blev dog kun til en enkelt iagttagelse i år.

Den 25/9 blev 1 R imm. set på Ovstrup Hede af (OO). Ørnen blev set i den sydlige del af området, hvor den blev kraftigt mobbet af 15-20 ravne, forsvandt til sidst mod sydvest.

Aftenfalk (*Falco vespertinus*) 03070

Det blev i 2005 kun til én iagttagelse i amtet. I hele landet var der 58 observationer af måske omkring 43 Aftenfalke. Iagttagelser af Aftenfalke i amtet har ligget mellem 0 og 13, så 2005 hører til i den lette ende.

Den 29/7 blev 1 M 2K+ set sydtrækkende ved Nørre Lyngvig af (TBN).

Lærkefalk (*Falco subbuteo*) 03100

Inden for de seneste 7 år er det femte gang der er blevet set 7 Lærkefalke i amtet. I 2005 skete det i perioden fra sidst i maj til midt i september. På landsplan var der 635 observationer af Lærkefalke, så det er ikke mange der når herud vestpå.

Den første sås 25/5 1 AD S Vest Stadil Fjord (MJH,CSS,OO,LN,HRS), 27/5 1 FU AD Rensningsanlæg/Skjern Enge (MSL) og 19/6 1 2K NV Nørhede (CGL).

Den 8/7 lå 1 Lærkefalk og jagede fugle og guldsmede over Albæk Mose v Skjern Å (KBF).

I et par dage først i august 4/8 1 R Hestholm (OH,KEB,HES) og 6/8 1 AD OF Lønborg Borgbanke (JBA), 20/8 1 Nørhede (CGL,TRK), og året sluttede 11/9 med 1 OF Hestholm (ET,KEK).

Jagtfalk* (*Falco Rusticolus*) 03180

For tredje år i træk blev der set Jagtfalk i det vestjyske. I år var det *Jørgen Nørgaard der den 28/10 opdagede en 1K fugl der rastede ved nordenden af Bøvling Fjord. Her blev jagtfalken set frem til 11/12 (i alt 49 observationer). Mange ornitologer fik set jagtfalken rigtig godt, ned til en afstand på kun 25 m, i jagsituationer hvor den slog gæs, ænder og vadefugle, samt set hvilken respekt Vandrefalken havde for Jagtfalken. Når den kom for nær, så skyndte Vandrefalken at smide sit bytte i luften, og Jagtfalken snupede herefter byttet.

Beskrivelse og foto er forelagt SU og godkendt. Siden 1965 er det 12. fund af Jagtfalk i amtet.

(*JN,CGL,MK,CH,AKV,LN,CSS,SWA,EØ,EMN,KEK,OA,ET,UEM,BD,GM,TBN,JB,EE m.fl.)

Jagtfalk, Bøvling Klit

Foto: Carsten G. Laursen

Vagtel (*Coturnix coturnix*): 03700

34 obs. af hvad der skønnes at være omkring 22 forskellige fugle. Der er i 2005 ikke hørt mange fugle fra samme lokaliteter som i 2004, hvor der blev hørt op til 7 sy i Skjern Enge samtidig. I 2005 er 2 sy ved Ånum og 2 sy ved Holmen v/Bork de to største iagttagelser.

Alle obs nævnes fordelt på hovedlokaliteter:

Hemmet:	28/5 1 sy (MJH)
Dige ved Lønborggård:	29/5 1 sy (MBA)
Dybe:	30/5 og 8/8 1 sy (PF)
Gødstrup Sø:	3/6 1 sy (CGL)
Mejrup:	18/6 1 sy (PP)
Silstrup v/Skarrild:	18/6, 20/6, 9/7, 12/7, 26/7 og 1/8 1 sy (FT)
Borris Hede:	19/6 1 sy (EØ)
Ånum:	24/6 2 sy (JHK)
Værnengene:	29/6 1 sy (JKy), 1/7 1 sy (OA,MBA,JHH)
Holmen v/Bork:	29/6 1 sy (MBA,OA), 1/7 2 sy (KIA)
Telling:	7/7 1 sy (IM)

Grønbjerg:	7/7, 13/7, 14/7, 17/7-19/7, 22/7, 25/7-27/7 1 sy (LH)
Skjern Enge, Kryds ved Holtervej:	18/7 1 sy (OA)
Skjern Enge, øst Pumpehus øst for A11:	30/7 1 sy (OA)
Skjern Enge & Å-munding:	3/9 1 sy (EE,JB)
Vest Stadil Fjord:	26/7 1 sy (KW), 31/7 1 jaget op på grusvej i nordenden af området (EE,JB)
Hummelmose:	30/7 og 6/8 1 sy (IM)
Sevel:	31/7 og 18/8 1 sy (LN)
Rom:	15/8 1 sy (PF)

Fasan (*Phasianus colchicus*)

En enkelt iagttagelse skal nævnes: 24/9 Venø 100 rastende, sikkert udsatte skydefugle (TVI, PJP, LN)

Vandrikse (*Rallus aquaticus*): 04070

87 iagttagelser af 140 fugle gør 2005 til et år med lidt færre iagttagelser og fugle end 2004. Fra vintertiden, januar, februar og december er der kun 2 observationer nemlig: 10/12 1 Klinkerne v/Poldene (SKG,HH,JC) og 20/12 1 fou Klosterhede (MO).

De fleste fugle er indrapporteret til DOFbasen som syngende, og minimum antal sandsynlige ynglepar fra udvalgte lokaliteter er: 25/3 Bølling Sø og områder omkr. søen 2-3 par, bl.a. blev en ad set med 5 pull d. 2/8 af (SFP), Geddal Enge 1-2 par, Indfjorden 3-4 par, op til 5 set fu d. 21/8 af (PF), Vest Stadil Fjord 4-6 par, Skjern Å og Enge 3-4 par, Væmngene 4-6 par, Hindø 1 par, Ovstrup Hede 1 par, Feldsted Kog 1 par, Abildå og Ådal 1 par og Ladegård Sø 1 par.

Plettet Rørvagtel (*Porzana porzana*): 04080

Igen ét sløjt år med kun 6 iagttagelser af 6-7 forskellige fugle og kun fra Vest Stadil Fjord og Skjern Enge. I 2004 kun 4 fugle på 4 lokaliteter, 2003 ca. 21 fugle på 5 lokaliteter og 2002 24 fugle på 5 lokaliteter.

Alle obs nævnes: Vest Stadil Fjord: 8/6 1 sy (EE), 18/6 3 sy (CGL,EE,MNE). Skjern Enge: 30/4 2 sy Præstholm (MBA,OTH), 1 sy 30/6 v/Albæk Bro/Fælled (OA,MBA), 1 sy 8/7 v/Lønborg Borgbanke (KIA,OA) og 1 sy 19/7 v/Vesterenge (JHH).

Engsnarre (*Crex crex*): 04210

Et meget sløjt år for arten, kun 4 iagttagelser af 2-3 forskellige fugle. Det klart færreste antal fugle de sidste 6 år. 2004 16 fugle, 2003 21 fugle, 2002 12 fugle, 2001 21 fugle, 2000 17 fugle. Fra området omkring Hjerm, som tidligere har huset en del fugle, er der kun observationer af 2 fugle. Alle obs. nævnes: 17/6 1 sy Studsgård (PP), 7-8/7 1 sy Telling (IM) og 28/7 1 sy Vejrum Kirkeby (IM).

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*): 04240

Arten er vidt udbredt i amtet og der er indberettet iagttagelser af 139 fugle. En sjov iagttagelse er Tarm Plantage 17/12, hvor 1 grønbenet rørhøne fløj op i et træ i en af haverne ved Spejdersøen (JHK). Der er indsendt følgende yngleoplysninger: Lønborggård 1 par, Stoubæk Krat 2-3 par og Bølling Sø 3-4 par; det må være en brøkdæl af det reelle tal.

Blishøne (*Fulica atra*): 04290

En lille fremgang fra sidste år fra 32.832 fugle til 37.849 fugle. Dog stadig langt til rekordåret 2003, hvor der blev indsendt 46.780 fugle. Skjern Enge er igen den lokalitet der indsendes flest fugle fra, men igen i år har der været en stor nedgang her. Tallene fra Skjern Enge har været: 2003 31.353 fugle, 2004 17.003 fugle og i 2005 kun 11.285 fugle. Største iagttagelser fra 2005 blev: 6/10 3.350 Stadil Fjord (OA), 8/10 2400 Klægbanen (ET), 21/11 2045 Klægbanen (OA), 23/11 1.800 Halby (BJH) og 16/8 1.300 Amholmbroen (TM).

Trane (*Grus grus*): 04330

Et rigtigt godt år med iagttagelse af 91 fugle, tre gange så mange som de sidste 2 år. Observationerne er fordelt på mange iagttagelser, heraf en enkelt stor trækiagttagelse: 20/11 32s Tambosund (Jørgen Stub via EØ). Der er i 2005 ingen meldinger om sikre ynglepar, selv om arten spøjte et par steder.

Alle obs. nævnes: 19/3 4n Thyborøn Havn (OGJ,HHN), 20/3 1s Skaven Strand (KEK), 27/3 1s Sandene i Ringkøbing Fjord (EE, MNE), 1/4 2 of Bølling Sø (SFP), 6/4 2 of Bølling Sø (AEB), 15/4 5 t Geddal Enge (Bent Pors via HRS), 16/4 1 "sy" Vest Stadil Fjord (EE), 17/4 2 "sy" Nørlund Plantage (BD via NPB), 17/4 1s Klosterheden (PF), 18/4 1 r Nørlund Plantage (NPB), 19/4 3n Harbøre Tange (HRS,GM), 19/4 1v Flyndersø (LN), 24/4 1n Hestholm (KEK), 3/5 1 of Lønborg Hede (JHH), 13/5 2svv Pumpestation Nord (ET, Henrik Baumgarten, Torben Bøgeskov), 14/5 1 Vest Stadil Fjord (KW), 14/5 1 fu Borris Hede (CPR), 15/5 2 Lønborg Hede (JHH, TEH), 21/5 1 r hø Bølling Sø (NPB), 24/5 2 Bølling Sø (AEB), 5/6 2 Lønborg Hede (JHH), 11/6 1 Lønborg Hede (via TM), 19/6 1 r s Nørlund Plantage (Aage Ebbensen via NPB), 29/7 2 of Vostrup (KIA), 30/7 2 r Vostrup (OH), 9/8 2 of Lønborg hede (BMN), 18/8 2nø Lønborg Hede (TEH) og 24/9 2sv Hestholm P-plads (OA,JRP).

Strandskade (*Haematopus ostragelus*): 04500

I alt er der indrapporteret 41-46 ynglepar.

Ynglelokaliteter med antal par: Tipperne 8 (T), Væmngene 5 (T), Skjern Enge 4-6 (SKG), Klægbanen 4 (JOC), Fjandø 5-8 (JOC), Holstebro, Nybovej 1 (LH), Bølling Klit 6 (EØ,LH), Holmen 4 (EØ), Lyngs Odde 2 (HHL), Munkholm Odde 1 (HHL), Vinderup v/Superbrugsen 1 (LN). Desværre ingen tal/meldinger fra Poldene i Nymindestrømmen og Harbøre Tange.

Stylteløber* (*Himantopus himantopus*): 04550

To SU-godkendte observationer: 22/5 4 Geddal Enge (Bent Pors Nielsen* m.fl.) og 24-26/5 2 Vest Stadil Fjord (SEK* m.fl.). Begge observationer, som er fotodokumenterede, vurderes af SU som 1 fund af 4 fugle. De 4 fugle ved Geddal Enge havde delt sig, så 2 fugle dukkede op ved hhv. Vejlerne og Vest Stadil Fjord. Det var så 6. fund i amtet.

Stylteløber, Geddal Enge

Foto: Gerner Majlandt

Klyde (*Recurvirostra avosetta*): 04560

Alt i alt er der kun registreret 180-182 par, i 2004 var der min. 356 par i amtet.

Ynglelokaliteter med antal par: Tipperne 101 (T), Værmengene 13-14 (T,JHH), Skjern Enge 3-4 (OA m.fl.), Bøvling Klit 28 (LH,EØ), Holmen 2 (EØ), Kollingø 25 (JOC), Vest Stadil Fjord 7 (JHH,SA,OA) og Geddal Enge 1-2 (LN,HRS). Der mangler tal fra Harboøre Tange. I forhold til 2004 er der forsvundet over 70 par fra Skjern Enge, sandsynligvis pga. høje vandstande i Hestholm.

Største tælling udenfor ynglesæsonen blev 6/9 779 Klægbanken (OA).

Lille Præstekrave: (*Charadrius dubius*): 04690

Et dårligt år med 1-4 par mod 6-12 par i 2004.

Årets første: 3/4 2 Skjern Enge (OA,MBA,ET,JT) og 17/4 1 Grønberg (LH). **Årets sidste:** 23/9 2 Skjern Enge (TBN).

Oplagte ynglelokaliteter nævnes med evt. par:

Ndr. Feldborg Pl.: 30/5 1 Rævekær (LN), 16/7 1 juv (OO), så måske 1 par
Bølling Sø: 25/4 1 (SFP), 17/5-29/6 op til 3, 1-2 par ved Bøllingsøgaard (CLK,NPB,BD,LN,SFP),
Høling Sø: 28/5 2 (CGL) – måske 1 par
Ringkøbing Kommune: 29/5 1 (JTH)

Det er uvist om de har ynglet på Skjern Enge, men der var følgende obs: 24/4 2 Hestholm (OLH), 29/5 1 Poul Jensen (MBA), 7/7 2 ad + 1 juv ved Amholmbroen (TM). Herefter en del obs fra Skjern Enge frem til 23/9. Største obs blev 29/7 1 ad + 2 1k Vesterenge (OA).

Desværre ingen oplysninger fra Klosterheden, hvor der i 2004 yngledes 2 par.

Ellers øvrige: 2/5 1 Geddal Enge (BD), 29/5 1 Vest Stadil Fjord (JTH), 1+10/8 1 1k Værmengene (MBA,KIA),

Stor Præstekrave: (*Charadrius hiaticula*): 04700

Årets første: 5/3 1 Venø (PJP). **Årets sidste:** 12/11 4 Venø (PJP), 28/12 2 Handbjerg Strand (LN) – sjældent med overvintrende fugle.

Nogle store store rastetal var 25/5 443 Tipperne (OA), 25/5 300 Vest Stadil Fjord (OO,MJH) og 1/6 308 Vest Stadil Fjord (JHH).

Ynglelokaliteter i par: Bølling Sø 1 par (NPB), Venø 2 par (PJP) er eneste der er indsendt! Man kan kun konstatere, at det indsendte materiale ikke afspejler amtets sande antal ynglepar, eksempelvis mangler der optællinger af ynglepar fra lokaliteter som Harboøre Tange, Vest Stadil Fjord samt strandene ved vestkysten.

Pomeransfugl: (*Charadrius morinellus*): 04820

I 2005 blev der observeret 999 pomeransfugle, mod 259 i 2004, 836 fugle i 2003 og 372 fugle i 2002 (renset for oplagte gengangere). Denne gang blev fuglene set på 7 lokaliteter, hvilket er flot. Som sædvanlig var der flest fugle ved de to hovedlokaliteter Vest Stadil Fjord/Stadilø-området og Skjern Enge. Ingen efterårsobservationer.

Årets første: 29/4 8 Vest Stadil Fjord (JB).

Udvalgte observationer fra foråret:

Plet/Sønderholm Enge:	30/4 3 (ABK)
Klinkby:	1/5 3 (ABK)
Skjern Enge (obs. >30):	7/5 35 (OLH,OA,ToM,MBA), 10/5 56+ (EMN), 11/5 46 (AKV,HRS,LN,HLL,LLH), 12/5 47 (TM), 13/5 55 (heraf 28 øst for A11) (ET m.fl.), 21/5 39 (NPB m.fl.)
Vest Stadil Fjord (obs. >30):	6/5 37 (JB,KEK), 7/5 42 (KEK,OGJ,HLÆ,HSC,JØP), 8/5 44 (CH,OA,HSC,KEK), 9/5 45 (KEK), 10/5 44 (KEK,JB,HSC), 12/5 46 (KEK),
Vollerum Enge/Stadilø (obs. > 10):	7/5 10 (HSC), 10/5 13 (JB,KEK), 11/5 12 (HSC)
Vedersø:	14/5 3 (PJP)

Tipperne: 13/5 1 of med hjejler (OA)

Forårets sidste og dermed årets sidste blev 29/5 2 Vest Stadil Fjord (JTH).

Amerikansk Hjejle* (*Pluvialis dominica*): 04840

Ny art for amtet: 24-26/5 1 hun-type Vest Stadil Fjord (SEK* m.fl.). Er fotodokumenteret og godkendt af SU.

Sibirisk/Amerikansk Hjejle* (*Pluvialis fulva/dominica*): 04845

29/10 1 ad Vest Stadil Fjord (ASF*,EE). Godkendt af SU som det andet fund af en ubestemt. Første fund var 26/7 1992 Harboøre Tange.

Hjejle (*Pluvialis apricaria*): 04850

En obs kunne dreje sig om et ynglepar, men det kan også dreje sig om trækfugle: 29/7 3 Borris Hede (EØ).

Nogle store max-tal fra de største lokaliteter bør nævnes: 23/4 8.500 Bøvling Fjord (JHH), 7/5 6.000 Værmengene (OLH), 1/10 10.000 Skjern Enge (LLH) og 29/10 8.500 Klægbanken (OA).

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*):

Eneste vinterobs blev 8/1 1 Værmengene (JHH), 25/1 1 s Thorsminde (ABK) og 10/12 1 Lyngs Odde (HHL).

Et stort forårstal var 23/5 230 Tipperne (JHH).

Vibe (*Vanellus vanellus*):

Yngleoptællinger i par/territorier: Tipperne 145, Værmengene 72, Bøvling Klit 53, Klægbanken 1, Borris Hede 1, Holmen 18, Fjand Grønne 1, Felsted Kog 10, Husby/Nørre Sø 14, Lyngs Odde 1, Skjern Enge incl. marker nord for projektområdet 50+ og Borris Hede 1.

Islandsk Ryle (*Calidris canutus*): 04960

Mange vinterobservationer, alle nævnes: 8/1 3 Værmengene (JHH,OA,JKP,KEK,UEM), 9/1 9 Tipperne (JHH), 9/1 7 Værmengene (OA,MJH,KEK,UEM), 14/1 20 Tipperne+Værmengene (JHH), 17/1 19 Værmengene (OA), 22/1 16 Værmengene (OA), 26/1 7 Værmengene (OA), 29/1 1 Værmengene (HBØ), 2/2 20 Værmengene (HKN), 3/2 1 Høje Sande (OA), 10/2 10 Værmengene (JHH), 26+28/2 1 Bøvling Klit (EØ,KHA). Ingen obs fra december.

Igen et par flotte sommerobs fra Tipperne: 14/6 496 (JHH) og 16/6 450 (OA).

Sandløber (*Calidris alba*): 04970

Rekord på Tipperne med 25/5 134 (OA) og et flot vintertal med 16/2 88 Thorsminde (HWJ).

Dværgryle (*Calidris minuta*): 05010

Første 30/4 1 Harboøre Tange (ABK). Ellers ingen store tal. Årets sidste blev 17/10 1 s Hvide Sande (JB).

Temmincksryle (*Calidris temminckii*): 05020

Første observation var 7/5 1 Vest Stadil Fjord (OGJ,HLÆ). Sidste blev 25/9 5 Nissum Fjord (HHL). Mange fugle ved Vest Stadil Fjord. De største tal derfra blev 14/5 80 (ABB,LP,UEM,OA,KEK,ASF,DMB), 15/5 75 (OA), 19/5 60 (OA), 21/5 40 (EE), 22/5 35 (SA). Max-tal fra øvrige lokaliteter: 14/5 4 og 20/5 4 Skjern Enge (ASF,OA), 19/5 9 Værmengene (MBA) og 22/5 5 Geddal Enge (KIM).

Stribet Ryle* (*Calidris melanotos*): 05070

Et fund: 26/7 1 Tipperne (JHH*,MBA,OA). Godkendt af SU. Det var så det 14. fund i amtet. Fra og med 2006 udgår arten af SU-listen.

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginera*): 05090

Største forårsobs blev 23/5 24 og 25/5 37, begge Tipperne (JHH,OA). Største efterårsobs blev 21/8 63 1k Tipperne (OA). Sidste blev 30/9 2 1k Skjern Enge (OA).

Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*): 05100

Et magert år med 19 observationer af 43 fugle fordelt med 8 første halvår og 35 andet halvår. Første halvår med kun 3 obs: 15/1 3 Thyborøn (OA), 14/4 4 Nissum Bredning (AKV) og 4/5 1 Hvide Sande (KIA). Andet halvår startede med 18/9 3 Hvide Sande (EE,JB,AWM). Øvrige blev 17/10 6 Hvide Sande (JHK,JB), 22/10 1 s Lyngvig (KEK,UEM), 28-29/10 1 Hvide Sande (KIA,KIM), 30/10 2 Harboøre Tange (GM), 30/10 1 s Thorsminde (HEB,PPO,SVB,JOB), 6/11 1 Thorsminde (PJP,AKV), 7/11 3 Thorsminde (EMN,KEK), 11-12/11 1 Thorsminde (LLH,HLL,GM), 13/11 4 Hvide Sande (TBN), 13+17/11 4 Thorsminde (PBU,HST,MJH,TBN,OA,MIK), 18/11 1 Nissum Bredning (OA) og 10/12 1 Hvide Sande (EE).

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*): 05120

Ynglefugletællinger blev udført på følgende lokaliteter: Tipperne 38 par (T), Harboøre Tange 10-23 par (AKV,OA,JN,PBU), Bøvling Klit 4 par (EØ,AKV,LH) og Holmen sf Thorsminde 1 par (EØ).

Kærløber (*Limicola fulcinellus*): 05140

Et flot år med min. 17 fugle. Alle obs nævnes:

Forår:

Tipperne: 23/5 1 (JHH), 1/6 2 (OA), 3/6 1 (OA)

Vest Stadil Fjord: 29-30/5 1 (FSH,MMJ,EE,JTH,KW,MK), 1/6 2 (JHH,KEK)

Efterår:

Tipperne: 8/7 1 (HKN,OA), 25/7 8 (MBA), 26/7 11 (JHH,OA,MBA), 27/7 8 (JHH), 28/7 5 (JHH,OA), 31/7 4 (JHH) og 1/8 2 (OA). Der har sikkert været en del gengangere på Tipperne, men min. 12 forskellige fugle har der da været tale om i perioden 8/7-1/8.

Brushane (*Philomachus pugnax*): 05170

2005 bød på imponerende mange vinterobservationer:

Værmengene: 8/1 14 (JHH,OA,MJH,UEM,KEK), 9/1 (OA,MJH,KEK,UEM), 14/1 15 (JHH), 17/1 14 (OA), 22/1 10 (OA), 26/1 29 (OA), 29/1 1 (HBØ), 2/2 19 (HKN), 4/2 19 (OA), 10/2 20 (JHH).

Landting Å og Ådal: 14/1 6 (HRS,LN).

Høje Sande: 25/2 17 (TM), 18/12 3 (TM)

Nissum Fjord: 28/2 3 (KHA,MKH,IBJ)

Skjern Enge: 28/2 12 (JHH)

Største obs: 19/4 600+ Vest Stadil Fjord (KKK).

Optalte ynglefugle: 48 hunner og 21 hanner Tipperne (T), 2 hunner Harboøre Tange (AKV,JN,OA,PBU). Ingen konstateret ved Bøvling Klit (EØ,AKV,LH). Ved Vest Stadil Fjord var der op til 7 dansende hanner og enkelte hunner ultimo maj og primo juni. En enggennemgang 16/6 gav dog ingen tegn på ynglende hunner (OA,KEK).

Enkeltebekkasin (*Scotopax rusticola*): 05180

12-14 forskellige fugle er under det normale. Alle observationer nævnes:

- 1. halvår:**16/1 1 Klosterheden (AKV), 26/1 2 Klosterheden (ABK), 8/2 1 Skjern Enge (MSL), 20/2 1 Skjern Enge (OA), 17/3 1 Tipperne (OA), 20/3 1 Skjern Enge (MBA), 12/4 1 Tipperne (OA).
- 2. halvår:**30/9 1 Bølling Sø (SFP), 15/10 1 Skjern Enge (MSL,ÅGH,BH,JC), 31/10 1 Tarm Pl. (JHK), 3/11 3 Tarm Pl. (JHK) og 6/11 1 Tarm Pl. (EMN).

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*): 05190

Indrapportering af 29-31 par/territoriehævdende fugle; i 2004 var der 64-80.

Af ynglelokaliteter kan nævnes med evt. par/territoriehævdende fugle: Ladegård Sø 1, Bølling Sø 4, Tipperne 6, Værmengene 1-2, Vest Stadil Fjord 3, Felsted Kog 1, Grønbjerg 1-2, Abildå og Ådal 1, Borris Hede 3, Geddal Enge 3, Lyngs Odde 1 og Ovstrup Hede 2. Ingen deciderede tællinger fra Skjern Enge, kun få meldinger om territoriehævdende fugle, min. 2. (T,OA,EØ,OO,JC,NPB,BD,LH,EE,HRS,LN,MBA,HHL,TM,SKG,JOC,HHL,HRS,JHH,KEK). Ingen registreringer fra Harboøre Tange og Søndelem Vig, hvor der i 2004 var hhv. 11-17 og 13-18 par. Største tal blev 17/8 141 Geddal Enge (HRS,LN).

Tredækker (*Gallinago media*): 05200

Ingen fugle i 2005!

Skovsneppe (*Scotopax rusticola*): 05290

Mindst 59 fugle set må betegnes som et godt år. I første halvdel var der 34 fugle, i andet halvdel var der 21 fugle, mens der i yngletiden var nogle fine observationer af 4 fugle.

Alle observationer uden for yngletiden:

- 1. halvdel:** 3/1 1 Sdr. Grene Pl. (TM), 13/1 1 Bundsbæk Mose (TM), 26+28/1 1 Klosterheden (ABK), 9/2 1 Bundsbæk Mose (TM), 13/2 1 Blåkilde (JHK), 16/2 2 Værmengene (JHH), 16/2 1 Bork Havn (VL), 25/2 1 Klosterheden (MO), 27/2 1 Borris Hede (EØ), 27/2 1 Hjelm Hede (GM), 28/2 1 Tipperne (JHH), 3/3 1 Lønborggård Pl. (MBA), 5/3 1 Vostrup Hede (JHH), 6/3 1 FASTERHOLT (JFR), 6/3 3 Borris Hede (EØ), 10/3 1 Tipperne (OA), 14/3 1 Vrist (OA), 20/3 1 Ovstrup Hede (EØ), 20/3 1 Bøvling Fjord (OA), 21/3 2 Gludsted Pl. (NPB,BD), 21/3 1 Klosterheden (HWJ), 23/3 1 Tipperne (OA), 24/3 1 Borris Hede (LN), 27/3 1 Lønborggård Pl. (JHK), 27/3 1 Hvide Sande (ASF), 27/3 2 of Bølling Sø (NPB), 1/4 1 Værmengene (OA), 2/4 1 Tipperne (OA), 3/4 1 Læhegn v Præstholm, Skjern Enge (OA).
- 2. halvdel:** 16/10 1 Lyngvig Fyr (JHK), 16-20/10 1 Tipperne (JHH,OA), 18/10 1 Klosterheden (MO), 24/10 1 Klosterheden (HWJ), 27/10 1 Dejbjerg Pl. (TM), 28/10 2 Dejbjerg Pl. (TM), 30/10 2 Yllebjerg (AWM), 30/10 1 Tvis Å og Ådal (BBA), 30/10 1 Klosterheden (MO), 31/10 1 Tarm Pl. (JHK), 5/11 1 Tarm (EMN), 5/11 1 Flyndersø (LN,JØ), 6/11 1 Ndr. Feldborg Pl. (CH), 7/11 1 Grev Moltkes Pl. (LN), 12/11 1 Læhegn ved Præstholm, Skjern Enge (MJH,OA), 12/11 1 Bøvling Klit (GM), 14/11 1 Bøvling Klit (EMN), 23/11 1 Stubbergård Sø (HWJ), 16+18/12 1 Klosterheden (MO).

Yngletid: 1/5 2 of Bølling Sø (NPB), 1/6 1 of Bølling Sø (NPB,BD,CLK), 20/6 1 Myremalm Pl. (TOM), 24/6 1 fu Bølling Sø (NPB) og 24/6 1 Ånum (JHK). Kunne meget vel yngle ved Bølling Sø.

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*): 05320

Alt i alt registreringer af 116-120 par i amtet, nogenlunde samme antal som i 2004.

Ynglefugleregistreringer: 72-74 par Tipperne, 28 par Værmø, alle (T), Klægbanken 1 par (JOC), 4-6 par Harboøre Tange (AKV m.fl.), 11 par Bøvling Fjord (EØ,LH). Tallet fra Harboøre Tange er absolut et minimum, da optællingen fandt sted primo juni.

Islandsk Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa islandica*): 05322

Alt i alt blev mindst 20 fugle noteret mod kun 7 fugle i 2004 og 30-35 fugle i 2003.

I 2005 set på 3 lokaliteter i perioden 28/7-13/11, alle observationer nævnes:

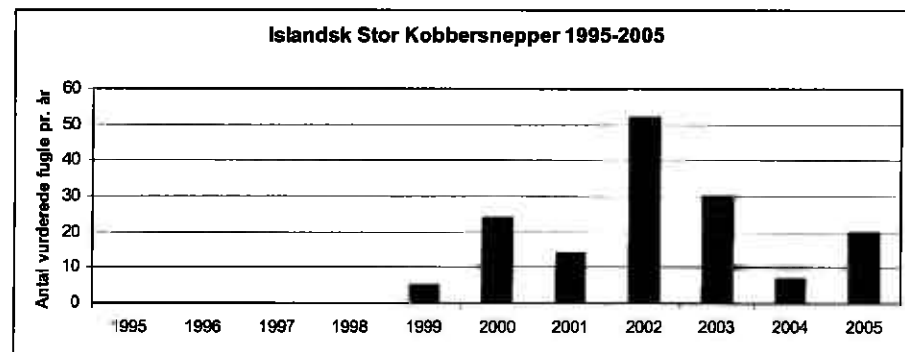
Tipperne: 28/7 2 ad (OA,JHH), 7/11 1 lk (OA,MBA).

Skjern Enge: 13/8 7 Poldene (MBA,BV), 15/9 1 ad + 1 lk Enggård (ASF,OA,BJH), 15/9 1 lk Vesterenge (OA), 18/9-1/10 op til 1 ad + 7 lk Vesterenge (EMN,TBN,OA,JRP,KIA,MBA,LLH), 15/10 1 Skjern Å-munding (KST,EMN,FT)

Hygum Nor: 13/11 1 lk (OA).

Ungfuglen fra Tipperne den 7/11 var farvemærket på benene. Den var mærket som pull. den 12/7 i det nordlige Island!!!

Nogle sene Store Kobbersnepper den 6/11 3 Bøvling Klit (AKV,PJP m.fl.) kunne meget vel være islændere.

Lille Kobbersneppe (*Limosa lapponica*): 05340

En del vinterobs: 8/1 11 Væmngene (JKP), 9/1 25 Væmngene (OA,MJH,UEM,KEK), 14/1 33 Tipperne (JHH), 17/1 31 Væmngene (OA), 22/1 17 Væmngene (OA) og 19/2 1 Høje Sande fra Skaven Strand (MBA).

Ingen observationer fra december.

Største tal blev 8/5 1850 Bøvling Klit (OA).

Stor Regnspeve (*Numenius arquata*): 05410

Oplysninger om 13-17 par – der må være flere!

Registreringer af yngleterritorier er gjort på kun 3 lokaliteter:

3-7 par Væmngene incl. Bjålum Klit (T), 6 par Tipperne (T), 4+ par Borris Hede (CPR,ERK).

Desværre ingen tællinger fra klithederne ved vestkysten og fra Harril Hede og St. Nørlund Pl..

Ingen overnatningstællinger.

Sortklire (*Tringa erythropus*): 05450

En sen 9/11 1 Skjern Enge (OA).

Rødben (*Tringa totanus*): 05460

Registreringer af 281-337 par i amtet mod 360-404 par i 2004

Optællinger på følgende lokaliteter:

114 par Tipperne (T), 57-108 par Harboøre Tange (AKV,JN,OA,PBU), Fjandø 3-4 par (JOC), Felsted Kog 6-10 par (JOC), Bøvling Klit 75 par (EØ,AKV,LH), Holmen 12 par (EØ), 14 Væmngene 14+ (OLP).

Ellers flest 6/7 675 Tipperne (OA,MBA).

Damklire* (*Tringa stagnatilis*): 05470

23/6 1 Geddal Enge (LN*,HRS). Godkendt af SU som 10. fund i Ringkøbing Amt. Udgår af SU-listen fra og med 2006.

Hvidklire (*Tringa nebularia*): 05480

Nogle store obs fra Tipperne bør nævnes: 29/4 1104 (OA,MBA,OTH) og 6/7 890 (OA,MBA). Nogle halvtidlige fugle: 24/3 1 Tipperne (PEN,BRS) og 31/3 1 Tipperne (OA). Årets sidste blev 29/10 1 Væmngene (HBØ).

Svaleklire (*Tringa ochropus*): 05530

2 vinterfund af 3 fugle: 1/1 2 Pumpehus, øst for A11, Skjern Enge (JHK) og 7+21/2 1 Nymølle Dambrug (OA).

Tinksmed (*Tringa glareola*): 05540

Den eneste ynglelokalitet er som sædvanligt Borris Hede, hvor der trods grundig undersøgelse i år kun blev hørt 1 syngende fugl. (EØ,EKR,CPR). Der synes at være tale om en tilbagegang gennem en årrække, og det til trods for at lokaliteten ikke har ændret sig i negativ retning for tinksmeden.

De største rastetal over 20 fugle fra træktiden: Bølling Sø 12/5 og 2/7 25 (CLK), Vest Stadil Fjord 16/6 27 (OA,KEK), Albæk Mose 8/7 30 (KBF) og Poldene 13/8 25 (SKG,MBA,BV).

Tidligste fugl er 24/4 5 Bølling Sø (MER), og den seneste er 16/9 1 Vesterenge (OA).

Mudderklire (*Acitis hypoleucos*): 05560

En tidlig obs var 12/3 1 of Lønborggård, Skjern Enge (OLH).

Stenvender (*Arenaria interpres*): 05610

Alle vinterobs nævnes:

Jan.-feb.: 15/1 9 Thyborøn (OA), 16/1 1 Bøvling Klit (OA), 22/1 12 Thyborøn (MO,JNI), 24/1 1 Hvide Sande (OA), 25/1 1 Fjandø (ABK), 5/2 3 Venø (PJP,LN), 6/2 2 Thyborøn (HST), 16/2 22 Tappen, Jegindø (JBO), 19/2 8 Thyborøn (CSS).

Dec.: 25/12 12 Thyborøn (SSL).

Nogle store tal blev 20/3 56 Tappen, Jegindø (JBO) og 28/4 47 Nissum Bredning (AKV).

Odinshane (*Phalaropus lobatus*): 05640

3 fugle mod 6 i 2004 og 2 i 2003. Alle obs nævnes: 14/5 1 Fjandø (KW), 25/5 1 F Væmngene (JHH) og 29-30/5 1 F Vest Stadil Fjord (MMJ,FSH,EE,NPB,BD,JTH,MK,JB). Altså ingen efterårsfugle.

Thorshane (*Phalaropus fulicarius*): 05650

Som i 2004 2 fugle: 13/10 1 s Hvide Sande (LP,EE,UEM,ASF,ABB) og 28/10 1 r Hvide Sande (LN,KIA,KEK).

Mellemkjoje (*Stercorarius pomarinus*): 05660

En årstotal på 4 fugle er under normalen.

To forårsobservationer: 5/5 1 ad n Nr. Lyngvig (EE,OA) og 27/5 1 3k+ n Bjerregård Strand (MJH).

Efterårstrækket gav kun 2 fugle: 9/10 1 lk n Nr. Lyngvig (EE,UEM m.fl) og 12/11 1 lk r Thorsminde (APN).

Almindelig Kjove (*Stercorarius parasiticus*): 05670

Forårstrækkets bedste dag blev 6/5 9 n Lyngvig (EE,JB). Efterårstrækket blev langt under normalen, bedste dag blev 11/9 18 Bjerregård Strand (TBR,FT m.fl.). Årets første: 27/3 1 ad n Hvide Sande (ASF) og årets sidste: 14/11 1 Nr. Lyngvig (KEK,JLY).

Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*): 05680

Overhovedet ingen observationer! Vi skal helt tilbage til 1993 for at finde et år uden små kjoever.

Storkjove (*Stercorarius skua*): 05690

I alt 7 fugle mod 102 Storkjover i 2004 og 82 i 2003. Et af de dårligste år, skal helt tilbage til 1992 for at finde et lavere antal.

Forårsobservationer er sjældne i RK Amt, og så blev det endda til to: 9/4 1 n Lyngvig (EE,SEP) og 4/6 1 s Søndervig (KEG).

Ellers var de øvrige obs mere normale. Alle nævnes:

28/6 1 Vejlbj Klit (SSL), 21/7 2 s Vejlbj Klit (MK), 18/9 1 Nr. Lyngvig (JHK), 28/10 1 Bøvling Klit (LN,CH,MK,CGL,AKV,JN).

Sorthovedet Måge (*Larus melanocephalus*) 05750

Iagttagelser af 7 forskellige fugle er endda lidt flere end antallet i 2004 (5-6) – ganske flot. Alle nævnes: 27/5 2 ad Skjern Enge (PUL), 3/7 1 2k Vest Stadil Fjord (ASF), 24/7-27/8 1 ad Sdr. Lyngvig/Hvide Sande (MJH,OA m.fl.), 29/7 1 2k Venø Bugt ud for Volstrup (MK), 17/8 1 ad Bøvling Klit v/Tuskær (ABK), 8-11/10 1 ad Hvide Sande (JB,EE m.fl.).

Dværgrmåge (*Larus minutus*) 05780

Igen mange Dværgrmåger.

Men først en del vinteriagttagelser, endda med halvstore obs: 5/1 6 fu Hvide Sande (OA), 5/1 7 fu Thorsminde (OA), 6/1 1 Fjaltring (OA), 6/1 6 Thorsminde (OA), 8/1 3 fu Værnengene (JHH), 8/1 1 Thyborøn (ROC via fjemsynet!), 8/1 45 Thorsminde (HWJ), 9/1 4 v Værnengene (OA,MJH,KEK,UEM), 9/1 30 Hvide Sande (OLH,OA,MJH,UEM,KEK), 10/1 3 Ringkøbing (JB), 12/1 4 Lem Vig (AKV), 15/1 2 s Harboøre Tange (OA), 21/1 10 fu Thorsminde (PHK) og 22/1 1 Thorsminde (OA).

En ny amtsrekord blev sat den 5/11 med 491 s Lyngvig (SDY,KKK,KEK). På denne dag trak 15 om morgenen inden et regnvejr satte ind. Efter ophør af regn sås så min. 476 fugle i perioden 13.00-16.40 – ganske flot.

Sabinemåge (*Larus sabini*) 05790

Efter et flot år i 2004 med i alt 30-31 fugle kom vi lidt ned på jorden igen med 8-9 fugle. Alle nævnes: 14/9 1 1k s Lyngvig (ASF), 17/9 1 1k s Husby Klit (EE), 18/9 1 1k r n Hvide Sande (KKK,EE,JHK m.fl.), 22/10 1 1k s Lyngvig (EE), 30/10 2 1k fu Hvide Sande (HEB,PPO,SVB,JOB), 31/10 1 1k r Hvide Sande (SDY), 2/11 1 1k fu Thorsminde (CSS) og 5/11 1 1k sv Lyngvig (SDY).

Hættemåge (*Larus ridibundus*) 05820

Kun ynglefugle angives:

Lokalitet	Ynglepar
Tipperne	1
Klægbanken	0?
Djævløen, Ringkøbing	350+
Skjern Enge	2350-2450

Husby Sø	50
Fjandø	50
Flansmose v/Vandborg	?
Borris Hede	17
Solsø Hede	30
Skalle Sø	1100
Bølling Sø	335+

Et godt tip til en vurdering af antal ynglepar er at gange antal fugle ved en koloni med 0,7, helst med så mange tællinger som muligt.

Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Kun ynglefugle angives:

Lokalitet	Ynglepar
Tipperne	3
Borris Hede	2
Klægbanken	100
Fjandø	300

En stor obs bør nævnes: 28/2 6.000 Ferring Sø (KHA,MKH,IBJ)

Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

Ynglefugle kun optalt på tre øer, men til gengæld med mange på Klægbanken!

Klægbanken:	460-570 par (JOC)
Høje Sande:	50 par (JOC)
Fjandø:	45 par (JOC)

Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

Ynglefugle kun optalt få steder.

Klægbanken:	2500-3300 par (JOC), pænt mange!
Høje Sande:	600-800 par (JOC)
Fjandø:	100 par (JOC) – ræv til stede
Bølling Sø:	0-3 par (NPB)

Middelhavssølvmåge (*Larus michaelis michaelis*): 05915

En obs: 4/10 1 ad Årgab (JHH).

Hvidvinget Måge (*Larus glaucooides*) 05980

Et flot år med sandsynligvis 8 forskellige fugle. I 2004 var der blot 1 fugl.

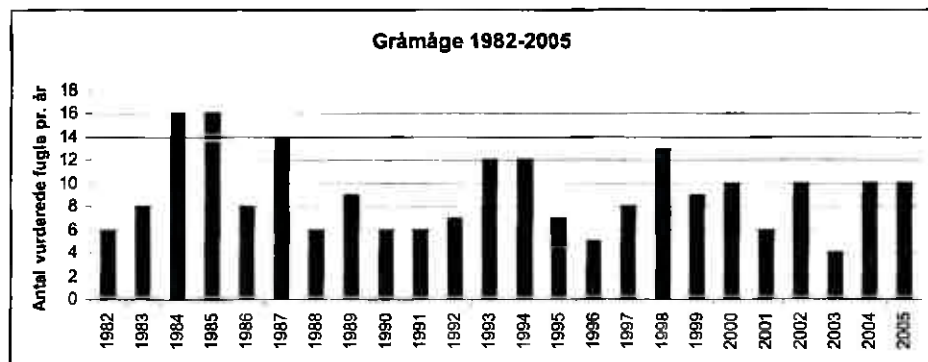
Alle nævnes: 9/1 1 2k Draget, Thyholm (ASF,HHL), 15/1-27/4 1 2k Thorsminde (SEP,HK m.fl.), 26/1-14/2 1 4k Vestas-stien v. Ringkøbing (JB,EE m.fl.), 16/2+28/2 1 3k, 1 4k og 1 ad Thyborøn Havn (ASF m. fl.). Sidstnævnte fugle blev set jævnligt i området Thyborøn/Harboøre Tange (16/2-30/3 3k, 16/2-14/3 1 4k og 16/2-30/3 1 ad), 28/3 1 2k Nissum Bredning (MO). I årets anden halvdel var der en enkel obs: 4/12 1 ad Thyborøn (PHK).

Gråmåge (*Larus hyperboreus*) 05990

Min. 10 forskellige fugle observeret – et normalt antal (se diagram). Alle obs nævnes.

Thyborøn/Harboøre Tange:	6/1-19/3 1 3k (HHL m.fl.), 14+19/3 1 4k (OA,HHN), 26/1-30/3 min. 3 2k
Nissum Bredning:	(APN,ASF,CSS,CH,HHN,OA,MO,PNN,KHA,OGJ) 28/3 1 2-3k (MO) – kan være en af ovennævnte
Veserne:	25/5 1 2k (ABK)

Thorsminde: 22-23/1 1 2k (CGL,EE)
 Husby Klit: 18/3 1 2k n (KKK,KEK)
 Søndervig: 9/1 1 2k (OA,MJH), 21/1 1 3k (PHK)

Svartbag (*Larus marinus*): 05990

Ynglefugle kun optalt på:

Klægbanken: 16-18 par (JOC)
 Fjandø: 2-3 par (JOC)

Rovterne (*Sterna caspia*): 06060

10 observationer af formodentlig 6 fugle. Alle fuglene var enlige, gamle fugle, og de blev set i perioden sommer/efterår. Kun en iagttagelse fra Tipperne: 22/6 1 (T). 2 iagttagelser er fra Vest Stadil Fjord, 30/6 og 20/8 (SSC,EE), resten fra Skjern Enge i tidsrummet 16/8 til 15/9 (TM,EMN,EMA,KIA,TBR,ROR,ASF,OA)

Splitterne (*Sterna sandvicensis*): 06110

Tidligste observation var den 19/3, hvor 10 fugle fouragerede ved Husby Klit (EE). Seneste observation var 13/10 1 fu Hvide Sande Havn (LN). Største tal blev beskudne 160 N 1/5 Langerhuse (GM).

For første gang i mange år yngede Splitternen i 2005 ikke på Klægbanken (JOC). I efteråret 2005 sås flere gange spor efter ræv på vadefladerne ved øen (T), så en rimelig forklaring er, at der har været ræv på øen i fuglenes yngletid. Ultimo marts 2006 afholdt Oksbøl Skovdistrikt rævejagt med hunde på Klægbanken uden at finde tegn på tilstedeværelse af ræv, så lad os håbe det bedste for Klægbankens ynglefugle i 2006! Heller ikke på Fjandø, amtets anden traditionelle yngleplads, yngede arten i 2005. Den yngede her senest i 2002 med 750 par, men øens fugleliv er stærkt plaget af vedvarende forekomster af ræve, nu for fjerde år træk (JOC).

Til gengæld skete der i 2005 det glædelige, at 400 par Splitternen slog sig ned og yngede på den lille ø Djævleøen ved Vonåens udmunding i Ringkøbing Fjord (Kjeld Tommy Petersen via JOC,JB,ET, Jonas Morsing Thomasen). Der forekom en del prædation fra mindre rovdyr på øen. (Kjeld Tommy Petersen via JOC), og yngleforekomsten på Djævleøen må i det hele taget nok anses som værende en nødløsning, som en del af de potentielle ynglefugle fra den nærtliggende Klægbanken (1200 par i 2004) har benyttet sig af.

Fjordterne (*Sterna hirundo*): 06150

Første observation 25/4 10fu Fjandø (SPP). Seneste 13/11 1 r hhv. Hvide Sande Havn (TBN) og Thorsminde Havn (HST,MJH,OA,PBU,TBN). Største tal 13/5 400 N Nørre Lyngvig (OA).

Der foreligger yngleoplysninger fra de samme 4 lokaliteter som i 2004. Antallet af ynglepar i 2004 er angivet i parentes.

Hestholm Sø, Skjern Enge: 1 par (3-5) (OA,TM)
 Bøvling Klit, Nissum Fjord: 1 par (0) (EØ,AKV,LHH)
 Kollingø/Fjandø: 15 par (55) (JOC)
 Tipperne: 0 par (1) (T)

Som for Splitternes vedkommende formodes den store nedgang i antallet af yngende Fjordterne på Fjandø/Kollingø at have med forekomsten af ræve i området at gøre.

Havterne (*Sterna paradisaea*): 06160

Første observation 2/4 5 Venø (MSL), sidste 28/11 1 Thorsminde Havn (PEN,BRS). Ingen bemærkelsesværdigt store tal.

Der foreligger følgende ynglefund. Antallet af ynglepar i 2004 er angivet i parentes:

Tipperne: 11 par (19) (T)
 Kollingø/Fjandø: 10 par (0) (JOC)
 Sønderlem Vig: 1 par (-) GM

Dværgterne (*Sterna albifrons*): 06240

Første observation 16/4 1 Husby Klit (JB) og 1 Sønderlem Vig, fjorden ud for (GM), sidste 30/10 1 Færgen (ASV,EØ) er meget sent. Ingen bemærkelsesværdigt store tal

Yngleoplysninger:

Sønderlem Vig: 1 par (GM,HRS)

Ved Harboøre Tange sås den 10/6 8 fouragerende fugle, som ifølge observatøren (OA) muligvis yngede i nærheden.

I de senere år har der været kolonier ved Hvide Sande og Bøvling Klit, men lokaliteterne blev desværre ikke optalt i 2005, så der foreligger altså kun 1 sikkert ynglefund i amtet 2005.

Sortterne (*Clidonias niger*): 06270

I alt 86 observationer af Sortterne i 2005 er fint. 51 af observationerne stammer fra ynglelokaliteten Vest Stadil Fjord, 33 er observationer af rastende fugle i træktiden fra fjordområderne langs Vestkysten og Limfjorden, og 2 er direkte trækobservationer, hvor fuglene trækker langs Vestkysten.

Første observation: 13/5 1n Nørre Lyngvig (OA), seneste observation 11/10 1 fu Geddal Enge (LN,PJP).

Yngleoplysninger: Vest Stadil Fjord: 4-6 par (OA)

Det største antal fugle ved Vest Stadil Fjord var 11 ad den 27/5 (KW). Ungefodring blev set flere steder den 18/7, og en ikke flyvefærdig unge blev set strække hals op over vegetationen efter føde (OA). Den 20/7 sås 2 1K fugle (EEE), som kan antages at være lokalt opfostret.

Antallet af ynglepar i amtet er stort set uændret i forhold til 2002 (4-6 par), 2003 (6-7 par) og 2004 7-8 par. Kolonien flyttede i 2004 teltælene fra Husby Sø til Vest Stadil Fjord.

Største observation, bortset fra Vest Stadil Fjord: 19/7 10 r Tipperne (JHH).

Hvidvinget Terne (*Clidonias leucopterus*): 06280

2 observationer. 3 gamle fugle i sommerdragt blev set fouragerende ved Vest Stadil Fjord den 23/5 (KKK), og den 16/8 sås 1 juv Skjern Enge (Vesterenge) (TM).

Alk (*Alca torda*): 06360

Arten var ligesom tidligere år meget fåtallig om foråret.

Den eneste observation fra første halvdel af året er 28/6 1 Vejlbj Klit (SSL).

Fra efteråret er der flg. observationer fra Vestkysten i september/oktober: Nørre Lyngvig: 13/9 1 (KEK), 14/9 3 S (OA,ASF,KKK,KEK,MBA), 4/10 2 rastende og 1 N (OA), 19/10 1 (JHK), 22/10 9 S (KEK,UEM). Hvide Sande: 11/10 1 (EE m.fl.), 14/10 og 17/10 1 rastende (JB). Øvrige: 4/10 4 rastende

Bjerregaard Strand (OA), 7/10 2 Bøvling Klit (SWA), 9/10 1 S Husby Klit (JB), 12/10 40 Harboøre Tange (EE m.fl.) og 22/10 1 Vejby Klit (SP).

Observationen af de 40 fugle på Harboøre Tange er bemærkelsesværdigt, men ellers et normalt år.

Søkonke (*Alle alle*): 06470

Alle observationer er fra Vestkysten og omfatter 4.800 fugle.

Det blev et år helt ud over det sædvanlige, idet der aldrig tidligere er set så mange fugle på et efterår. Alle observationer undtagen 22/10 1 N Fjaltring (OA) er fra Vestkysten i oktober/november.

Efterårstrækket indledtes 9/10 med 2 N Lyngvig (CGL,BD) og herefter fulgte 17/10 2 S Hvide Sande (JHK), 18/10 4 S (JHK), 18/10 1 rastende Hvide Sande (KEK) og 21/10 10 Vejby Klit (SP).

Den 22/10 sætter et enormt sydgående træk ind. Aldrig tidligere er der i amtet noteret så mange søkonger. Seneste rekord var 28/10 1995, hvor 2.534 fugle trak forbi Vejby Klit. På bare 3 timer (12.30-15.30) oplevede EE og PJP at hele 3.831 fugle hastede sydover. Oplevelsen beskrives således på DOFbasen: "Jeg har aldrig før set noget lignende på alkefugle-fronten! Søkongerne kom drønende ned langs kysten - de fleste ret tæt på land, i eller lige bag ved brændingen - i flokke på 10-20-30, ja helt op til 190 fugle. Gad vide, hvad der har sendt dem syd på i så store tal". Lidt senere på dagen så JB 830 sydrk. samme sted i tidsrummet 15.55-17.25, så alt i alt sås 4.661 fugle den 22/10.

Også andre steder langs kysten blev der set store antal denne dag: 75 Søndervig fra 17.30-17.45 (EE m.fl.) og 825 Vejby Klit 15.50-17.50 (SP).

Samme dag blev der sat Danmarksrekord ved Blåvand, hvor 6.525 fugle passerede i tidsrummet 13.00-18.15. Rygtet om de mange søkonger ved Lyngvig gjorde, at observatørerne var på plads i ovenstående tidsrum. Det massive sydtræk fortsatte 23/10, hvor der ved Lyngvig blev set 870 fugle i tidsrummet 7.45-12.40. Herefter stoppede trækket (EE, KKK, JBA, JB).

I perioden frem til 14/11 sås mindre antal (under 10 per gang) med én undtagelse: 5/11 56 S Lyngvig (KKK, KEK). De allerfleste var sydtrækkende fugle.

Lunde (*Fratercula arctica*): 06540

Lidt flere observationer end sædvanligt, men flere døde end levende!

Der er gjort to fund af døde fugle: Første fund er 6/3 2 på en olieflugletælling på Harboøre Tange (PP) og næste er 19/3 1 i strandkanten ved Thyborøn (LN).

Mere livlig er følgende: 9/3 1 trækkende med 7 lomvier over Nissum Bredning (AKV) og 23/10 1 S Nørre Lyngvig (EE, KKK, JBA, JB).

Huldue (*Colomba oenas*): 06680

Alle iagttagelser nævnes.

Der er ingen sikre ynglebeviser, men som tidligere år er der en koncentration af iagttagelser omkring Vest Stadil Fjord, så det må formodes, at der yngler et antal par i området.

Fra forårsperioden er der flg. observationer: 6/3 1 på mulig yngleplads ved en gård på Husby Klit (JB), 22/3 1 r Vest Stadil Fjord (JB), 6/4 2 S Tipperne (OA), 19/4 2 r Tipperne (OA), 19/4 1 r Stadil Fjord (KKK), 1/5 2 N Hvide Sande (KKK, UEM), 6/5 1 r Tipperne (OA), 8/5 2 Stadilø (OA), 13/5 3 N Haurvig (OA), 22/5 1 r på mark nord for No (SA) og 28/5 1 r Vest Stadil Fjord (JB, EE).

Fra sommer og sensommer flg.: 18/7 2 Vest Stadil Fjord (JB, EE), 6/8 5 (familieflok?) fouragerende Vest Stadil Fjord (EE, JB), 14/8 5 r Vest Stadil Fjord (LH), 15/8 4 r Vest Stadil Fjord (EAG) og 30/8 14 Halkær Enge (OA).

Fra efteråret: 6/10 12 rastende Stadilø (OA), 9/10 2 Haurvig (EE m.fl.), 9/10 2 rastende Vest Stadil Fjord (JB) og 11/10 4 S Hvide Sande (NBJ, EE m.fl.).

Turteldue (*Streptopelia turtur*): 06870

Alle iagttagelser nævnes.

Kun tre fund: 28/5 1 S Vest Stadil Fjord (JB, EE), 16/6 2 SV Harboøre Tange (JDU) og 9/10 1 r Hvide Sande (EE, UEM, ABB, LP).

Slørugle (*Tyto alba*): 07350

Sammendrag af iagttagelser.

Igen i år satte arten rekord med 24 ynglepar og 48 unger ringmærket.

Bestanden er nu livskraftig, og fremgangen fortsætter. I år kom 6 nye par til, og de gamle ynglepar fortsatte produktionen af unger, bl.a. takket være de opsatte redekasser.

Sikre ynglepar 2005 (oplyst af LH).

Lokalitet	Resultat	Bemærkninger
1. Bork	+ , antal unger?	Rede på halmbane
2. Bork (nyt par)	+ , antal unger?	I redekasse. Par har været her flere år.
3. Ådum	+ , min. 1-2 unger	Rede på halmbane
4. Ådum (nyt par)	4 unger	Redekasse, ringmærkede
5. Stauning	Min. 2 unger	Redekasse
6. Bølling	5 unger 1. kuld - 4 unger 2. kuld	Redekasse, 1 unge død 1. kuld, ringmærket.
7. Bølling	3 unger	Redekasse, unger ringmærket 12.10, var antagelig 2. kuld?
8. Sædding	5 unger	Redekasse, ringmærket
9. Hanning	5 unger	Redekasse
10. Højmark	5 unger	Redekasse
11. Troldhede	7 æg - 3 unger klækket	Halmbane, ungerne forsvandt efter de var klækket, årsag antagelig kat. Redekasse opsat i juli
12. Haunstrup	6 unger	Redekasse, ringmærket
13. Spjald	Min. 1 unge	Redekasse, ringmærket
14. Stadil (nyt par)	+	Antal unger?
15. Tvis	3 unger 1. kuld - 2 unger 2. kuld	Redekasse, ringmærket. 1. og 2. kuld i hver sin redekasse.
16. Tvis	Min. 1 unge	Redekasse
17. Holstebro kommune	5 unger	Ringmærket 11.10.- muligvis 2. kuld (PF, SJ)
18. Vemb	2 unger 1. kuld - 1 unge 2. kuld	Redekasse 1. kuld, oppe under tag 2. kuld.
19. Aulum (nyt par)	6 unger	Redekasse, ringmærket (PF)
20. Struer kommune	4 unger	Redekasse, ringmærket (PF)
21. Struer kommune	3 unger	(LN)
22. Vinderup Kommune (nyt par)	4 unger	I kornsilo, (LN), redekasse opsat efterfølgende
23. Ramme (nyt par)	Min. 1 unge	I mejetærsker (AH), iflg. Avisen Vestjylland - feb.2006
24. Thyholm kommune	4 unger	Unger ringmærket (HOC)
+ angiver, at den har været til stede, men nærmere oplysninger mangler.		

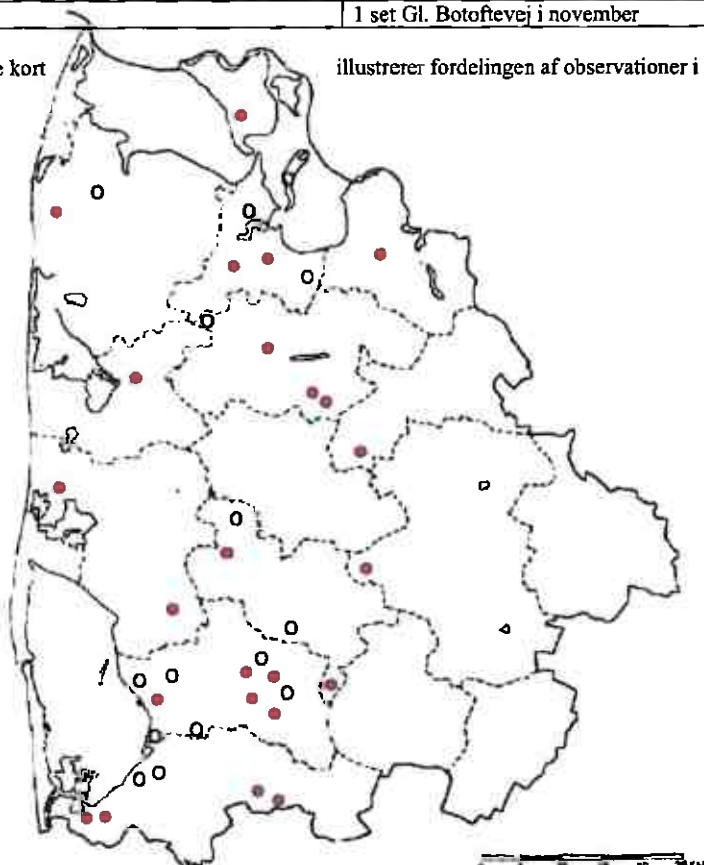
Øvrige fund:

Lokalitet:	Bemærkninger:
------------	---------------

1. Astrup	1 død i januar (LH)
2. Hjerm	2 fugle på landejendom august - september (LH)
3. Venø	Efterår - 1 fugl på landejendom - oplyst (PJP)
4. Række Mølle	1 fundet død - februar
5. Fiskbæk	1 fugl i lade (LH)
6. Grønbjerg	Primo december - i lade (LH)
7. Højmark	Set på landejendom (LH)
8. Resen	På kvæggård i december (LH)
9. Bonnet	2 på kvæggård, 1 fundet død (LH)
10. Bur	Set flere gange hen over året på landejendom (LH)
11. No	Set på ejendom flere gange (LH)
12. Bølling	Fundet død, jan. eller feb.
13. Skjern Enge	Hørt gentagne gange Sønderskovvej i sommer
14. Lønborg	1 i parken Lønborggård i oktober
15. Vostrup	1 set Gl. Botoftevej i november

Nedenstående kort
Slørugle:

illustrerer fordelingen af observationer i amtet af

● = Ynglefund 2005
○ = Øvrige fund 2005

Stor Hornugle (*Bubo bubo*): 07440

Ynglebestanden synes stabil. I 2005 er der fundet 6 sikre par og 3 enlige fugle fra yngletiden. Årets første og lidt specielle observation var 15/1 1 fundet død Hvide Sande ved en rævegrav i klitterne (EE). Ud over oplysningerne i skemaet nedenfor er der fra yngletiden flg.: 2/7/2 og 6/3 1 hørt Dejbjerg Pl. (EMN), enlig fugl Brande (HP) og 5/6 1 Lem (HP).

Yngleområde *	2005	2004
1 (DEP) 1993/94	Enlig fugl	Par, 3 unger
2 (MOP) 1994	?	Par, 3 unger
3 (SKÆ) 2002	Par, 3 unger	Par, 2 unger
4 (SØB) 2002	Par, unger? + enlig fugl	Par, 2 unger
5 (LØP) 2003	Par, 1-2 unger	Par, unger?
6 (NOG) 2004	Par, unger?	Par, 3 unger
7 (HES) 2004	Par, 2 unger	Par, 3-4 unger
8 (KLH) 199?	Par, 3 unger	1 hørt hele foråret

* ( ) = lokalitetskode. Årstal for første ynglebevis.

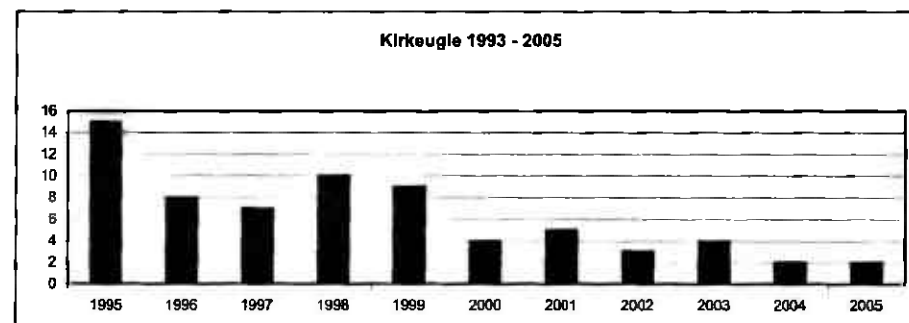
Oplysninger fra DATSY-kordinator Hans Pinstrup.

Fra efteråret: 17/9 1 set Hørbylunde (FNI), 12/9 og 25/9 2 tudende Bølling Sø (NPB).

Kirkeugle (*Athene noctua*): 07570

Status for 2005 er meget identisk med 2004, idet de 2 sikre ynglepar fortsat holder stand. Ligesom sidste år fik begge par unger på vingerne. 1 par Lyne med 2 unger (BJH) og 1 par Fousing med unge/r (JD). Udover disse blev der i marts på en tidligere kendt lokalitet ved Trælund hørt 20/3 1 Kirkeugle ved hjælp af play-back (EØ), og på samme måde 31/3 ved Vorgod (LH). Play-back vil sige at der afspilles bånd eller CD med Kirkeugle-sekvenser, som en eventuel Kirkeugle ude i mørket så svarer på. Måden virker rimelig godt i begyndelsen af yngletiden, men det kræver stille og gerne frostklare aftener.

Diagram for Kirkeugle, som viser et jævnt fald gennem de sidste 11 ynglesæsoner.

Natugle (*Strix aluco*): 07610

Alle jagttagelser (9) nævnes. Det er nogenlunde normalt niveau.

8/3 1 par Ndr. Feldborg Pl. (OO,EØ), 8/3 1 par Sindinggård (OO,EØ), 23/3 3 Snævringen ved Flyndersø (LN), 21/5 1 i lade Sevel (CH), 8/6 2 ved redekasse Løvbakkerne, Herning (IST), 8/6 1 ved redekasse Stenholt Skov (NPD,BD), 12/7 3 juv. hørt kalde Tarm Plantage (EMN), 7/12 og 21/12 1 ved redekasse Borbjerg Møllesø (PJP).

Skovhornugle (*Asio otus*): 07670

Antallet af hørte fugle er meget svingende fra år til år, men dette skyldes ofte forskelle i lytteintensitet.

27/3 1 Tørsted Pl. (LH), 24/4 1 Sdr. Vosborg Pl. (LH), 23/5 1 Stubberkloster Pl. (LN) og 30/6 1 Bækmarksbro (SSL).

Af ynglepar er der kun fig.: Holstebro (Vængerne) 5 unger (OS) og Grønbjerg: unger (LH).

Fra efteråret fig.: 10/9 2 Nørlund Pl. (NPB), 15/10 1 Gludsted Pl. (AWM), 3/11 1 Tarm Pl. (JHK), 14/11 1 Sevel (LN), 1/12 og 6/12 henholdsvis 15 og 9 natrastende Grev Moltkes Pl. (LN).

Mosehornugle (*Asio flammeus*): 07780

En del observationer af 1-2 fugle.

Fra yngletiden er der kun fig. observation: 18/6 1 fouragerende Husby Klit (DB).

Fra januar til og med maj er der fig. fund fra 13 lokaliteter: Tipperne (1 januar-april, JHH,OA), Værmengene (1 januar-maj OA,JHH), Halby (1 januar-februar, OA,MJH,KEK), Vest Stadil Fjord (1-2 marts-april, EE,ASF,JHH), Bjerregård (1 februar og april, JHH). Herudover enkeltobservationer fra Stauning Strand (JKP), Vejby Klit (MO), Vrist (FRO), Thorsminde (HWJ), Poldene (KIA), Fuglsand (JHH), Lodbjerg Hede (KKK) og Poldene (MBA).

Desuden 27/3 1 indtrækkende fra havet ved Hvide Sande Havn (ASF).

Fra september til december fig. fund: Skjern Enge (1 september-november, TM,JMU), Bøvling Klit (1 oktober-december, SWA,MO,AKV,JN), Halby (1 oktober-december, ET,JMT,KEK). Enkeltobservationer fra: Haurvig (EE m.fl.), Lyngvig Fyr (OA,SDy,APR), Thorsminde (GM) og Tipperne (OA).

Natravn (*Caprimulgus europaeus*): 07780

Jagttagelser fra gammelkendte lokaliteter samt et enkelt nyt område: Isenvad. I alt ca. 28 ynglepar, hvilket er cirka som sidste år. Et sikkert ynglefund fra Gindeskov Krat.

Flyndersø	17/5 1 sy. (LN)
Stubberkloster Pl.	23/5-14/6 1 sy, 2 fugle set (LN,GM,HRS)
Nørlund Pl.	25/6 5 sy. (PLA), 29/6 7 sy. (JLY), 12/7 10 (ERH), 12/9 1 hun eller ungfugl (NPB).
Grev Moltkes Pl.	14/6 2 sy. (GM)
Ulfborg Pl.	29/6 4 sy. (LH)
Søndr Vosborg Hede	29/6 3 sy. (LH)
Klosterheden	24/5 1 hun sf. Møllesøen (ABK), 17/8 1 (ABK).
Gindeskov Krat	20/7 1 ad hun og to oplaksende unger letter fra jorden. Hun meget urolig (BBA).
Isenvad	3/7 6 (EDY)
Myremalm Pl.	20/6 2 (TOM)

Herudover: 25/5 1 Værmengene (JHH) og 15/10 1 Lønborg Hede (TEH).

Mursegler (*Apus apus*): 07950

Der er heller ingen jagttagelser af ynglefugle i år, men de er her.

Isfugl (*Alcedo Atthis*): 08310

Lokaliteter med isfugl set i yngletiden (april-juli) ses nedenfor. Herudover et sikkert ynglefund.

Skjern Å: Sdr. Felding, Clasonsborg, Dejbjerg Pl. (bæk)

Flynder Å: Klosterheden, Bækmarksbro

Storå: Vandkraftsøen, Nybro

Karup Å: Staulund

Stadil Fjord: Ejstrup Bæk

Stubber Å

Stubbergård Sø

Flyndersø

Skalle Sø

Bork Mærsk

Det sikre ynglefund er et par med 5-6 unger ved Sunds Sø (Finn Østergaard).

Herudover er der et større antal observationer af 1-2 fugle ved åer og fjorde uden for yngletiden.

Isfugl, Stubbergård Sø

Foto: Henning Rose Sørensen

Blæder (*Merops apiaster*): 08400

Så er festen forbi. Efter at have ynglet med succes i en grusgrav i 2002-2004 med et enkelt par ser eventyret nu ud til at være slut. Den 26/5 sås en fugl på ynglepladsen (KEK), men det blev også den eneste observation.

Herudover en enkelt fugl på træ 20/5 ved Vest Stadil Fjord (HHN,PHK).

Hærfugl (*Upupa epops*): 08460

Alle iagttagelser nævnes.

5-8/4 1 rastende Klegod (OA, JOG, MK, EE, KIA, KKK, JHH, GTAKUC, SOPUEM, NPB, LB), 14/10 1 Vemb nær Storåen (meddelt til AKV), 20-26/12 1 Gindeskov Bæk (fotodokumenteret til DOF af Dan Holt Jensen). Det er efterhånden næsten årligt med en vinteriagttagelse!

Vendehals (*Jynx torquilla*): 08480

Meddelelser fra 9 lokaliteter.

Det er Tipperne, Borris Hede, Klosterheden, Fuglsand, Grønbjerg, Søndervig, Fuglsang Bro, Parken Lønborrgård og Ovstrup hede.

Trækfugle:

Forårets første: 29/4 1 ringmærket Tipperne (JHH).

På Tipperne blev der 2/5 set 4 fugle – heraf 2 ringmærket (JHH, OA) og ved Søndervig 2/5 1 ringmærket (MNE).

Efteråret: 21/8 1 fu Søndervig (EE)

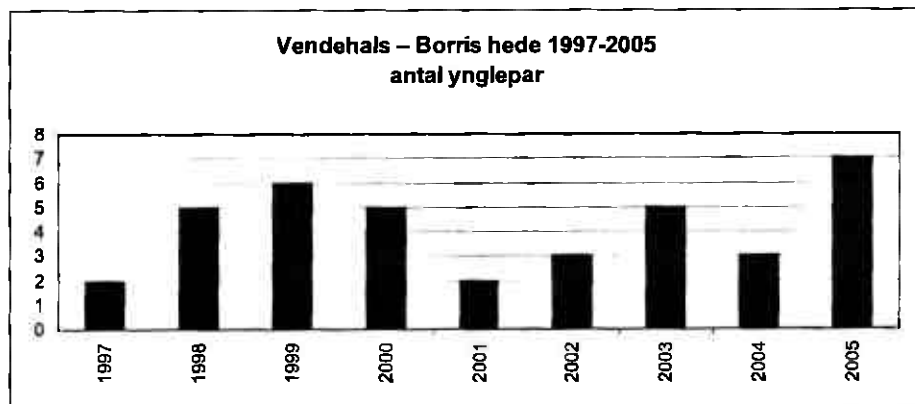
Ynglefugle:

I amtet fandtes 8 sikre ynglepar, de 7 på Borris Hede i redekasser. Det bedste år siden 1987. Borris Hede er amtets bedste lokalitet med en fast ynglebestand. 59 unger blev ringmærket.

Et af kuldene var meget stort, i alt 13 klækkede unger, og det er kun set én gang tidligere i perioden 1970-2004. Bemærkelsesværdigt var det også, at der i en af kasserne blev fundet en gammel fugl død ved siden af 8 levende unger. Magen fortsatte fodringen, efter at 2 døde unger og den gamle fugl var fjernet. Senere viste det sig, at den alene formåede at få 4 unger på vingerne.

På Ovstrup Hede blev der hørt unge kald langs Røjen Bæk den 7/7 af Poul Hald Mortensen. Ingen redcfund.

Desuden 3 sandsynlige par. 13/5 + 15/5 1 sy Klosterheden, (MO), 7/5 1 fu Fuglsang bro, Vind Hede (IM) og 1/5 1 R Grønbjerg (LH). Desuden 1 muligt par 21/5 1 sy. Parken, Lønborrgård (THE).

Grønspætte (*Picus viridis*): 08560

Indrapporteret fra 31 ynglelokaliteter. (2001-2004: 13, 17, 34, 21 lokaliteter).

Arten synes stabil gennem en årrække, selvom antallet af registreringer varierer fra år til år. De seneste tre år ses et stigende antal indrapporteringer, men dette skyldes primært indtastninger i DOFbasen af ornitologer på besøg fra andre egne af landet.

Lydaktive fugle fra yngletiden (marts-juli):

Ndr. Feldborg Pl.: 1 april (HWJ), **Stoubæk Krat:** 1 maj (OO), **Tvis:** 1-2 marts, maj (HK), **Borris Hede:** 1-3 sy. marts (EØ, LN, KEK), **Trehøje Golfbane:** 1 marts (OO), **Dejbjerg Golfbane:** 1-2 sy. marts, maj-juli (JHK), **Helle Sø:** 1 par (LN), **Stubbergård Sø:** marts-juli (HWJ, HRS, PKR, JHK, LN), **Bølling Sø:** 1-4 marts-maj (MER, BOSK, NPB, BD, CL), **Klosterheden:** 1-2 marts-juli (HWJ, MO, KNP, KKK, LBH, JNE, KW), **Vandkraftsøen:** 1-2 marts-april (HWJ), **Lønborrgård Pl.:** 2 marts (MBA), **Ladegård Sø:** 1 marts og maj (LN, GM), **Tarp, Sønder Felding:** 1 maj (OAJ), **Gindeskov Krat:** marts (EØ), **Tarm:** 1 marts (JHK, EMN), **Isenbjerg:** 1 marts (JG), **Tarm Pl.:** 2 marts (EMN, JHK), **Flyndersø:** 1 marts (LN), **Sdr. Feldborg Pl.:** 1 marts (EØ), **Blåkilde:** 1-2 marts, maj (JHK, KIA), **Holstebro Øvelsesplads:** 1-5 ,marts-juli (HWJ, LH, HK), **Tvis:** 1 marts (HK), **Husby Klitpl.:** 1 marts (KW), **Clasonsborg:** 2 marts-april (KIA, FT), **Ølgryde Pl.:** 1 marts (HWJ), **Påbøl Pl.:** 1 april (BJH), **Albæk:** 2 april (AWM), **Hjelm Hede:** 1 juni (DBM), **Brande:** 1 juni (LPA) og **Stubber Å:** 1 juli (GM).

Sortspætte (*Dryocopus martius*): 08630

Alle iagttagelser nævnes.

Færre iagttagelser i 2005 end normalt, og der mangler fund fra flere ynglepladser. For første gang er den nu truffet i Klosterheden i yngletiden.

Iagttagelser fra yngletiden (marts-juli):

Ndr. Feldborg Pl. 27/3 2, han set ved redehul (HWJ), 30/4 1 (HWJ), 24/5 1 ved Rævekær (OO).
Bølling Sø 2/4 1 hørt (NPB, UEM), 12/4 1 sy (JRP), 16/4 1 (BD, CL m.fl.), 2/6 1 hørt (Pilotens Hus) (NPB).
Klosterheden 15/5 2, han og hun ved redehul (MO)
Stubberkloster Pl. 28/7 1 hørt (LN)
Stenholt Skov Yngler sandsynligvis (NPB)
Moselundgård Pl. Yngler sandsynligvis (NPB)

Uden for yngletiden (august-februar):

16/9 1 hørt Havris Hede (DMB), 29/10 og 11/11 1 set og hørt Flyndersø (Snævringen) (GM, LN, JØ).

Sted/ årstal	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ndr. Feldborg Pl.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Høgildgård Pl.	X	X		X	X	x		X	X	
Rind	X	X		X			X		X	
Estvadgård Pl.	X		X	X				X		
Stråsø Pl.			X	X	X	X				
Classonsborg Pl.		X		X		X		X		
Stenholt Skov		X						X	x	X?
Hoverdal Pl.			x	X	X		X	X		
Birkebæk Pl.				X	X					
Lønborrgård Pl.						X	X	X	X	
Hørbylund						X		X		
Nørlund Pl.					X		X			
Stubber Å								X		
Isenbjerg								x		
Bølling Sø	X							x	X	X

Skallesøgård										x										X		
Flyndersø																					x	x
Myremalm Pl.																					x	
Klosterheden																						X
Stubberkloster Pl.																						X
Havris Hede																						x
Moselundgård Pl.																						X?

Tabellen viser lokaliteter, hvor der i de sidste 10 år (1996-2005) er truffet sortspætte mere end et år samt nye lokaliteter i 2005. X angiver fund fra yngletiden (marts-juli), mens x er fund uden for yngletiden. Manglende markering angiver ikke nødvendigvis, at arten ikke har været der. På baggrund heraf ses det, at der er 12 lokaliteter, hvor den er truffet i yngletiden mere end et enkelt år.

Lille Flagspætte (*Dendrocopos minor*): 08870

Eneste observation er 28/1 i of ved Hestbæk i Klosterheden (ABK).

Den seneste observation ligger helt tilbage fra 1992!

Hedelærke (*Lullula arborea*): 09740

Artens foretrukne ynglebiotop er klitheder og plantager, hvilket giver arten gode betingelser i amtet. Antallet af ynglepar er dog faldet markant siden 1950'erne, men har i de seneste år været nogenlunde stabilt. Nedenstående viser antallet af indrapporterede ynglepar (estimeret maks. fra diverse lokaliteter), der langt fra kan afspejle amtets reelle ynglebestand, men glædeligt at der er indsendt fra flere "nye" lokaliteter. I forhold til tidligere år mangler der observationer fra følgende lokaliteter: Ørnvej, Nørlund Plantage, Hallundbæk, Hodsager Plantage, Tvis å og ådal, Haderup å og ådal, Jyndeved Plantage, Venø, Øvstrup Hede, Pøbøl Plantage, Donsø Sande og Søby Sø.

Antallet af indrapporterede ynglepar i 2005 på baggrund af indrapporteringer vurderes til at være ca. 25 par (mod 11 indrapporteret i 2004 og kun 8 i 2003), fordelt på følgende lokaliteter:

Sdr. Feldborg Plantage	21/3 4 sy	(EØ, LN)
Sdr. Feldborg Plantage, Østerhoved	31/3 1 sy	(OO)
Ndr. Feldborg Plantage, Rævekær	24/5 2 sy	(OO)
Myremalm Plantage	16/6 1 sy	(THM)
Bølling Sø	30/8 4 r	(SFP)
Borris Hede, Fillingsandvej	15/5 1 sy	(ET, Jonas Thomasen)
Gindeskov Krat	19/7 1 sy	(HK)
Holstebro Øvelsesplads	24/3 9 sy	(HWJ)
Høverdalen Plantage	23/3 1 sy	(JB)
Husby Klitplantage	27/3 1 sy	(KW)
Hårkjær Plantage	13/4 2 r	(KBF)
Ullborg Plantage	24/4 1 sy	(LH)
Nørlund Plantage	22/6 2 par	(NPB)

Der var i efteråret "store" trækforekomster ved kysten, og der blev noteret en ny amtsrekord med hele 23 sydtrækkende ved Hvide Sande Havn. Alle trækobservationer nævnes: 3/10 1 s Lyngvig Fyr (APN), 11/10 23 s Hvide Sande Havn (Lyngvigbanden, NBJ), 12/10 1 s Harbøre Tange (Lyngvigbanden), 13/10 5 s Hvide Sande Havn (Lyngvigbanden), 16/10 1 s Lyngvig Fyr (APR) og årets sidste blev et meget sent individ: 2/12 1 of Draget Thyholm (HHL).

Digesvale (*Riparia riparia*): 09810

Forårsankomsten til amtet var normal: 4/4 10 fou Lønborggård (KiA).

Digesvalen er i Danmark en almindelig yngletrækfugl, der anlægger kolonier i skrænter, grusgrave, klinter ol. Amtet byder således på en lang række attraktive digesvale boliger, der i 2003 blev undersøgt ved en koordineret grusgravesundersøgelse. Indrapporteringen af ynglende digesvale, kan dog ikke sammenlignes med resultaterne af denne undersøgelse, idet der kun er meldt om 271-298 par (mod 283-335 i 2004, hvor der var meldt ynglepar fra Fuglsang Sø 3-5, Ikast 110-130 og Ejsingholm 135-150).

I 2005 er der indrapporteret følgende ynglepar:

Stoubæk Krat	2-4
No grusgrav	50-75
Venø (redehuller optalt)	110
Skærbæk syd for Herning (redehuller optalt)	109

Den samlede registrerede bestand i amtet er således opgjort til 271-298 par. Det bemærkes at amtets ynglebestand ved grusgravesundersøgelsen i 2003 samlet blev vurderet til 1500-2000 par. Under projektet blev der registreret 1220-1250 par fordelt med 869-889 ynglepar i grusgrave og 351-361 i skrænter.

Landsvale (*Hirundo rustica*): 09920

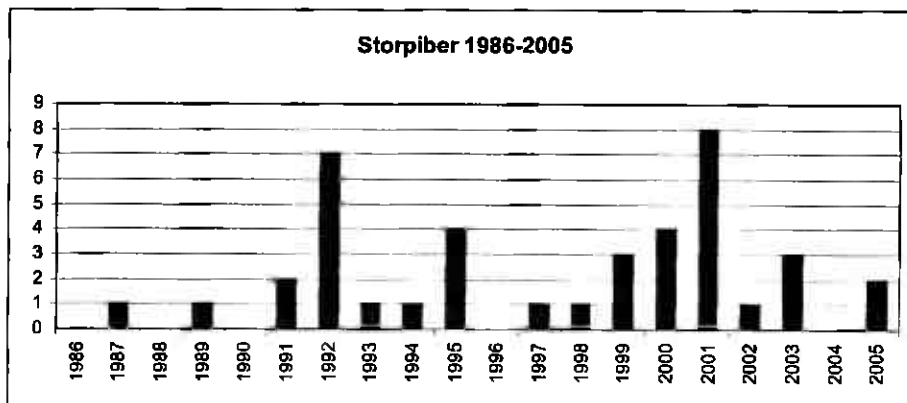
Årets første var meget tidligt hjemvendt fra Afrika: 23/3 1 fou Blåkilde (JHK), 1/4 1 n Skjern (JHK) og 2/4 1 n Skjern Å-mundingen (KEK). Årets sidste var mere normalt med 1/11 1 of Draget, Thyholm (HHL). Seneste decemberfund i amtet var i 2000.

Storpiber (*Anthus richardi*): 10020

Arten er en sjælden trækgæst i amtet og registreres typisk om efteråret (sep-dec). Alle observationer nævnes: 12/10 1 s Langerhuse (Lyngvigbanden), 18/10 1 s Langerhuse (SP)

Storpiberen yngler i Sibirien og trækker til Pakistan, Indien og Sydøstasien og er således kun en tilfældig gæst i Vesteuropa. Antallet fluktuerer meget, og er typisk størst i efterår med meget østenvind.

Der foreligger i alt 39 fund af i alt 45 fugle i Amtet, jf. nedenstående diagram samt www.dof-ringkobingamt.dk/artsliste.asp for detaljer.

Kilde: www.dof-ringkobingamt.dk/artsliste.asp

Skærpiber (*Anthus petrosus*): 10141

Igen i år er der ikke indrapporteret ynglepar, og Skærpiber er ikke registreret i perioden 3/4 – 11/9, hvilket er i lighed med tidligere år. De største observationer blev beskudt:

18/9 9 og 11/10 9, begge Tipperne (T), 17/10 8 r Hvide Sande Havn (JB,JHK), 29/10 12 r Hvide Sande Havn (KIM) og 13/11 8 r Thorsminde Havn (HST).

Bjergpiber (*Anthus spinoletta*): 10140

Bjergpiberen yngler i Central- og Sydeuropa i bjergegne over trægrænsen, men trækker om vinteren til mere lavtliggende fugtige områder (oftest med fersk vand). Bjergpiberen er i Danmark en årlig fåtallig vintergæst, oftest i kystnære områder. Første fund i Ringkøbing Amt var så sent som 25/3 1990 i Væmngene, men i de senere år har arten været årlig. I 2005 registreredes 5 fund af 6 fugle, hvilket er normalt. Alle observationer af bjergpiber fordelt på lokaliteter nævnes:

Harboøre Tange:	26/1 1 r (APN)
Bøvling Klit:	2/11 1 r (CSS)
Væmngene:	7/11 2 r (OA,MBA), 27/12 1 r (JHH)
Plet Enge:	25/12 1 r (SSL)

Gul Vipstjert (*Motacilla flava flava*): 10170

Årets første: 22/4 2r Skjern Enge (KEK), hvilket er lidt senere end sidste år. Af indsendte er følgende sparsomme yngleoplysninger angivet:

Skjern Enge	8 par
Tipperne	35 par
Bornis Hede	1 par
Bølling Sø	4 par
Vest Stadil Fjord	2 par
Væmngene	5+ par
Bøvling Klit:	4-5 par
Hindø	8 par

Amtets samlede ynglebestand afspejles på ingen måde i det indsendte materiale, og der mangler rapportering fra flere lokaliteter.

Årets sidste: 11/10 1 s Hvide Sande (Lyngvigbanden) – en sen observation.

Gulhovedet Gul Vipstjert (*Motacilla flava flavissima*): 10172

Gulhovedet Gul Vipstjert er englændernes (og Vesteuropas) modstykke til vores Gule Vipstjert af nominatformen flava. Dens britiske og vesteuropæiske oprindelse afspejles i forekomsten her i landet, ved at langt størstedelen af observationer gøres ved den Jyske Vestkyst. Enkelte år registreres der ynglepar (0-5 par), men oftest er der tale om fugle på forlænget træk (overvintrer ligesom vores gule vipstjert i tropisk Vestafrika).

Der blev gjort to observationer i 2005 og den samlede forekomst i amtet er hermed 35 fund af 43 fugle (jlf. www.dof-ringkobingamt.dk for yderligere specifikationer).

Alle observationer nævnes:	3/6 1 han Vest Stadil Fjord (OA)
	11/6 1 ynglepar Bøvling Klit (LH, EØ m.fl.)

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*): 10190

Bjergvipstjerten yngler næsten udelukkende i forbindelse med hurtigstrømmende vandløb, gerne hvor der på en eller anden måde er en opstemning (eks. dambrug). Amtet byder således på flere egnede ynglelokaliteter, og bjergvipstjerten findes nu i hele amtet.

I år er der således indsendt fra følgende lokaliteter i yngletiden (udvalgte observationer baseret på maks. fra potentielle ynglelokaliteter i yngleperioden):

Bording Å og Ådal	13/3 1 (NPB)
Bundsæk Mølle	25/5 2 (TM)
Bølling Sø	28/3 1 (MER,Bøllingsøgruppen)
Clasonsborg	26/4 1(FT)
Gjæven Sevel	5/4 2 (LN)
Gødstrup Sø	15/5 1sy (CGL)
Haderup Å og Ådal	3/4 2 (Hans Ø Hansen via EØ)
Harrild Dambrug	11/4 2 (JG)
Herning (Rensn.anlæg)	19/5 4 (PP)
Hoven	9/4 1sy (KiA)
Klosterheden, Mølleåen	28/3 8 (KNP)
Klosterheden, Flynder Å	21/3 4 (HWJ)
Kærgårdsmølle	16/5 1 m. føde (GM)
Nybro	6/4 2 (OO)
Tarp, Sdr. Felding:	30/5 2 (OAJ)
Tvis Kloster	12/5 1 (HK)
Vandkraftsøen:	15/4 4 (HWJ)

På baggrund af ovenstående er amtets ynglebestand estimeret til ca. 20-26 par, mod kun ca. 14 par sidste år, hvilket er en pæn fremgang. Årsagen hertil må dog i det væsentligste tilskrives at der er indsendt fra flere "nye" lokaliteter. Endvidere kan nævnes, at der i år ikke er indsendt fra følgende lokaliteter, hvor der sidste år blev registreret Bjergvipstjert: Borbjerg Møllensø, Stubber Å, Skovlund Plantage, Skærum Mølle og Vegen Å og Ådal.

I efteråret blev der gjort meget store trækobservationer ved Hvide Sande: 11/10 30s (Lyngvigbanden), 13/10 31s (Lyngvigbanden) hvilket må være amtsrekord!

Observationer fra vinterperioden omfatter: 14/1 1r Holing Sø (PP), 27-28/1 1r Herning v. rensningsanlægget (PP), 28-29/1 1r Klosterheden (ABK,HWJ), 2/2 1r Vandkraftsøen, Holstebro (HWJ), 8/2 2r Klosterheden (HWJ), 23/2 1 Holstebro v. Storåen (HWJ). Der var ingen observationer af Bjergvipstjert i december, hvilket ellers er normalt.

Sortrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*): 10202

Som det er tilfældet ved Gul Vipstjert (*Motacilla flava*), har Storbritannien også deres egen race af Hvid Vipstjert, kaldet Sortrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*).

Den vestlige oprindelse afspejles som ved Gulhovedet Gul Vipstjert, i fordelingen af fund i Danmark, idet langt størstedelen er fra Vestjylland. Betragtes fordelingen af fund her i amtet, er langt de fleste fund da også fra de kystnære områder. Der er blevet gjort markant færre observationer af Sortrygget Hvid Vipstjert i 2005, idet der kun er gjort 3 observationer mod 15 året før.

Årets fund er alle fra klassiske kystnære områder:

Tipperne:	24/3 1 han r (JRP)
Nørrevese:	28/3 1 2k/hun (MO)
Væmngene:	2/5 1 han (KiA)

Silkehale (*Bombycilla garrulus*): 10480

I andet halvår blev der gjort meget store observationer af Silkehale, og de største observationer nævnes (≥100): 14/11 400r Herning (SEE), 16/11 200r Chr.Ydes Vej, Herning (UEM), 18/11 250 Herning (PP), 20/11 120 fou Tjørring (TRK,CGL), 20/11 100 Ikast (NPB), 21/11 285 Sønder Felding (BJH),

23/11 275 Sønderagerskolen, Herning (OO), 25/11 650+ Struervej, Holstebro (HWJ), 29/11 100 Snebjerg (CGL), 30/11 148 Brande (BEF), 30/11 140 Tjørring (CGL), 1/12 300-500 Niels Kjeldsensvej, Holstebro (Hanne Derdau), 3/12 100 Struer (GM) og 8/12 150 Mejrup (Linda Fanø Clausen)

Vandstær (*Cinclus cinclus*): 10500

Vandstæren foretrækker rene vandløb med strømmende vand, gerne hvor der er opstemninger som eksempelvis ved dambrug, eller ved broer. Vandstæren er en forholdsvis almindelig vintergæst i vores amt, men er også registreret som ynglefugl. Vandstæren ankommer om efteråret typisk fra ultimo oktober, og trækker atter mod ynglepladserne i marts-medio april. Nedenstående er årets observationer inddelt på lokaliteter for hhv. 1. og 2. halvår:

	1. Halvår	2. Halvår
Borbjerg Møllesø	6/1 1 (PJP)	21/12 1 (PJP)
Bølling Sø		25/12 1 (AEB)
Clasonsborg	9/4 1 (KiA)	
Herningsholm Å	8/2 1 (PP)	
Holstebro, anlæget	12/2 1 (HWJ)	17/12 2 (GM)
	20/2 2 (CH)	
	23/2 1 (HWJ)	
Klosterheden	20/1 1 (MO)	24/10 1 (HWJ)
	26/1 1 (ABK)	4/11 3 (HWJ)
	27/1 2 (ABK)	7/11 2 (HWJ)
	28/1 2 (ABK)	18/11 1 (GM)
	29/1 2 (HWJ)	19/11 2 (GM)
	8/2 1 (HWJ)	2/12 4 (HWJ)
	24/2 1 (MO)	9/12 2 (GM)
	19/3 2 (EØ)	15/12 2 (MO)
	21/3 1 (HWJ)	17/12 2 (GM)
		18/12 2 (MO)
		20/12 1 (SSL,EVA)
		27/12 2 (MO)
Nybro	20/1 2 (PP)	4/12 2 (OO)
	25/1 1 (PP)	
	26/1 2 (OO)	
	20/3 1 (EØ)	
	23/3 3 (OO)	
Skærbæk Mølle	5/1 1 (OO)	
Storåen og Ådal		1/12 2 (BBA)
Vegen Å og Ådal		20/10 1 (HWJ)
Ørre	25/1 1 (PP)	
Vandkraftsøen	2/1 1 (HWJ)	18/11 1 (GM)
	28/1 1 (HWJ)	
	31/1 1 (HWJ)	
	2/2 1 (HWJ)	
	14/2 3 (HWJ)	
	21/2 2 (HWJ)	
	25/2 1 (HWJ)	

Vandstær, Klosterheden

Foto: Gerner Majlandt

Nattergal (*Luscinia luscinia*): 11030

Nattergalen er en udpræget østlig art, og forekommer kun sparsomt i Ringkøbing Amt (Danmark udgør artens vestgrænse). Af årets forekomster, er hovedparten da også fra den østlige del af Amtet. En af årsagerne til dette er at Nattergalen foretrækker tætte krat i ådale og fugtige, lave bevoksninger nær søer og vandløb, biotoper der ikke er så udpræget i det vestligste Jylland.

Alle årets observationer nævnes, opdelt på lokaliteter:

Borbjerg Møllesø	10/5 1 sy (PP)
Brødbæk Enge	26/5 5 sy (LN)
Skjern Enge, Ganer Å	14/6 1 sy (MSL)
Hvide Sande	22/5 1 sy (EE)
Ryde	31/5 2 sy (EØ)
Skalle Sø	14/5 1 sy (LN)
Skarrild	29/5 1 sy (FT)
Store Ryde Mølle	13/5 1 sy (LN), 17/5 1 sy (IM), 3/6 2 sy (IM), 19/6 1 sy (IM)
Sønderlem Vig	22/5 1 sy (GM), 23/5 1 sy (LN)
Tanderup Kær	3/6 1 sy (PP)
Tindskov Bakker	20/6 1 sy (LN)

Året 2005 bød således på 17 syngende hanner i amtet (maks. fra hver lokalitet), hvilket er lidt mindre end sidste års 22 men nogenlunde på niveau med tidligere år. Flere af observationerne kan meget vel være trækfugle, så den reelle ynglefugle bestand i amtet kan ikke opgøres pålideligt ud fra det indsendte materiale.

Blåhals sp (*Luscinia svecica sp*): 11060

En enkelt observation hvor racetilhørsforholdet ikke kunne fastslås, og hvor tidspunktet passer på begge racer: 13/5 1 r Pumpestation Nord (ET, Henrik Baumgarten, Torben Bøgeskov)

Nordlig Blåhals (*Luscinia svecica svecica*): 11061

Nordlig Blåhals yngler i det nordlige Skandinavien, og de fleste fund af nominatracen i amtet er fra medio maj. Året bød på hele 4 observationer hvilket er meget pænt. Alle observationer nævnes:

Værnengene:	14/5 1 han r (LSN)
Tippeme:	15/5 1 han r (JHH)
Hovvig:	15/5 1 han, omkom ved kollision med sommerhusrudd (OH).
Bølling Sø:	28/5 1 han sy (BD)

Indlandsfundet fra Bølling Sø er bemærkelsesværdigt, idet de fleste tidligere fund er gjort ved kysten. Fuglen blev iagttaget på ned til 6 meters afstand, mens den sang fra toppen af en brændestabel ved søbredden!

Sydlig Blåhals (*Luscinia svecica cyanecula*): 11062

Sydlig Blåhals er genindvandret til Danmark, og kerneområderne i dag er marskegnene i Sønderjylland særligt ved Magisterkogen, men også omkring Varde Å og Ho Bugt. Arten ekspanderer dog nordover, og året bød på hele to syngende hanner i Rindum Enge ved Ringkøbing, hvilket meget vel kan udgøre de første ynglepar i Amtet. Observationerne er gjort på velegnede ynglelokaliteter og de syngende hanner er observeret gennem en længere periode, men yngel er ikke påvist. Arten er som udgangspunkt notorisk sky, og der gøres sjældent observationer af hunner.

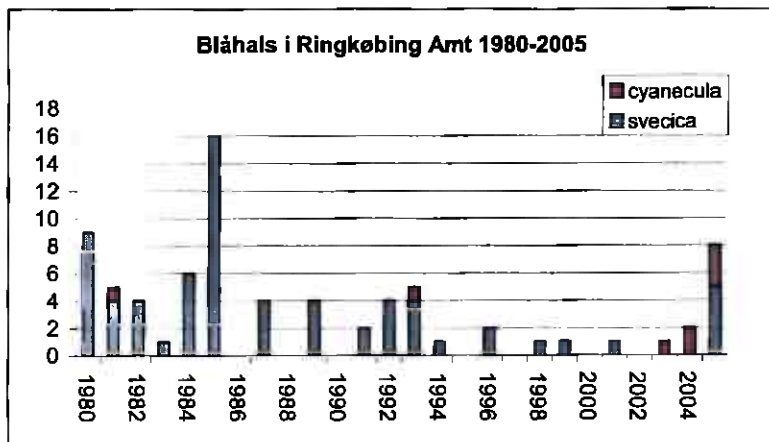
Erfaringerne fra den hollandske del af Vadehavet tyder på en fortsat vækstkurve, så om alt går vel vil Sydlig Blåhals være veletableret i amtet indenfor en overskuelig fremtid.

Årets observationer blev:

Tippeme:	7/4 1 2k+ han r (Thomas Eske Holm, Katrine de Waal)
Rindum Enge:	12/5-ult maj 2 han sy (SEP, JB, KKK, ET, UEM, m.fl.)

Siden 1980 er der i alt kun 7 fund af 8 fugle inkl. ovenstående (Sydlig Blåhals).

Forekomsten af Nordlig og Sydlig Blåhals er sammenstillet i nedenstående diagram, hvor hunner og sp. er tillagt svecica gruppen, så cyanecula kun indgår hvor racetilhørsforholdet er bestemt. Det fremgår af diagrammet, at første observation af cyanecula blev gjort i 1981, og at racen har været årlig siden 2003. Status for Blåhals (begge racer) siden 1980 er 69 fund af 77 fugle, med månedsfordelingen april (5,2%), maj (89,6%), juni (1,3%), september (1,3%) og oktober (2,6%).

Kilde: Årsrapporter for Ringkøbing Amt 1979-2004 samt Doftbasen

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*): 11210

Husrødstjerten kan karakteriseres som en fåtallig yngletrækfugl der gæster os i perioden marts – oktober. Enkelte fugle overvintrer dog undtagelsesvist, men i 2005 blev der ikke gjort observationer i vintermånederne.

Ynglefuglebestanden er på baggrund af de indsendte observationer forsigtigt skønnet til:

Holstebro (1 par):	13/7 1 par
Bølling Sø (2 par):	2/6 2 par
Thorsminde Havn (1 par):	23+24/4 1 sy (CGL)
Hodsager (1 par):	1/5 1 sy (EØ)
Vostrup (1 par):	20/6 1 sy (KiA)
Klosterheden (1 par):	30/7 3 fou (MO)

Bestanden på 7 par er udelukkende estimeret på baggrund af syngende hanner i yngletiden, samt forekomsten af juvenile fugle på oplaget ynglelokaliteter. Indrapporteringen synes dog noget sløj, i lighed med sidste år... der mangler således indrapporteringer fra Skærum Mølle, Ikast, Høglidovergård Plantage, Rom Grusgrav og Hvide Sande Havn i forhold til sidste år. Den indrapporterede ynglefuglebestand står i skærende kontrast til Atlasundersøgelsen i 1993-96, hvorfor henvises til Grell, M.B. 1998: "Fuglenes Danmark".

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*): 11370

Bynkefuglen er en ret almindelig ynglefugl i Ringkøbing Amt, men yngleoplysningerne er ret sparsomme. Med udgangspunkt i syngende hanner og angivelse af ynglefugle, indrapporteret fra følgende lokaliteter:

Skjern Enge: ca. 10 par (SKG, HS, BH, TM, KST, AGH, BV, FT), Bølling Sø: 5-6 par (NPB, BD, Bøllingsø gruppen m.fl.), Donsø Sande: 1 par, Nørlund Plantage: 4 par (NPB), Borris Hede: 1 (ST), Myremalm Plantage: 1 (BD, MAN), Tanderup Kær: 1 par (PP), Sønderlem Vig: 1 par (GM), Stubbergård Sø: 1 (LN), Ladegård Sø: 1 par (LN), Råst: 7 fugle i familieflok (GM), Sønder Feldborg Plantage: 1 sy (OO, EØ), Hagebro: 1 (DB), Holing Sø: 1 (CGL), Stubbergård Sø: 1 par, Sevel: 1 par (LN)

I alt ca. 32-36 par, hvilket langt fra afspejler den reelle ynglebestand i amtet hvorfor der henvises til Atlasundersøgelsen fra 1993-1996: Grell, M.B. 1998: "Fuglenes Danmark".

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*): 11390

De foretrukne biotoper for Sortstrubet Bynkefugl er tørre sandede klitteræner ved kysten, eller heder og hedemoser i indlandet. Sortstrubet Bynkefugl er fåtalligt ynglende i amtet, normalt flest efter milde vintre idet arten er noget sårbar. Der er indsendt rapportering om ynglepar fra 2 lokaliteter samt 2-3 mulige par hvilket ikke helt lever op til sidste års 4-5 par.

Fra vinterperioden kan følgende observationer nævnes fordelt på lokaliteter:

Sønderlem Vig	3/2 1 r (LN, IIRS, PJP, JHH, JHW), 25/2 1 r (IIRS)
Vest Stadil Fjord	30/1 1 2k+ han (JHM), 12/2 1 2k+ han r (UEM), 20/2 1 han r (EØ)
Thorsminde	6/2 1 han (IIRS)
Harbøre Tange	25/12 1 han, 1 han (SSI)
Thyborøn Havn	25/12 1 han, 1 han (SSI)

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*): 11460

Stenpikkeren er en ret almindelig yngletrækfugl i perioden april/primo maj – august/primo september. Antallet af ynglefugle i Ringkøbing Amt afspejles dårligt i det indsendte materiale, men identificering af ynglepar vanskeliggøres af trækfugle.

Der er i året ikke indrapporteret syngende hanner, og der er kun melding om 1k fugle i yngletiden fra to lokaliteter (men det kan dreje sig om trækfugle):

Værmengene: 27/7 1 1k r (JHH)

Tippeme: 31/7 1 1k r (JHH)

I perioden ultimo maj – ultimo juli foreligger der desuden fund fra følgende lokaliteter:

Stubbergård Sø: 23/5 2 (GM,OO,LN)

Skjern Enge, Pumpestation Ø for A11 27/5 1 han (TM)

Skjern Enge, Klinkerne v Poldene 18/6 1 (SKG,EMN,KST)

Vest Stadil Fjord: 25/5 3 (CSS), 26/5 5 (CLK), 28/5 4 r (JB,EE), 3/6 4 r (OA)

Bjerregård Strand: 27/5 5 fou (MJH)

Tipperne: 7/6 1 hun r (OA)

Værmengene: 24/6 1 r (AWM)

Ikast: 22/6 1 fou (NPB,BD,CLK)

Hvide Sande Havn: 1/7 1 r (LFR)

Sdr. Lyngvig: 24/7 1 r (OA,MJH)

Ørkenstenpikker* (*Oenanthe deserti*): 11490

En enkelt iagttagelse: 30/10 1 hun rst "Bankgården", Vest Stadil Fjord (EE*,ASF*,UEM,KEK,CGL,LN,KKK,KBF,KAA,RSN,KIA,LBH,IbJ,IHKo,HLæ,PBU,JBu,APN,HEB,SVB,PPO,JOB,FSH,EEE,JOG,KIM,AWM m.fl.). Fuglen var meget tillidsfuld og kunne nydes hele dagen ved Bankgården. Det er 3. fund i amtet og heraf det 3. for Vest Stadil Fjord! De to tidligere iagttagelser fra Ringkøbing Amt er: 24-26/10 1987 1 han Sidselbjerg, Vest Stadil Fjord (DK's første fund) og 28/10 2001 1 hun Skelmosevej, Vest Stadil Fjord. Ørkenstenpikker er en sjælden gæst fra Centralasien, der overvintrer fra Nordøstafrika til Nordindien, og der foreligger i alt 9 fund fra Danmark, heraf 2 fund fra 2005 inkl. ovenstående.

Nordvesteuropa oplevede et mindre influx i efteråret 2005 med flere fund i vore nabolande: Sverige 3 fund i perioden 13/10-11/11, Norge ca. 7 fund! I perioden 12/10-30/12, Tyskland 2 fund i perioden 7/11-13/11, England 8 fund i perioden 31/10-29/11, Holland 4 fund i perioden 24/9-2/12 og Estlands 3. fund 2-4/11. Kilder: club300.se, Fugler.net, Feltornitologiac.no, Birdeall.de, Birdguides.com, dutchbirding.nl, Birds in the Lauwersmeer, Tarsiger.com

Ørkenstenpikker, Vest Stadil Fjord

Foto: Carsten G. Laursen

Ringkøbing Bank

Luft under vingerne

Trænger din økonomi til et frisk pust? Så kom ind til os. Vi har været i Vestjylland siden 1872 og har derfor sat fokus på kundernes ønsker i mere end 130 år.

Nærheden til kunderne betyder meget for os. Ring til os eller kom ind i banken - så får vi en snak om netop dine ønsker og behov.

Ringkøbing Bank
Tørvet 2
6950 Ringkøbing
Tlf. 9975 3200

- det handler om mennesker...

www.ringkjoebing-bank.dk

Ringdrossel (*Turdus torquatus*): 11860

Ringdrosselen er en fåtallig trækfugl i perioderne ultimo marts/ultimo maj og ultimo august/primo november. Der blev i 2005 registreret 65 fugle, hvilket er lavere end de foregående år. Til sammenligning blev der sidste år registreret 94 fugle. Ringdrossel blev i år 2005 registreret på følgende lokaliteter (alle observationer nævnes):

Dejbjerg Golfbane:	1/5 1 fou (JHK)
Flyndersø:	23/4 1 r (LN)
Harboøre Tange:	28/4 2 r (ABK)
Husby Klit:	16/10 1 han r (OS)
Husby Nørre Sø:	28/4 1 han r (PP)
Hvide Sande Havn:	15/10 1 r (KKK)
Kloster:	24/4 1 han + 1 r (KKK,UEM)
Klosterheden:	1/5 3 r (ABK)
Nr. Lyngvig:	24/4 1 r (KKK,UEM), 25/9 2 r (CSS), 26/9 1 r (ASF), 15/10 1 s (Lyngvigbanden, KKK), 16/10 3 1k r (APR, JHK), 17/10 2 r (APR)
Skjern Enge:	
(Hestholm vest)	22/4 2 han r (JHH)
(Lønborg Borgbanke)	16/4 1 han r (SKG, JHK, KEK), 23/4 2 han, 1 hun, +2 (KEK, AWM, Jens Muff, MEK)
(Pumpestation N)	23/4 1 (TK)
(Lønborggård)	23/4 1 (TK)
(Å-mundingen)	23/4 2 han r (AWM, Jens Muff)
Sdr. Vosborg Hede Vildtreservat:	24/4 1 han r (LH)
Storåen Holstebro Vemb:	30/4 1 hun r (ABK)
Søndervig:	22/4 2 r (EE), 25/4 1 r (EE)
Tarp, Sdr. Felding:	23/4 1 fou (OAJ)
Tippene:	2/4 1 ad han r (OA), 14/4 1 hun r (OA), 23/4 4 r (MJH, JHH), 26/4 2 r (OA), 27/4 2 r (JHH, OA), 29/4 1 2k han ringm. (JHH), 29/4 2 r (JHH, OA, MBA, OTH), 30/4 1 r (OA), 2/5 3 r (OA, JHH), 3/5 1 r (OA), 4/5 1 r (OA), 6/5 2 r (OA), 12/5 1 r (OA)
Vest Stadil Fjord:	27/4 1 r (KKK)
Værmengene:	2/5 1 hun r (KiA)
Ådum:	5/5 1 han fou (JHK)

Sangdrossel (*Turdus philomelos*): 12000

I året blev der gjort en enkelt observationer uden for den normale træktid: 14/2 1 fou Lønborggård (EØ, OO). Årets første foruden ovennævnte var: 15/3 1 r Tipperne (OA) og 16/3 1 r Værmengene (KiA)

Sangdrossel/Vindrossel (*Turdus philomelos/iliacus*): 12009

Året bød på en forholdsvis stor trækobservation: 13/10 3640 s Hvide Sande Havn (Lyngvigbanden)

Vindrossel (*Turdus iliacus*): 12010

Året bød på en forholdsvis stor trækobservation jf. endvidere ovenfor: 16/10 5000 s Lyngvig Fyr (APR)

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*): 12020

Misteldrosselen optræder på samme biotop som Sangdrossel, dvs. i nåle- og blandskov. Den er en yngletrækfugl, der gæster os i perioden medio februar – november, men som det er tilfældet ved Sangdrossel, overvintrer enkelte individer.

Observationer uden for den normale træktid, og de hhv. tidligste og seneste trækforekomster nævnes:

1. halvår: 5/1 2 fou Stubbergård Sø (LN), 22/1 3 r Klosterheden (HWJ), 8/2 2 r Stubbergård Sø (LN) og 13/3 1 sy + 1 Ulfborg Plantage (LH)
2. halvår: 10/12 2 Kodbøl P-plads, Skjern Enge (SKG, BHH, HS), 18/12 2 r Stubbergård Sø (LN), 25/12 1 r Velling (NBJ).

De største observationer, i træk- og yngletiden nævnes (≥ 5): 18/10 8 of Klosterheden (MO), 23/10 5 fou Dejbjerg Golfbane (JHK) og 27/10 7 sv Dejbjerg Golfbane (JHK).

Græshoppesanger (*Locustella naevia*): 12360

Et normalt år med flere syngende fugle end i 2004. Mindst 28 syngende fugle på 11 forskellige lokaliteter, er næsten på niveau med de allerbedste år. Skjern Enge huser en rigtig god bestand af Græshoppesanger og der er mange, som har indsendt fugle fra lokaliteten; af den grund er det svært at vurdere antallet af fugle. Ud fra lokalitetsnumre og bemærkninger er det bedste skøn, minimum 11 syngende, hvor største iagttagelser var 14/6 4 sy Ganer Å (MSL) og 12/7 3 sy Hestholm (JHH), mens andre steder, som Tarm Kær, Vesterenge, Enggård Pumpestation, Poldene ved Å-mundingen, dige ved Hedebyvej er også nævnt, som steder hvor arten er hørt. Sikre yngleføremst for Græshoppesanger er svære at registrere, men da den er hørt i Skjern Enge fra 2/5 til 12/7 er det ret sikkert, at der yngler adskillige par her. Største forekomst i det øvrige amt var 30/6 4 Flynderå, vest for Bækmarksbro (SSL). Ved Bølling Sø blev 8/6 2 syngende fugle hørt (PEN, BRS), mens der på følgende lokaliteter har været hørt en enkelt fugl: Flynderå, Klosterheden (ABK, MO), Nørre Lyngvig (KKK, UEM), Knudsmeden (PP), Skaven Strand (KIA), Borris Hede (ET, Jonas M. Thomasen), mellem Tarm og Lønborg (HBØ). Årets tidligste fugl var 29/4 1 sy. Flynder Å, Klosterheden (ABK), mens sidste fugl blev registreret 28/7 1 sy. Stauning (MBA).

Flodsanger (*Locustella fluviatilis*): 12370

En meget sjælden gæst i amtet. 11/7 1 sy Skjernå, nordvest for Brande (EDY). Vi skal tilbage til forrige århundrede, det lyder drastisk, men vi skal faktisk 12 år tilbage for at finde sidste iagttagelse af Flodsanger. 4 gange tidligere i Årsrapportens tid har der været observationer. To gange var i Skjernå systemet, nemlig i 1994 ved Åmundingens udløb og i 1992 ved Rind Å nær Høgdgård. Endvidere foreligger der en iagttagelse fra 1989 ved Vandkraftsøen, Holstebro og en iagttagelse fra 1988 i vådbiotop, Nordre Feldborg Plantage. Flodsanger er aldrig fundet sikkert ynglende i Danmark, men kan være overset, da den som de andre *Locustella* arter, er svær at have med at gøre. Artens udbredelse går fra det gamle jerntæppe og videre østover til Uralbjergene. I Danmark træffes den hyppigst i Nordøstsjælland og på Lolland-Falster, hvor der stort set hvert år kan høres syngende fugle i forsommeren.

Savisanger (*Locustella luscinoides*): 12380

Igen en sjælden art i amtet, om end den træffes oftere end ovennævnte. En iagttagelse i 2005: 18/6 1 sy Vest Stadil Fjord, i sydenden af Sande Dyb (FF, MNI). Savisangerens nordgrænse for yngle-udbredelse ligger omkring ved den dansk/tyske grænse og derfor er det en ganske lille fast ynglebestand i det allersydligste Danmark, samt Vejlerne, som en udpost i Ringkøbing Amt blev der ringmærket 1 Savisanger i 2004. 2003 ingen fund. 2002: 2 iagttagelser og ligeledes i 2001 2 fund.

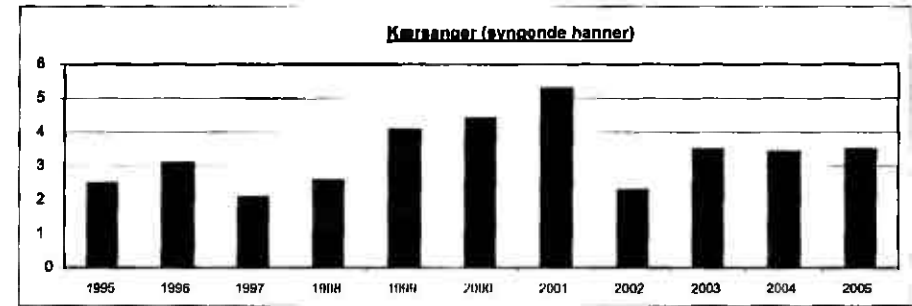
Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*): 12430

De største optællinger var 21/5 18 sy Skjern Enge (SKG) og 14/5 7 Vest Stadil Fjord (KW). I perioden 7/8 til 11/9 blev i alt 120 Sivsangere ringmærket ved Indfjorden (PF), flest 14/8 og 5/9 begge dage 26 individer.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*): 12500

Minimum 35 syngende fugle på godt 20 lokaliteter er omtrent det samme, som både i 2003 og 2004. Bedste område er Skjern Enge og Ådal hvor der har været minimum 7 iagttagelser i 2005, både fra den østlige og vestlige del (SKG,OA,MBA, m.fl.). Næststørste lokalitet blev 19/6 5 sy Borris Hede (EØ). Følgende lokaliteter 29/6 Ydunslund, Lemvig, 29/6 Vest Stadil Fjord og 30/6 Flynderå og Ådal (SSL) havde alle 3 syngende hanner, mens der udover disse var en lang række lokaliteter, spredt ud over amtet med en enkelt fugl. Første fugl blev tidlig 5/5 1 sy Helle Sø (CH), mens sidste iagttagelse kun var to en halv måned senere 16/7 1 Tarm Kær (SKG,PK,EMN). Kærsanger er en art, som har en stabil forekomst i amtet og da den ofte synger om aftenen og natten, vil der være flere registreringer i år med godt vejr, hvor man føler sig mere fristet til at tage på lyttetur når mørket falder på. De største rapporterede indberetninger i amtet, var netop i midtfirserne, hvor man målrettet gik efter "Narfugle i Ringkøbing amt", som der kan læses om i rapport nummer 5, i lokalafdelingens serie om fugle i amtet.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*): 12510

I alt 194 ringmærket ved Indfjorden i perioden 7/8 til 11/9. Flest 14/8 47 (PF).

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*): 12530

Igen en sjælden fugl i Ringkøbing Amt: 4/7 1 sy Vest Stadil Fjord (BST). Denne var største sanger er ikke truffet siden år 2000, hvor observationen ligeledes blev gjort ved Vest Stadil fjord. I 90'erne var der iagttagelser af en enkelt fugl i 1992, 1994 og 1996.

Gulbug (*Hippolais icterina*): 12590

Større ansamlinger af Gulbug er ikke almindelige i amtet, så 4/6 10 rastende i krat ved Cheminova, Harboøre Tange (LPA,ABB,ASF), må siges at være en lidt atypisk iagttagelse. Sidste fugl 25/9 1 Lyngvig Fyr (CSS) er lidt sent.

Høgesanger (*Sylvia nisoria*): 12730

Hele 3 observationer i 2005: 22/8 2 1K Tipperne (OA,KIA). Begge fugle blev ringmærket, den første kl. 8.30 og den anden kl.12.00. Usædvanligt med 2 fugle på samme dag. Endvidere blev der 10/9 observeret 1 Geddal Enge (JKK).

Høgesanger er ikke årlig i amtet og 3 iagttagelser på et år, har der ikke været før i Årsrapporten, det vil sige siden 1978. I 2001 2 iagttagelser og i 2000 1, er de fugle, som er iagttaget siden årtusindskiftet.

Munk (*Sylvia atricapilla*): 12770

Ingen deciderede vinterfugle, men der er adskillige iagttagelser gennem hele november måned, med største iagttagelse 15/11 3 fou Draget, Thyholm (HHL), Munk blev set på denne lokalitet hele måneden, helt frem til efterårets sidste dag 30/11 hvor 1 han stadig opholdt sig her. Øvrige iagttagelser i november: 7/11 1 ringmærket Tipperne (OA,MBA), 22/11 1 Sevel (LN), 29/11 1 Snebjerg (CGL).

Hvidbrynet Løvsanger (*Phylloscopus inornatus*): 13000

Også i år iagttagelse af Hvidbrynet Løvsanger på dens næsten årlige rastelokalitet, i fyrkratter ved Lyngvig Fyr. I 2005 opholdt der i perioden 25/9 til 3/10 sig op til 2 eksemplarer af denne østlige sanger her. Iagttagelserne var følgende 25/9 1 (CSS), 26/9 2 r (ASF), 1/10 1 syngende (ASF,EE); en syngende fugl er usædvanligt og sjældent hørt på disse kanter. Om oplevelsen skriver (EE) – "Fuglen kaldte i perioder rigtig meget og befandt sig tilsyneladende glimrende i møgvejret (regn). Flere gange slog den oven i købet over i sang. En super oplevelse"! 3/10 2 (APN). 13/10 blev 1 1K ringmærket på Tipperne (OA,MJH). I alt drejer det sig nok om ca. 5 fugle ved Lyngvig, så i alt 6 fugle set i amtet, hvilket er det højeste antal nogen sinde.

Brun Løvsanger* (*Phylloscopus fuscatus*): 13030

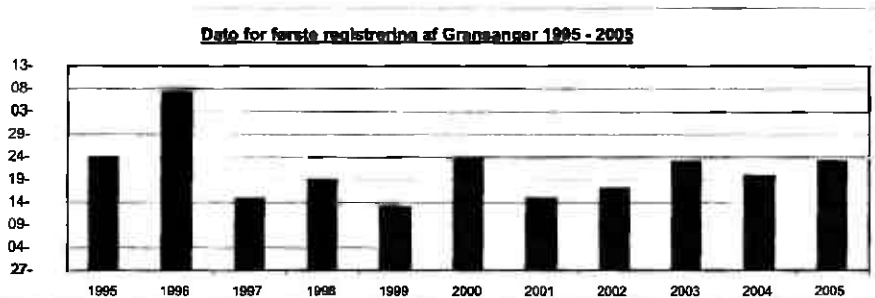
Endnu en af de rigtige sjældne sangere fra Sibirien opholdt sig i en periode fra 6-16/11 i Lyngvig Fyr (UEM*, EE* m.fl.). Arten er kun truffet i Ringkøbing Amt to gange tidligere, nemlig i oktober 1996 i Søndervig, samt oktober 1987 på Harbøre Tange. Begge disse fund var af en enkelt dags varighed, så det er således også første gang med en stationær fugl.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*): 13080

Dårligste år i dette årtusinde, med kun 7 iagttagelser af omkring 9 fugle på 5 lokaliteter. Vi skal tilbage til 1998 og 1997 for at finde år med færre iagttagelser. Alle observationer nævnes: 29/4 i Lønborg Borgbanke (KKK) er første fugl. 22/5 1 r Bølling Sø (NB), 24/5 1 sy Gindeskov Krat (OO), 7/6 1 sy Bølling Sø (NPB), 8/6 1 sy Stenholt Skov (NPB, BD), 9/6 4 sy Hørbylunde (HST), 16/6 3 - 4 sy Hørbylunde (ALM). De fleste af iagttagelserne er fra ynglelokaliteter.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*): 13110

28 iagttagelser af Gransanger i marts 2005, med første observation 23/3 2 ringmærket Tipperne (JHH, OA). Sidste fugl blev observeret 17/11 i Nørre Lyngvig (MER). Herunder vises diagram med dato, for første gangs iagttagelse af Gransanger, gennem de seneste 10 år. Diagrammet viser at Gransanger, der er den første af vore sanger, som ankommer om foråret, sædvanligvis kommer før 25/3 og som det ses i nedenstående oversigt, var det kun i foråret 1996, efter den sidste isvinter vi har haft, at ankomsten trak lidt ud, med første registrering 7/4. Tidligste registrering var 13. marts 1999.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*): 13120

Første iagttagelser i 2005 13/4 2 sy Stoubæk Krat (OO) er i den tidlige ende, mens 6/11 i Lyngvig Fyr (KIA, KKK, KEK, UEM, m.fl.) er en ret sen observation for Løvsangers vedkommende.

Fuglekonge (*Regulus regulus*): 13140

I 2005 et par ret store tal 14/10 125 fou Lyngvig Fyr (EE, Lyngvigbanden) og samme sted 16/10 90 (OA). 3/11 65 og 28/12 70 fou Tarm Plantage er også pæne tal (JHK).

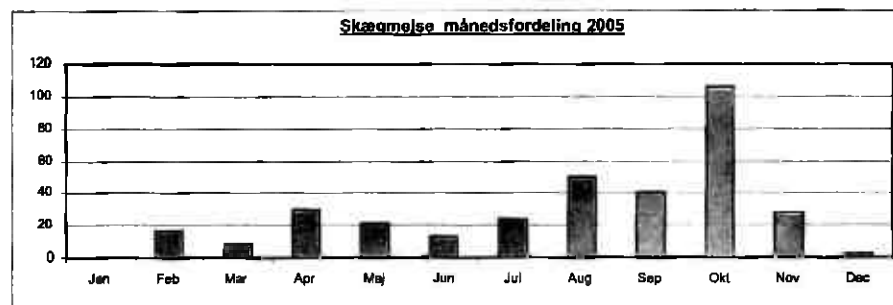
Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*): 13490

Fleire iagttagelser end i 2004; omkring 30 fugle på 12 lokaliteter. Årets første 3 steder: 29/4 1 på Lønborg Borgbanke (KKK), 1 han Klosterheden (ABK), samt 2 ringmærket Tipperne (JHH). Sidstnævnte sted havde års max. 2/5 10 r (JHH). Eneste iagttagelse, som lugter af ynglefugl er 8/6 1 sy Stenholt Skov (BD, NPB). Sidste iagttagelse 26/9 1 Lyngvig Fyr (ASF).

Skægmejse (*Panurus biarmicus*): 13640

Antallet af indtastede Skægmejser har med 341 fugle, været noget lavere i 2005, ja nærmest en halvering i forhold til årene 2001 - 2004, hvor antallet har ligget på 650 til over 700 fugle per år. Om dette er tilfældigt eller det har noget med vinterens/årets beskaffenhed at gøre vides ikke, men der er markant færre iagttagelser indsendt, specielt for august, september og oktober i forhold til årene forud. Ved Indfjorden i Nissum Fjord blev i perioden fra 7/8 til 11/9 ringmærket 70 Skægmejser (PF). Skægmejse er set på alle de større lokaliteter i amtet. Største samlede tælling var 15/10 37 Skjern Enge (SKG, EMN)

	Y-par	Max-tal	Observator
Sønderlem Vig		17	(IRS, PJP, LN, HWJ, LHH)
Geddal Enge		20	(LN, PJP)
Nissum Fjord/Indfjorden		25	(PF)
Vest Stadil Fjord		10	(IST)
Stadil Fjord/Hindø		10	(OA)
Klægbanken		4	(JMT)
Skjern Enge		37	(SKG, EMN)
Husby/Nørresø		30	(PP)
Veserne		1	(MO)
Høje Sande	+	1	(FT)
Tipperne	+	4	(JHH)

Halemejse (*Aegithalos caudatus*): 14370

Træerne vokser ikke ind i himmelen, men efter rekordåret 2004, er niveauet dog stadig væk langt over middel med 144 fugle, hvilket er omtrent det samme som i 2003, som også var et år med kanon mange Halemejser i det vestjyske. Ingen flokke over 10 individer, men største iagttagelser nævnes her: 6/2 7 sydlig race Grønberg (LH), 11/9 7 Stubbegård Sø (CSV, USV), 29/10 7 Muldbjerg (DFS, TBA), 15/1 6 Bølling Sø (NPB m.fl.), 24/2 6 Skovlund Plantage (HWJ), 15/10 6 sydlig race Rensnigsanlægget, Tarm (SKG), 15/10 6 Stubbegård Sø (LN), 15/10 6 Flynder Sø (LN), 20/11 6 Haunstrup (GEK). En enkelt observation af redebyggende fugle 17/4 2 Trehøje Golfbane (OO). Udover de ovennævnte af sydlig race er der racebestemt 2/4 1 nordlig og i sydlig Bølling Sø (NPB, UEM) samt 19/9 4 nordlig race Stubbegård Sø (LN).

Sumpmejse (*Parus palustris*): 14400

Igen mange observationer indtastet. I alt er der set 132 fugle mod 179 i 2004. Største iagttagelse er 27/10 7 Dejbjerg Plantage (TM), samt 23/11 6 Stubbegård Sø (HWJ).

Fyrremejse** (*Parus montanus*): 14420

En iagttagelse: 3/4 2 Skjern Å-munding (MBA). Godkendt af SU. Efter at være SU-godkendt som ny art for amtet i 2002 (to fund) var der ingen iagttagelser i 2003. I 2004 var der en iagttagelse, som dog ikke blev tilsendt SU og derfor ikke er godkendt som fund for amtet. Med nu 3 godkendte fund er den fra og med 2006 udgået af den lokale SU-liste.

Spætmejse (*Sitta europaea*): 14790

I 2005 indsendt iagttagelser af 95 fugle fra 22 lokaliteter, hvilket er lidt flere end i 2004. Største antal er: 12/11 8 Dejbjerg Golfbane (JHK), samt 24/3 6 sy Rydhave Skov (PJP). Ingen indtastninger af ynglefund, men de fleste af de indtastede lokaliteter huser helt sikkert ynglepar. Lokaliteter hvor der er iagttaget 2 eller flere fugle: Lønborggård 2 (OZG), Snebjerg 2 (GEK), Hørbylunde 3 (HST), Sunds Sø 2 (IST), Tvis 2 (HK), Tvis Kloster 2 (HK).

Træløber (*Certhia familiaris*): 14860

21 fugle på 15 lokaliteter er omtrent, som det plejer at være. Ingen ynglefund indsendt. Alle lokaliteter er med 1 eller 2 fugle. To lidt ualmindelige iagttagelser, kan måske være lidt trækbevægelse? 19/10 1 Søndervig (EE) og 24/10 til 25/11 1 Draget, Thyholm (HJH). Øvrige lokaliteter: Flynder Sø, Tvis, Blåkilde Plantage, Lønborggård Plantage, Stoubæk Krat, Snebjerg, Bølling Sø, Nordre Feldborg Plantage, Hørbylunde, Lønborggård-parken, Klosterheden og Borbjerg Møllesø.

Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*): 14860

I 2005 fund fra 2 lokaliteter. Observationerne i 2005 er 3/4 1 sy Lønborggård, Parken (CH) og fra samme lokalitet, følgende registreringer: 27/5 1 sy (SA,EM), 29/5 1 sy (MBA), 15/6 1 sy (KIA). Det må formodes at være samme fugl, som har opholdt sig i området i over to en halv måned. Desuden 4/10 1 ringmærket Tipperne (JHH). Det er tredje gang sidstnævnte lokalitet har besøg af arten. Arten udgik af den lokale SU-liste fra og med 2005.

Fra 2004 er der godkendt 3 fund (2.-4.) af SU: 6+27/3 1 sy Hoven (ved dambrug) (RYT*,MMJ*,UEM), 4-5/8 1 Tipperne (OA*,MBA) og 14/8 3 (ynglefund?) Herning Sønder Anlæg (UEM*). Førstefundet for amtet er stadig 25/4 1999 i Tipperne.

Pungmejse (*Remiz pendulinus*): 14900

5 fugle fra 4 lokaliteter er ikke så mange, men antallet af Pungmejsere i amtet har været lidt vigende de senere år, bortset fra 2004, som bød på 3 potentielle ynglelokaliteter. Årets fund: 18/6 1 set og hørt Skalle Sø (LN,JØ), her blev 29/6 fundet en hanrede, dog uden at der blev set nogen fugle i området (LN), 29/7 1 Vest Stadil Fjord (TBN), 5/9 1 ringmærket Indfjorden (PF), 9/10 1 Vest Stadil Fjord (BD,CGL) og endelig 13/10 1 ringmærket Tipperne (MJH,OA). Skalle Sø og Vest Stadil Fjord er de bedste lokaliteter for arten i amtet, det er i hvert fald her den oftest er truffet.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*): 15150

I den del registreringer af ynglefugle – bliv ved med det. I alt observationer af det, der svarer til min. 12 par – noget færre end i 2004 med registreringer af op til 46 par!

Årets første 15/5 1 par Nymindestrømmen. (ET)

Årets sidste: 23/8 1 par m 2 unger Klosterheden (MO).

Yngleregistreringer:

Jynde vad Plantage 1 par (GEK)

Sdr. Feldborg Plantage 1 par (EØ)

(Lindeskov Krat 1 Par (OO)

Hårkjær Plantage 1 redebyggende hun (TM)

Bjerregård Strand 1 par (MJH)

Holstebro Øvelseshøj 2 par (LH)

Stubbergård Sø 1 par (LN)

Husby Klit 1 par m. 2 unger (KW)

Klosterheden: 23/8 1 par m 2 unger (MO)

I hele yngleperioden er 112 obs af arten, så der er sikkert en del flere par end de observerede.

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*): 15200

Årets ynglepar er opgjort til 11 – 14 par. De 2 største forekomster er Borris Hede med 3-4 par og Lønborg Hede med 3 par. Ringkøbing Amt rummer 2/3-dele af hele landets optalte ynglebestand.

I alt 138 fugle er indberettet (kun halvt så mange som i 2005) og største obs er ikke overraskende 19/6 7 Borris Hede (ERK), 22/5 5 Lønborg Hede (JHH) og 15/7 5 Borris Hede (ST).

Den totale ynglebestand vurderes at være lidt højere, idet der ikke er grundige tællinger fra Borris Hede og Holstebro Øvelseshøj.

Skovskade (*Garrulus glandarius*): 15390

Følgende store observationer (10 og derover)

Stoubæk Krat: 15/4 15 (OO)

Holstebro Øvelseshøj: 23/10 18 (HWJ)

Dejbjerg Plantage: 27/10 10 (TM)

Sortkrage (*Corvus corone*): 15671

Dette år blev 63 sortkrager set spredt i den vestlige del af amtet. De fleste observationer bestod af enlige fugle. Dog var der 5 obs med 2, 1 med 3 og 1 med 4.

Ravn (*Corvus corax*): 15720

Største observationer: 2/10 80 og 30/9 49, begge Ovstrup Hede og begge gange til overnatning (EØ). Den 2/10 er der set 39 i en skrue over Ovstrup Hede (CGL) og 25/9 22 Ovstrup Hede (OO), 26/6 14 Nørlund Plantage (NPB), 22/10 15 Isenbjerg (JG), 2/12 13 Ørre (PP).

Ynglepar: Der er kun meldt om 1 par 22/3 Hjælland Mose (ED). Fugle er i yngletiden set på oplagte ynglesteder som Borris Hede, Lønborggård/Blåkilde Pl., Klosterheden, Flyndersø, Bølling Sø, Ovstrup Hede, Vostrup Pl., Nørlund Pl. Der må være mange flere, da arten ses over det meste af amtet, i alt 442 obs.

Stær (*Sturnus vulgaris*): 15820

Nogle store overnatstællinger: 27/8 25.000 Vest Stadil Fjord (TRK) og 3/9 50.000 Skjern Å og Enge (EE,JB).

Rosenstær (*Sturnus rosens*): 15840

I fugl blev det til i 2005: 25/9 1 IK Bjerregård (OA). Arten udgik af SU-listen fra og med 2004. Der foreligger 9 SU-godkendte fund af 9 fugle fra amtet før 2004. I 2004 var der var 2 fund af 2 fugle. Inklusiv årets fund, er der således gjort 12 fund af 12 fugle i amtet. Aldersfordelingen udgøres af 4 adulte fugle og 8 1k-fugle. Endvidere er der gjort 2 fund af 2 fugle (begge adulte), der ikke er indsendt og som således ikke kan indgå i amtets officielle forekomst af Rosenstær. Arten er i Danmark en sjælden trækfugt (primo maj – november), og artens hovedudbredelse er Sydøsteuropa, Lille- og Centralasien. Overvintrer i Indien.

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*): 16380

I den store observationer efter vestjyske forhold var: 13/10 1180 Hvide Sande (EE, Lyngvigbanden)

Gulirisk (*Serinus serinus*):16400

En observation: 2/4 Lønborggård 1 M (MBA). Seneste observation af denne art var i 2002, og der foreligger dermed i nyere tid 8 fund af 9 fugle i amtet (jf. www.dof-ringkobingamt.dk/artliste.asp). Guliriskens hovedudbredelsesområde er Central- og Sydeuropa, og arten forekommer i Danmark som en meget sjælden yngletrækfugl, og sjælden træk- og sommergæst i perioden ult. marts - oktober. De fleste fund gøres i det tidligere forår, og årets fund er helt i tråd hermed. Arten observeres hyppigere end tidligere, og den er efterhånden årlig ved eksempelvis Blåvand, hvorfor der i de kommende år kan ventes flere fund af denne charmerende finke.

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*):16620

12/11 en observation på 200 på Munkholm Odde (HHL) bør nævnes.

Hvidsiskan (*Carduelis hornemanni*): 16640

En observation: 10/12 Tarm Kær 1 (SKG,OH,OA)

Der var i efteråret en større invasion af gråsiskener i alle udgaver, og tilsvarende har der været mange observationer af Hvidsiskan i Danmark vinteren 2005/06. I amtet blev det kun til 1 fund i 2005, og der foreligger således ca. 20 fund af 45 fugle (jf. www.dof-ringkobingamt.dk/artliste.asp). Arten er en sjælden træk- og vintergæst fra Fennoskandinavien og evt. det nordlige Rusland, og den observeres i perioden medio oktober – primo april.

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*): 16660

Største observation blev 13/10 366 Hvide Sande (EE, Lyngvigbanden).

Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*):16680

Alle observationer nævnes: 8/2 4 Klosterheden (HWJ), 12/11 1 Holtervej, Skjern Enge (SKG), 19/11 10 Stubbergård Sø (LN;PJP;KB;BB), 24/12 1 M Klosterheden (MO).

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*):16790

29 observationer i 2005. Langt de fleste fra Harbøre Tange: 25/5 2 (ABK), 27/5 2 (ABK,KBC,Maj Sand Pedersen), 29/5 4 (CH), 4/6 5 (LPA,ABB,ASF), 5/6 2 (LPA,ABB,ASF), 5/6 2 (NPB), 7/6 3 M (JDU), 8/6 2 (GM,HRS). Øvrige: 20/5 2 Lyngvig Fyr (HHN,PHK), 24/5 1 M Tipperne (OA), 28/5 1 M Vest Stadil Fjord (EE,JB), 28/5 1 Husby Klit (JB,EE).

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*): 17100

Der blev ialt set 397 dompapper. Observationerne stammer spredt fra hele amtet og især fra efteråret. Der er flere observationer af fugle med det karakteristiske "trompetkald".

Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*): 17170

Der er 3 meldinger om ynglefugle ved Blåkilde (JHK), på Borris Hede (ERK), og Nordre Feldborg Plantage (HWJ)

Laplansværling (*Cakantus lapponicus*):18470

Der er set ialt 78 fugle (obs. med 5 eller flere fugle nævnes: 20/10 6 Harbøre Tange (SP), 30/10 10 Vest Stadil Fjord (KKK,KBF), 30/10 12 Vest Stadil Fjord (RSN,KBF,KAA,KKK,I III,Ib,I,IKo,IU a,PU,JBu,ANP m fl), 31/10 6 Vest Stadil Fjord (JB), 12/11 10 Venø (PJP,PKR,I,NIN)

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*): 18500

Nogle store flokke bør nævnes: 22/1 311 Venø (PJP,I,N,IJ), 15/2 200 Handbjerg (MK), 17/2 350 Handbjerg (HRS), 12/11 200 Bowling Klit (PFI), 26/11 200 Bowling Klit (JB).

Hortulan (*Emberiza hortulana*): 18660

En observation: 21/5 1 hun i Lyngvig (OH M,OH M,NVM).

Dværgværling (*Emberiza pusilla*): 18740

En enkelt observation: 9 12/10 1 i Hvide Sande ved Falekstationen (ASF*,ABB,FF,FP,UFM,OA, JHH,PPO,KIA,JOG,NH m fl). Observationen er fotodokumenteret og godkendt af SU som amtets kun 3. fund. Sjælden gæst fra Nordøsturopa med overvintringsområde i Sydøstasien

Dværgværling, Hvide Sande

Foto: Carsten Oelsgaard

M5740 M51 7401
Egon Østergaard
Kirkestræde 10, Hodsager
7490 Avlum

Afsenderadresse: J. Clemmensen, Tjørnevej 3 6880, Tarm

ISSN:0108-9315

Adresseliste på lokalbestyrelsen:

Gert Thorhauge Andersen, formand
Hovedgaden 3, Hodsager, 7490 Aulum, Tlf. 9747 6314 . E-mail: gert.andersen@tele2adsl.dk

Egon Østergaard
Kirkestræde 10, Hodsager, 7490 Aulum, Tlf. 9747 6210. E-mail: egul@get2net.dk

Ulf E. Møller;
Gl. Skolevej 26 st.tv., 7400 Herning, Tlf. 2360 8989. E-mail: uemoller@mail.dk

Jette Clemmensen
Tjørnevej 3, 6880 Tarm, Tlf. 9737 2577. E-mail: jettec@post.tele.dk

Lars Holm, næstformand
Sandbækvej 26, 6971 Spjald, Tlf. 9738 4424. E-mail: lholm@mail.tele.dk

Lisbeth Olesen
Ingridsvej 147F,Lnd,7400 Herning, Tlf. 9712 1039. E-mail: peterolesen@post.tele.dk

Esben Donnerborg, Skærbækvej 36, Høglid, 7400 HerningTlf. 9721 3023. E-mail: esben.donnerborg@get2net.dk

Eva Sivebæk Kristensen, Dunhammervej 6, Høglid 7400 Herning
Tlf. 9714 9352 E-mail evask@tiscali.dk

Christian Svane, Tranevej 25, Bremdal, 7500 Holstebro
Tlf. 9752 8002 E-mail: csv@eurobirding.com

butikkens overskud anvendes til fuglebeskyttelse

..... spot a Kite .....!

Naturbutikken er Danmarks bedste lokalitet for
ZEISS - LEICA - SWAROVSKI
NIKON - KOWA og KITE

NATUR BUTIKKEN

Vesterbrogade 138 -140. Telefon 3331 8563
Mandag - fredag 10 -17.³⁰ Lørdag 10 -14. Søn. Lukket

www.naturbutikken.dk